

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

5/18 *viesti*

*Uspenskin juhla
keräsi väkeä*

*Kotiseutumatkalla
Karjalassa*

*"Salmissa oikein taisteltiin
siitä, pidettäisiinkö
palvelukset suomeksi
vai slaaviksi."*

21

Arkkipiispa tarkasti Haminan seurakunnan.

17

Kyyrölä-kerhon kotiseutumatkalla Karjalan-
kannaksella muisteltiin menneitä.

12

Uspenskin katedraalikuoro lauloi pyhäkön 150-vuotisjuhlaviikolla.

Sisällys

3 PÄÄTOIMITTAJALTA

4 KIRKKOHERRALTA

5 AJANKOHTAISTA

8 KOLUMNI

9 ARKENA Jumalanpalvelusta voi seurata netistä

ARKENA

10 KIRKON RAKENTEET MUUTTUVAT

12 USPENSKIA JUHLITTIIN NÄYTTÄVÄSTI

Kannessa

14 KÄYTÄNNÖN ASIAT PUHUTTIVAT HAMINASSA

17 REPORTAASI Missä he kulkivat kerran

Kannessa

21 "KIELI EI SAA OLLA MUINAISJÄÄNNE"

23 РУССКОЯЗЫЧНЫЕ СТРАНИЦЫ

24 MEIKÄLÄISIÄ Ilona Sidoroff

25 PYHÄNÄ Ristin juhla, syksyn pääsiäinen

PYHÄNÄ

26 JUMALA, LUOMAKUNNAN ISÄ

29 RAAMATTU

31 ESIPAIMENELTA

33 SVENSK SIDA

34 PYHÄT ESIRUKOILIJAMME

35 KULTTUURI

37 HUOMENNA Usko tutuksi

HUOMENNA

38 LAPSET JA NUORET

41 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT

53 DIAKONIA TIEDOTTAA

54 LAINATUT

55 RISTISANATEHTÄVÄ

ORTODOKSI

5/18 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-Filppu, Kaisa Paavilainen, Alexander Hautamäki, Birgit Salmenhaara, Jonas Bergenstad, Mikko Kuri, Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE TILAAMATTA LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA TAPAUSKOHTAISESTI HARKITEN.

KANNEN KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Muutoksia edessä

SUOMEN ortodoksisessa kirkossa on meilläään historiallinen hallinnonuudistus, joka muokkaa hiippakuntien ja seurakuntien rajoja. Uudistuksen tavoitteena on turvata kirkon taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset myös tulevaisuudessa. Monilla alueilla väki vähenee ja vanhennee, eikä uusia kirkollisveron maksajia ole tulossa.

Mikään uudistus ei synny kivuitta. Piispainkokous ehti loppukeväästä laatia yhden suunnitelman uudeksi hiippakuntajako, mutta jo kesäkuussa se julkistikin toisen, muokatun version. Ensimmäisessä esityksessä seurakuntia olisi siirrelty laajemmin hiippakunnasta toiseen, jälkimmäisessä ainoastaan Tampereen seurakunta vaihtaisi Helsingistä Ouluun. Piispa Arsenin mukaan esityksen loiventamisen syynä oli seurakuntien vastustus (Warkauden Lehti 27.6.).

Nykyisillä 21 ortodoksiseurakunnalla on hyvin eriäviä näkemyksiä siitä, kuinka hallinnollista jakoa tulisi uudistaa – vai tulisiko lainkaan. Joissain pienemmissä seurakunnissa ei ole yhdistymishaluja isompiin yksiköihin, vaikka niissäkin myönnetään, että sekin päivä on joskus edessä. Seurakunnissa pelätään oman paikallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien häviävän liitosten myötä. On helppoa kuvitella, että yhteistä säveltä joutuu hetken verran hakemaan, kun eri alueilta kootaan uusi yhteinen seurakunnanvaltuusto.

Uudistuksen selvitysmies Hannu Palsola toteaa tässä lehdessä, että edessä on vaativia keskusteluja seurakuntien toivomusten yhteensovittamiseksi. Hän uskoo

silti sopuratkaisuun. Aivan pakollinen se ei ole, sillä lain mukaan seurakuntajaoista päättää kirkollishallitus hiippakunnan piispan esityksestä. Ei kuitenkaan ole kenenkään etu, että päätöksiä tehtäisiin kovalla kädellä, kompromisseja kaihtaen.

Kirkolliskokous käynnisti uudistuksen viime vuoden lopussa ja ensi marraskuussa se päättää hankkeen jatkosta. Edessä onkin mielenkiintoinen syksy ja kokonainen kirkkovuosi. Mikäli hallinnonuudistus etenee esitetyllä tavalla, vuoden 2020 alusta kirkkomme muodostuisi kolmesta hiippakunnasta ja yhteensä seitsemästä seurakunnasta. Niiden lisäksi olisi vielä hahmottumaton määrä paikallisia toimintayksiköitä, kappeliseurakuntia.

Kysyä sopii, olisiko uudistuksen yhteydessä kannattanut tarkastella myös nykyisten hiippakuntien määrää. Vuoden 1979 asti Suomessa tultiin toimeen kahdella hiippakunnalla. Oulun hiippakunnan perustamisen taustalla vaikuttanut haave kirkkomme täydellisestä itsenäisyydestä ei ole sen koommin edennyt.

Mirva Brola

Uudistumisen kirkkovuosi

KIRKKOVUODEN alku seurakunnissa muistuttaa minua monin tavoin lapsuuden kouluajoista. Palataan kesälomilta, jaetaan kokemuksia ja kertomuksia, aloitetaan toimintapiirejä ja kerhoja; elämä ja kuhina palaavat seurakuntien tiloihin.

Edessä on poikkeuksellisen tapahtumarikas kirkkovuosi. Kirkolliskokous päättää uusista hiippakuntarajoista. Seurakunnat, hiippakunnat ja kirkon keskushallinto valmistelevat yhdessä uudistusta, jossa seurakuntien määrä vähenee ja uudet suuret seurakunta-alueet jaetaan pienempiin toiminnallisiin yksiköihin. Samalla kirkon kiinteistöille laaditaan tulevaisuutta silmälläpitäen suunnitelmaa siitä, mitä tulevaisuudessa ylläpidetään ja peruskorjataan ja mistä tullaan ennemmin tai myöhemmin luopumaan.

Seurakunnissa tärkein kysymys kuuluu: oli uudistus mikä tahansa, miten se vaikuttaa paikalliseen pyhäkön toimintaan? Palataanko kesälomilta, jaetaanko kokemuksia ja kertomuksia, aloitetaanko uusia toimintoja, kokoonnutaanko jumalanpalve-

luksiin? Henkilökohtainen vastaukseni on: kyllä, mutta vain jos me ihmiset, Kristuksen kirkko, palaamme kirkon ja Jumalan yhteyteen, ja vain jos meitä ihmisiä on, jotka haluamme tätä.

Mikään ulkoinen uudistus ei synnytä minussa itsessäni halua uudistua, halua tulla yhteyteen Jumalan ja lähimmäisteni kanssa. Metanoia, mielenmuutos, alkaa katumuksesta. Mikään hallinnollinen uudistusprojekti ei voi tuoda ihmisiä yhteen, jos ei heitä jollakin alueella ole. Kirkko kutsuu meitä yhteen, antaa eväitä ja tienviittoja Jumalan valtakuntaan tiellä, joka on Kristus. Tyhjä kirkkorakennus ei ole kirkko, ennen kuin me ihmiset, seurakunta, kokoonnumme siinä.

Edessämme on uudistumisen kirkkovuosi monessa mielessä. Tunne uudesta alusta on minussa jälleen vahvana. Kutsun kaikki sydämellisesti tervetulleeksi kirkon elämään ja toimintaan, kulkemaan tietä teosikseen, jumaloitumiseen, uudistumaan ja uudistamaan.

*Jonas Bergenstad
kirkkoherra
Lahden seurakunta*

Год перемен

Начало церковного года во многом напоминает мне о школьных годах. Летние каникулы позади, все обмениваются летними впечатлениями, начинаются кружки. Вот и церковные приходы так же возвращаются к будням.

Впереди нас ждет богатый событиями год. Поместному собору предстоит принять решение о новых границах епархий. Руководство приходов, епархий и Церковное управление совместно готовят реформу, в ходе которой приходов станет меньше, а новые, более крупные приходы будут состоять из небольших функциональных единиц. Также с заделом на будущее будет проведена ревизия зданий, находящихся в собственности церкви, и составлен план, какие из них нужны церкви, какие требуют ремонта, а от каких рано или поздно придется отказаться.

Прихожан волнует главный вопрос: какую бы реформу ни проводили, как она отразится на деятельности нашего храма? Когда мы вернемся из отпусков, будем ли мы, как и прежде, обмениваться впечатлениями, открывать после перерыва

кружки, собираться на службах? Мой ответ: да, будем, покуда есть люди Церкви Христовой, которые хотят этого.

Никакие перемены извне не порождают во мне желания обновиться, соединиться с Господом и со своими близкими. Метаноия, то есть душевные перемены, начинается с раскаяния. Никакая административная реформа не может объединить людей там, где их нет. Наша церковь приглашает нас к объединению, давая нам хлеб и указывая путь к Царству Божью. Пустое здание церкви не будет церковью, пока мы, прихожане, не соберемся в нем.

Нам предстоит во многих смыслах год перемен. Чувство нового начала сильно во мне, как никогда. Я сердечно приглашаю всех присоединиться к жизни нашей церкви, пройти путь к воцерковлению, обновиться и обновлять.

*Йонас Бергенстад
Настоятель
прихода г. Лахти*

Hautausmaan kirkolle 60 vuotta täyteen

Isä Juha Hirvonen toimitti vedenpyhityksen ennen juhlapäivän liturgiaa.

PROFEETTA Elian kirkko Lapinlahden hautausmaalla täyttyi juhla-kansasta perjantaina 20. heinäkuuta. Juhlapäivän liturgian toimi Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** yhdessä seurakunnan papiston kanssa.

Kuusikymmentä vuotta täyttävä kirkko on Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle erityisen merkityksellinen.

– Vietämme hyvin ainutlaatuista juhlaa, sillä hautausmaa on kantanut jatkuvaa rukousta pidempään kuin seurakuntamme on

ollut olemassa tässä kaupungissa. Viimeiset kuusikymmentä vuotta tuon rukouksen ytimenä ja keskuksena on ollut tämä kirkko, pastori **Mikko Leistola** kuvasi Profeetta Elian kirkon merkitystä juhraliturgian jälkeen pitämässään puheessa.

Hautausmaan kirkossa seurakunnalla on myös erityinen mahdollisuus kohdata jäseniään.

– Tässä kirkossa meillä on kaikkein laajin kosketuspinta seurakuntalaisiimme, sillä hautajaisiin kokoontuvat isommalla joukolla myös ne, jotka eivät ole kirkon elämässä päivittäin mukana. Nämä kohtaamiset ovat äärettömän tärkeitä, Leistola jatkoi.

Profeetta Elian kirkkoon on vuosikymmenten saatossa muodostunut tiivis pyhäkköyhteisö, joka on pääasiassa vapaaehtoisvoimin huolehtinut säännöllisistä jumalanpalveluksista hautaus-toimitusten rinnalla. Kiitokseksi pyyteettömästä työstä kirkon hyväksi seurakunta luovutti yhteisölle pyhittäjä Serafim Sarovilaisen ikonin.

Myös henkilöstöä muistettiin kirkon merkkivuoden juhlassa. Hautausmaan työyhteisölle luovutettiin arkkipiispa Leon myöntämä piispallinen siunauskirja.

Jumalanpalvelusten jälkeen päivä jatkui yhteisellä lounaalla ja kirkon yhteisön valmistamalla monipuolisella musiikkipainotteisella praasniekkajuhlalla kirkon pihamaalla.

TEKSTI JA KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Partiolaiset Ranskasta Pokrovassa vapaaehtoistyössä

RYHMÄ partiolaisia saapui Kirkkonummelle Saint Martinin seurakunnasta Louveciennesista Ranskasta heinäkuussa. He olivat Pokrovan veljesyhteisössä vieraina.

– He ottivat yhteyttä viime talvena ja ilmoittivat haluavansa tehdä hyväntekeväisyystyötä. Päätimme raivata kirkkomme itäpäädyn takana olevan metsäalueen ja hyödyntää puutavaran. Saimme polttopuita, haketta kompostiin ja saunavastoja alueelta, kertoo isä **Foma**.

Ryhmän mukana saapui myös pappi heidän omasta seurakunnastaan. Ryhmällä oli päivittäin oma rukouspalveluksensa Pokrovan tsasounalla ja sunnuntaina he osallistuivat katseluoppilaina liturgiaan. Lisäksi he toimittivat kokoöisen rukouspalveluksen tsasounalla.

– Partiolaiset saivat perehdytystä halonhakuuseen, moottorisahan käyttöön, saunan lämmitykseen, luonnon antimien ekologiseen käyttöön ja moneen muuhun asiaan, joita he voivat patikoidessaan hyödyntää. Vaikuttaa siltä, että he jäivät koukkuun saunomiseen, sillä lupaa saunan lämmittämiseen pyydettiin joka päivä.

TEKSTI JA KUVA: POKROVAN VELJESYHTEISÖ

Partiolaiset ja Pokrovan veljesyhteisön isä Hariton yhteiskuvassa.

Tunnelmaa Taiteiden yössä

Kirkkokuorolaiset ilahduttivat laulullaan Taiteiden yön kävijöitä Hämeenlinnassa. Karjalainen perinne oli esillä myös vaatetuksessa.

HELSINGIN ja Hämeenlinnan seurakunnissa vietettiin elokuussa Taiteiden yötä. Helsingissä tapahtuma oli torstaina 23. elokuuta ja Hämeenlinnassa seuraavana päivänä perjantaina.

Helsingissä Uspenskin katedraali ja Pyhän Kolminaisuuden kirkko tarjosivat ohjelmaa mm. konserttien, jumalanpalvelusten ja ortodoksisuuden esittelyn muodossa. Kolminaisuuden kirkon pihapiirissä tarjoiittiin venäläisen keittiön herkuja.

Hämeenlinnassa tapahtuman ohjelma koostui käsipaikanäytelystä, kirkkoveisuista ja karjalaisista lauluista. Lisäksi kirkon pihalla olevasta kojusta saattoi ostaa vohveleita. Tapahtuman päätti kiitosrukouspalvelus kirkossa.

TEKSTI JA KUVA: SAARA KALLIO

Hämeenlinnassa juhlittiin Tihvinskajaa

JUMALANSYNNYTTÄJÄN juhla Tihvinän ikonin kunniaksi on Karjalan kannakselta Kyyrölästä tulleen siirtoväen mukanaan tuoma juhla. Sitä vietettiin jälleen heinäkuussa Palokunnantalolla Hämeenlinnassa. Tihvinskajaa juhlistaan vuosittain 8.-9.7. Suomen ortodoksisen kirkon käytännöstä poiketen vanhan kalenterin mukaan.

Kyyrölä-kerhon puheenjohtaja Antonina Sosunov-Perälä puhui juhlassa.

Tänä vuonna juhlassa julkaistiin Kyyrölä-kerhon uusi kirja Vahvana muistoissamme. Kirjassa kuvataan Kyyrölän kylien elämää ja vaiheita, juhla- ja tapakulttuuria sekä entisten asukkaiden muisteluja kotiseudustaan.

TEKSTI: SAARA KALLIO KUVA: MARK MALANIN

Tapiolan kirkko juhli kaksikymppisiä

ESPOON Tapiolassa juhlittiin 9. elokuuta Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon 20-vuotispraasniekkaa. Juhlan aattona kirkossa toimitettiin ehtoopalvelus ja vedenpyhitys, ja varsinaisena juhlapäivänä vuorossa oli aamupalvelus ja liturgia. Juhlaliturgian toimitti rovasti **Heikki Huttunen** yhdessä muun papiston kanssa.

Tapiolan kirkkokuoron kanssa palveluksessa lauloi romania-lainen Anima Fratres -kvartetti, joka oli saapunut Suomeen jo muutamaa päivää aiemmin Pyhä laulu – Sacred song -kirkkolaulupäiville.

Seurakuntalaisten toiveesta kirkko pyhitettiin aikoinaan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen muistolle.

– On monien toiveitten, rukousten ja haaveiden täyttymys, että tämä kirkko rakennettiin ja pyhitettiin Herman Alaskalaiselle. Täällä Tapiolassa ensimmäinen starosta **Kirill Gluschkoff** oli sitä mieltä, että Herman yhdistää hyvällä tavalla Valamon, Alaskan ja myös nykyisen Suomen ja Yhdysvaltojen maalistuneet yhteiskunnat, joissa on prosentuaalisesti suunnilleen sama määrä ortodokseja, sanoi isä Heikki liturgiassa pitämässään puheessa.

Espoon ortodoksit ry:llä oli merkittävä vaikutus siihen, että kaupunkiin saatiin oma ortodoksinen kirkko. Se rakennettiin vuosina 1997–98. Kirkon on vihkinyt silloinen Helsingin metro-poliitta **Leo** lokakuussa 1998.

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon praasniekkaa vietettiin 9. elokuuta.

Ikonostaasin ikonit on maalannut ikonimaalari **Ulla Vaajakallio**. Hänet palkittiin juhlapäivän liturgian yhteydessä Pyhän Karitsan ritarikunnan mitalilla.

Niinikään Pyhän Karitsan ritarikunnan mitalilla palkittiin pitkäaikainen seurakunta-aktiivi **Marketta Piironen**, joka vastaa usein kirkkokahvien järjestelyistä Tapiolassa.

TEKSTI JA KUVA: SAARA KALLIO

Lukijatutkimus:

Ortodoksiviesti tuo iloa ja lohtua

Ortodoksiviesti on lukijoilleen erittäin tärkeä. Lehti edistää yhteenkuuluvuutta ja ortodoksista identiteettiä, käy ilmi lukijatutkimuksen tuloksista.

LUKIJOIDEN mielestä Ortodoksiviesti vaikuttaa myönteisesti käsityksiin ortodoksisesta kirkosta ja omasta seurakunnasta. Näin ajattelee yli 90 prosenttia tutkimukseen vastanneista.

Avoimissa vastauksissa nostettiin esiin esimerkiksi seurakunnan eri toimintojen esittely. Lehteä pidettiin laadukkaana ja sen koettiin kehittyneen vuosien mittaan. Varsinkin henkilöt jutut ovat mieluisia.

Eräs lukija kertoi lehden tuovan iloa ja lohtua, toisen mukaan lehti tuo uskontoa lähemmäksi lukijaa. Erityisen tärkeänä pidettiin yhteisöllisyyttä: sitä, että Ortodoksiviesti kokoaa ortodoksit yhteen.

Osa lukijoista piti lehteä liian Helsinki-painotteisena sekä toivoi entistä syvällisempiä ja teologisesti tarkempia artikkeleita. Lehden kriittisyys jakoi mielipiteitä: joissakin vastauksissa lehteä pidettiin liian kilttinä ja siloiteltuna, joidenkin mielestä lehti taas oli ajoittain provosoiva.

Ortodoksiviesti on lukijoilleen merkityksellinen: puolet vastanneista piti Ortodoksiviestiä alansa tiedonlähteenä erittäin tärkeänä ja vajaat 40 prosenttia melko tärkeänä.

Avoimissa vastauksissa korostui nimenomaan painetun lehden tärkeys tiedonvälittäjänä ja muiden ortodoksisten julkaisujen vähyys. Vaikka seurakuntien tapahtumatiedot ovat saatavilla verkossa, moni piti tärkeänä painetun lehden jumalanpalvelus- ja menotietojä.

Tutkittavana olleen, toukokuun alussa ilmestyneen 3/2018-numeron parhaiksi jutuiksi lukijat valitsivat **Seppo Simolan** ”Ortodoksit sisällissodassa” sekä piispa **Arsenin** ”Rukouksen merkitys kristityn elämässä”.

LUKIJAT KORKEASTI KOULUTETTUJA

Lehden ulkoasua ja sisällön kiinnostavuutta arvioitiin kouluarvosanoilla hyviksi. Kumpikin sai lukijoilta kahdeksikon.

Ortodoksisesta kirkosta ja seurakunnasta kertovia uutisia ja juttuja luettiin mieluiten painetusta lehdestä. Sähköiset kanavat tukivat painettua lehteä. Niistä lehden ja seurakunnan nettisivut olivat facebook-sivuja tärkeämpiä.

Lehden sähköisten versioiden, näköislehden ja sen mobiiliversion, lukeminen oli varsin vähäistä. Tutkimukseen vastanneista vain reilut kahdeksan prosenttia arvioi lehteä digijulkaisun näkökulmasta.

Tutkimus tarjosi mielenkiintoista taustatietoa Ortodoksiviestin lukijoista. Vastanneista yli puolet oli iältään yli 50-vuotiaita ja kolme neljäsosaa oli naisia. Merkille pantavaa oli vastannei-

den koulutustaso: liki 60 prosenttia oli suorittanut korkeakoulututkinnon.

Vastaajista noin 60 prosenttia oli Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäseniä. Noin kymmenen prosenttia vastaajista ei kuulunut levikkialueen seurakuntiin. Vastanneet olivat sitoutuneita lukijoita: yli 70 prosenttia oli lukenut lehteä yli viisi vuotta.

Lehteen käytetty keskimääräinen luku-aika oli 46 minuuttia, mitä voidaan pitää hyvänä. Vastanneista 90 prosenttia luki joko kerran lehden numeron. Ilmestynyttä lehteä luettiin keskimäärin kolme kertaa. Yhtä Ortodoksiviestiä luki keskimäärin kaksi henkilöä.

Ortodoksiviestin lukijatutkimus toteutettiin 4.5.–1.6.2018 verkkokyselynä. Vastauksia saatiin kaikkiaan 190. Tutkimuksen toteutti JHelske Research.

Lyhyesti

MIikka HEINONEN JOHDON SIHTEERIN TOIMEEN

HELSINGIN seurakunnan neuvosto valitsi 7. kesäkuuta kokouksessaan johdon sihteerin toimeen **TM Miikka Heinosen**. Valittu aloittaa tehtävässään syyskuun alussa.

Johdon sihteeri osallistuu asioiden valmistelutehtäviin sekä laatii selvityksiä päätöksenteon pohjaksi. Hän toimii myös kirkkoherran sihteerinä.

Heinonen on suorittanut läntisen teologian maisterin tutkinnon Itä-Suomen yliopistossa. Hän on aiemmin työskennellyt mm. perheoikeudellisessa yksikössä lakimies-lastenvalvojana Järvenpään kaupungilla.

Tehtävää haki määräaikaan mennessä yhdeksän, joista neljä haastateltiin.

QVINTUS-PETSALO KANTTORIKSI USPENSKIIN

HELSINGIN ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** on määrännyt **TM Larissa Qvintus-Petsalon** Uspenskin katedraalin kanttorin määräaikaiseen toimeen ajalle 1.9.2018–31.7.2019.

Määräaikainen toimi on Uspenskin katedraalin kanttorin **Varvara Merras-Häyrysen** työvapaan sijaisuus. Merras-Häyrynen hoitaa tulevan lukuvuoden Itä-Suomen yliopistossa ortodoksisen kirkkomusiikin yliopistopettajan tehtävää.

Kirkkojen paneuduttava ydinsanomaansa

Ekumenia ei ole muotia. Kansainvälinen yhteistoiminta, ihmiskunnan ja maapallon kestävä kehitys kohti rauhaa ja oikeudenmukaisuutta on vastuussa. Ahdistavia uhkakuvia paetaan tuttuun ja turvalliseen. Ajatellaan, että on mahdollista eristäytyä pahasta maailmasta ja palata omaan mielikuvaan turvallisuudesta entisestä ajasta. Uskontoa voi käyttää määritelmänä, joka erottaa meikäläiset muukalaisista.

Myös ortodoksinen kirkko saatetaan esittää epookkinäytelmänä, joka katsoo menneisyyteen ja tarjoaa pakopaikan harhaopeista ja maailmallisesta eksytyksestä. Tämä ei kuitenkaan toimi, koska ympäröivä todellisuus pakottaa ihmiskunnan hereille, kohtaamaan itse aiheutetut yleismaailmalliset ongelmat. Mikään uskonto, varsinkaan kristinusko, ei oikeasti tarjoa pensasta, johon voisi päänsä piilottaa. Sen sijaan Raamattu kertoo palavasta pensaasta, jossa Jumala puhuu ja lähettää uskovat täyttämään tehtävää, todistamaan ja palvelemaan.

Näitä asioita pohdittiin Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) yleiskokouksessa, joka pidettiin 31.5.–6.6. Novi Sadissa Serbiassa. Kauniiseen Tonavan kaupunkiin oli kokoontunut lähes 200 kirkkojen virallista edustajaa ja 300 muuta osanottajaa. He olivat piispoja ja kirkkojohtajia, teologeja ja ihmisoikeusasiantuntijoita, pappeja ja maallikoita, miehiä ja naisia, protestantteja, anglikaaneja ja ortodokseja 40 maasta. Viidennes osanottajista oli 18–30-vuotiaita, mikä toi erityistä eloa ja tulevaisuudenuskoskokoukseen. Yhteistyötahojen edustajia oli mukana katolisesta kirkosta, ekumeenisista järjestöistä ja Euroopan unionin elimistä.

Suomalaiset olivat poikkeuksellisen näkyvästi mukana kirkkojen edustajina, asiantuntijoina, työntekijöinä ja kokous-

avustajina eli stuertteina. Ortodoksista kirkkoamme edusti isä **Teemu Toivonen** Helsingistä ja hänen kanssaan neuvonantajana ominaisuudessa **Helen Kesete** Espoosta. EKK:n hallintoneuvostoon tulivat valituiksi Suomen ja Viron kirkkojen edustajana teologian tohtori **Anne Burghardt** Viron evankelisluterilaisesta kirkosta ja varajäsenen ominaisuudessa **Tuomo Mäkelä** Suomen evankelisluterilaisesta kirkosta ja **Maria Mountraki** ortodoksisesta kirkosta.

Yleiskokous antoi EKK:n tehtäväksi alkavalle viisivuotiskaudelle kristillisen todistuksen ja toivon. Eurooppa tarvitsee toivoa, joka perustuu evankeliumiin ja joka voi antaa rohkeutta noudattaa lähimmäisenrakkauden periaatteita koko ihmiskuntaa koskevien haasteiden ja uhkien edessä. Kirkkojen ja kristittyjen tulee antaa evankeliumin mukainen todistus sanoin ja teoin ympäristön piläämisen, muukalaishakemisen, sodanlietsontan ja globaalin vastuuttomuuden piinaamille eurooppalaisille. Näitä ongelmia ei ratkaista pakenemalla omaan nurkkaan eikä ajattelemalla itsekkäästi vain omaa ja oman joukon etua. Haasteet ovat ylivoimaisia, ja siksi kirkkojen pitää paneutua ydinsanomaansa ja ammentaa sieltä toivoa, jota maailma ei pysty antamaan.

Yleiskokouksen koskettavimmat hetket liittyivät rukouksiin, joita toimitettiin eri perinteiden mukaan aamulla, keskipäivällä ja illalla. Sunnuntaiaamuna kokousvieraat osallistuivat eri tunnustuskuntien jumalanpalveluksiin paikallisissa seurakunnissa. Iltapäivällä kokoonnuttiin Tonavan varrelle, toisen maailmansodan aikaisen verilöylyn muistomerkille, muistamaan uhreiksi joutuneita juutalaisia, romaneja ja serbejä. Muistomerkiltä käveltiin joen rantaa pitkin muistaen kaikkia Tonavan yli kulkeneita

sotia ja niiden uhreja ja erityisesti niistä viimeisintä, jossa kaikki Novi Sadin sillat pommitettiin hajalle vuonna 1999. Kulkue päättyi uusimman sillan luo, missä pieneen puistoon istutettiin neljä puuta toivon merkiksi.

Päätösistunnon jälkeen toimitettiin serbialaisen perinteen mukainen slava-leivän, viinin ja muisteluvehnä kolivan siunaus. Siunattu leipä, viini ja koliva, joka oli vehnänjyvistä ja hedelmistä valmistettu läheisessä luostarissa, jaettiin kaikkien kesken. Jakaminen oli tärkeä yhteisen rukouksen ja yhteenkuuluvuuden merkki. Se muistutti, että ekumenian päämäärä on kristittyjen näkyvä ykseys yhteisen ehtoollisen ympärillä, vaikka se ei vielä olekaan mahdollista. Yhteinen kokemus Novi Sadissa muistutti, että maailman myllerrysten keskellä kristittyjen ykseydellä on merkitystä. Kristittyjen yhteisen todistuksen ja palvelun merkitys kasvaa, kun kysytään toivoa ja tulevaisuuden suuntaa ihmiskunnalle ja maapallolle. ●

HEIKKI HUTTUNEN

Kirjoittaja on rovasti ja Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteeri.

”Maailman elämä järjestäytyy joidenkin inhimillisten himojen ympärille ja hengellinen elämä jää sivuun. Meidän tulee muuttaa tuo järjestys ja asettaa hengellinen elämä elämämme sydämeen.”

— Sofroni Saharov

Ortodoksisen arkisto

”Kirkon pitää muistuttaa, mikä on pohjimmainen sanomamme.”

Ilona Sidoroff
sivu 24

Ilomantsin Profeetta Elian kirkon toimituksia pääsee seuraamaan verkossa.

JUMALANPALVELUSTA VOI SEURATA NETISTÄ

TEKSTI MIRVA BROLA

■ Haluaisitko seurata ortodoksia jumalanpalveluksia, mutta kirkkoon lähteminen tuottaa vaikeuksia? Ei hätää, tietoliikenneyhteydet tuovat seurakunnan elämän luoksesi.

Yleisradion televisiossa ja radiossa lähetettävät jumalanpalvelukset ja hartaudet ovat nähtävissä ja kuultavissa Yle Areenassa 30 päivää esityksensä jälkeen.

Ylen kanavien lisäksi ortodoksia jumalanpalveluksia voi seurata reaaliaikaisesti ainakin Itä-Suomesta.

Ilomantsin ortodoksinen seurakunta aloitti kesäkuun lopulla jumalanpalvelusten suorat lähetykset internetissä. Palveluksia on tarkoitus striimata muutamia kertoja kuukaudessa.

Netissä näkyvät palvelukset toimitetaan Ilomantsin Profeetta Elian kirkossa. Niitä pääsee seuraamaan seurakunnan verkkosivuilta löytyvän linkin kautta.

– Netissä voi seurata liturgioita, joita ihmiset eniten kaipaavat. Kuva tulee tällä hetkellä alttarista, joten kirkkosalin puolella säilyy rauha, kertoo kirkkoherra **Ioannis Lampropoulos**.

Kaikkia Profeetta Elian kirkon toimituksia ei netissä nähdä, sillä tekniset järjestelyt vaativat oman aikansa. Nettistriimaus voi myös aiheuttaa stressiä toimittavalle papistolle ja kuorolle.

Palvelusten nettilähetykset on otettu hyvin vastaan. Seuranta-

raportin mukaan alkuvaiheen lähetyksiä on katsonut kymmeniä, jopa satoja ihmisiä.

Kenelle verkossa näkyvät jumalanpalvelukset on tarkoitettu? Nettilähetykset ei korvaa kirkossa käyntiä paikan päällä, korostaa isä Ioannis.

– Lähetykset on tarkoitettu niille, joilla on pitkä kirkkomatka, joiden on vaikea liikkua tai jotka asuvat vaikkapa palvelutalossa eivätkä pääse kirkkoon, hän sanoo. Toki lähetykset palvelevat kaikkia suomalaisia, joita ortodoksinen jumalanpalveluselämä kiinnostaa.

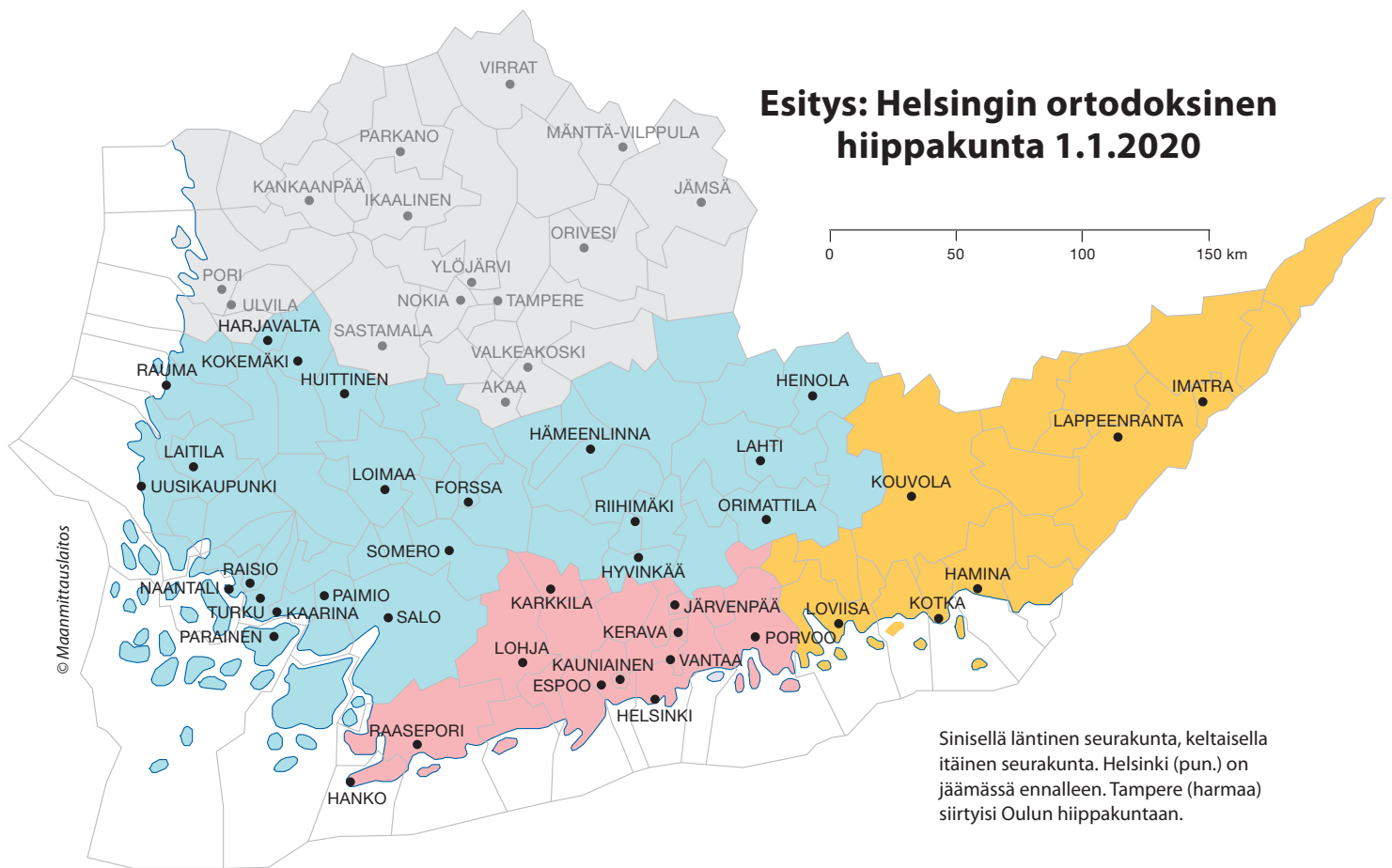
Netissä näkyvistä palveluksista kerrotaan etukäteen seurakunnan Facebook-sivuilla. Seuraavan kerran Ilomantsin kirkosta voi seurata liturgiaa sunnuntaina 9. syyskuuta kello 10.

Suomessa ortodoksia nettistriimaus on aiemmin lähetetty ainakin Joroisten Pyhän Georgios Voittajan kirkosta. Maailmalla ne ovat jo yleisiä. Aikaerojen takia ulkomaisten palvelusten seuraaminen suorana voi olla hankalaa, mutta taltiointien avulla pääsee kurkistamaan ortodoksisen elämään eri puolilla maailmaa.

Ilomantsin nettisivut: ort.fi/ilomantsi

Georgios Voittajan kirkko: <http://stgeorge.fi/suoratlahetykset.aspx>

Yle Areena: areena.yle.fi

Kirkon rakenteet muuttuvat

Hallinnonuudistus muokkaa kirkkomme hiippakuntien ja seurakuntien rajoja. Uudessa kuosissa on tarkoitus aloittaa vuoden 2020 alusta.

TEKSTI MIRVA BROLA

Suomen ortodoksisissa kirkossa on meneillään mittava uudistustyö. Hallinnon rakenteita perkaamalla halutaan turvata seurakuntatyö myös tulevaisuudessa. Merkittävä osa nykyisistä 21 seurakunnasta on niin pieniä, etteivät ne tulisi toimeen ilman keskushallinnon avustuksia.

Vaihteluväli nykyisissä seurakunnissa on hurja: isoimmassa Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa on noin 20 000 jäsentä, noin kolmannes koko kirkkomme jäsenmäärästä, ja pienimmässä Rautalammin seurakunnassa vain noin 700.

Myös hiippakunnat ovat keskenään erilaisissa asemassa. Kuopion ja Karjalan

sekä Oulun hiippakunnissa väki vähenee vanhenemisen ja muuttoliikkeen myötä, kun taas etelässä Helsingin hiippakunnassa on ollut kasvua.

Näistä asetelmista on lähtenyt liikkeelle käynnissä oleva uudistustyö. Sen taustalla on ollut jo aiemmin Karjalan hiippakunnassa aloitettu seurakuntarakenteiden selvitys. Varsinainen lähtölaukaus tuli kuitenkin viime syksyn kirkolliskokoukselta, joka antoi kirkollishallitukselle tehtäväksi arvioida seurakuntarajoja ja -rakenteita.

Jotain on ehtinyt jo tapahtuakin: Vuoden vaihteessa arkkipiispan istuin siirrettiin Kuopiosta Helsinkiin. Kesäkuussa

piispainkokous teki esityksensä uusista hiippakuntarajoista, ja kirkollishallitus julkaisi lähtökohtansa uuden seurakuntajaon pohjaksi. Lisäksi hankkeelle nimettiin selvitysmies.

KAPPELISEURAKUNNILLA PAIKALLISUUTTA

Näiltä näkymin nykyisiin hiippakuntarajoihin on tulossa vain yksi muutos: Tampereen seurakunta olisi siirtymässä Helsingistä Oulun hiippakuntaan. Muita muutoksia ei tulisi. Myöskään hiippakuntien lukumäärään ei kajota.

Sen sijaan nykyisten seurakuntien määrään ehdotetaan merkittävää supista-

mista. Esimerkiksi Helsingin hiippakuntaan kaavaillaan kolmen seurakunnan mallia, jossa vain Helsinki säilyisi ennallaan. Läntisen seurakunnan muodostaisivat nykyiset Turku, Hämeenlinna ja Lahti. Itäiseen seurakuntaan kuuluisivat puolestaan Lappeenranta, Kotka ja Hamina.

Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan jäisi kaksi seurakuntaa, itäinen ja läntinen, ja Oulun hiippakuntaan niin ikään kaksi seurakuntaa, eteläinen ja pohjoinen. Nykyinen Tampereen seurakunta olisi osa eteläistä seurakuntaa yhdessä Vaasan kanssa.

Lakkautettavien seurakuntien tilalle kaavaillaan riittävää määrää kappeliseurakuntia paikallisuuden turvaamiseksi. Kappeliseurakunta tarkoittaa jonkin pyhäkön ympärille rakentuvaa toimintaa, jota pyörittää pappi-kanttori-pari yhdessä kappelineuvoston kanssa, kuvailee kirkon palvelukeskuksen johtaja **Sirpa Koriala**.

– Kappeliseurakunnalle asetetaan varat, joiden käytöstä kappelineuvosto päättää. Pyhäkköyhteisö suunnittelee ja toteuttaa toiminnan paikallisesti, Koriala kertoo.

Hallinto tällaisessa yksikössä on huomattavasti kevyempi kuin ”oikeassa” seurakunnassa. Kappelineuvoston jäsenet valitsee emoseurakunta, ja jäsenten tulee asua kappeliseurakunnan alueella.

Korialan mukaan ihannetilanteessa kappeliseurakuntia voisi olla jopa nykyisiä seurakuntia enemmän. Niiden lukumäärästä tai sijainnista ei kuitenkaan ole vielä mitään suunnitelmia.

– Joidenkin seurakuntien lausunnoissa on jo otettu kantaa siihen, missä kappeliseurakuntia tulisi olla. Nykyiset seurakunnat tietävät asian parhaiten, ja niiden kanssa on yhdessä mietittävä tätä.

KIRKOLLISKOKOUS PÄÄTTÄÄ JATKOSTA

Uudistus etenee siten, että selvitysmies yhdessä ohjausryhmänsä kanssa tutkii esitykset uusista seurakunnista. Myös seurakunnat saavat sanoa mielipiteensä, sillä niiltä on pyydetty lausunnot asiasta kesän aikana.

Paljon on kiinni ensi marraskuun kirkolliskokouksesta, joka on kirkkomme

yllin päättävä elin. Valamossa 26.–29.11. kokoontuva kirkolliskokous saa käsiteltäväkseen kirkollishallituksen esityksen uusista hiippakuntarajoista. Mikäli esitys hyväksytään, kirkollishallitus jatkaa valmistelua uusista seurakuntarajoista.

Uusista seurakuntarajoista päättää kirkollishallitus hiippakunnan piispan esityksestä. Päätökset uusista seurakunnista tulisivat talven-kevään 2019 aikana. Vuoden kuluttua syksyllä on edessä seurakuntavaltuustojen vaali, jossa valittaisiin valtuutetut uusiin seurakuntiin.

Syksyn 2019 kirkolliskokoukselle jäisi vielä käsiteltäväksi kirkkolain ja -järjestyksen muutokset, joita hallintouudistus tuo tullessaan. Uusissa hiippakunnissa ja seurakunnissa elämä alkaisi 1.1.2020.

Tavalliselle seurakuntalaiselle uudistus näkyy monin tavoin. Oman seurakunnan nimi ja alue voi esimerkiksi muuttua. Itseä lähin seurakunnan yhteisö voi pysyä samana tai voi tulla uusi.

– Jos asuu pienessä seurakunnassa, jatkossa pitäisi olla helpompi tavoittaa päivystäviä työntekijöitä. Samoin voi kuulua sellaiseen seurakuntaan, jossa on nykyistä enemmän työntekijöitä. Myös omassa pyhäkössä voi käydä joku muukin kuin oma pappi tai kanttori, Koriala sanoo.

HENKILÖSTÖLLE ISOJA MUUTOKSIA
Selvityksiä ja työtä on edessä paljon. Muutosten kouriin joutuu myös seurakuntien henkilöstö: esimerkiksi kirkkoherrojen

*Hiippakuntien
lukumäärään ei
kajota.*

määrä vähenee rajusti, ja muidenkin työntekijöiden työnkuvaan on tulossa muutoksia. Koriala ei myöskään lupaa, että irtisanomisilta voitaisiin tyystin välttyä, joskaan väen vähentäminen ei ole tavoitteena.

– Olemme miettineet asiaa lainsäädännön näkökulmasta. Kirkkoherrojen kanssa asiaa käydään yhdessä läpi ja tehdään kartoituksia. Isossa seurakunnassa voi esimerkiksi olla useampia asiantuntijapapin tehtäviä, Koriala sanoo.

Muun henkilöstön osalta tavoitteena on, ettei henkilöstöä vähennettäisi mutta työnkuvat tulevat muuttumaan.

– Jokaiselle pyritään löytämään muutuneessa tilanteessa sopiva tehtäväkuva. Muutokseen liittyvä yhteistyö työnantaja- ja työntekijäliittojen kanssa on jo aloitettu. ●

Selvitysmiehellä edessä kiireinen syksy

KIRKOLLISHALLITUS nimesi kesäkuussa kuopiolaisen asianajajan **Hannu Palsolan** uudistuksen selvitysmieheksi. Palsola on ennenkin saanut kirkoltametilaisuuksia erilaisia toimeksiantoja.

Ensitöinä hän on koostanut yhteenvetoa seurakuntien heinäkuussa antamista lausunnoista sekä suunnitellut seuraavaa kuulemiskierrosta.

Jo tässä vaiheessa Palsola on huomannut, että nykyisillä 21 seurakunnalla on hyvin erilaisia näkemyksiä hallintouudistuksesta, ja niiden yhteensovittaminen on vaikeaa. Hän uskoo silti hankkeen onnistumiseen.

– Mikään ei ole vielä kiveen hakat-

tua, kun olemme selvitysvaiheessa. Seuraavassa vaiheessa tiedämme, mitkä ovat suurimmat haasteet, Palsola sanoo.

Selvitysmiehelle nimetään syyskuun alussa ohjausryhmä, jonka on tarkoitus laatia toimeksiantoehdotus. Se annetaan marraskuun kirkolliskokouksessa perustettavalle lakityöryhmälle.

Palsola enteilee syksyllä kiirettä sekä vaativia keskusteluita seurakuntien ja muiden asianomaisten kanssa.

– Suurimmat haasteet liittyvät seurakuntien toiveisiin. Uskon kuitenkin sopimusratkaisuun, ettei pakkokeinoja tarvitsisi käyttää.

Uspenskin juhlaliturgiassa nähtiin vaikuttava määrä toimittavaa papistoa.

Pääjuhlan puhujana toimi pappismunkki, professori Serafim Seppälä.

FT Hanna Kemppe luennoi katedraalin mielenkiintoisesta historiasta.

Uspenskia juhlittiin näyttävästi

Kenttäpiispa Pekka Särkiötä muistettiin komentajamerkillä, jonka kiinnitti yli diakoni Juha Lampinen.

Suomen ortodoksisen kirkon pääkirkon, Uspenskin katedraalin, 150-vuotisjuhlaa vietettiin näyttävästi elokuun puolivälissä. Juhlaviikolla 13.–19.8. kirkossa järjestettiin monenlaista ohjelmaa, kuten esittelyjä ja konsertteja.

TEKSTI SAARA KALLIO JA MIRVA BROLA **KUVAT** MIRO JÄRNEFELT JA SAARA KALLIO

Uspenskin juhlaviikko käynnistyi taidehistorioitsija **Hanna Kempin** luennolla katedraalin monivaiheisesta historiasta. Luento keräsi hyvin kulttuurihistoriasta kiinnostunutta yleisöä.

Pääjuhlaa vietettiin 15.8., Jumalansyntyttäjän kuolonuneen nukkumisen muistopäivänä. Juhlan aattona toimitettiin riskitisaatto merenrantaan. Vedenpyhityksen ja sitä seuranneen juhlavigilian toimitti

arkkipiispa **Leo**. Vigiliassa kuultiin Uspenskin Katedraalikuoron laulama **Timo Ruottisen** sävellyskokonaisuus uspenien teksteihin.

Juhlaliturgian toimittivat Suomen ortodoksisen kirkon hiippakuntapiispat arkkipiispan johdolla. Tunnelma palveluksessa oli tiivis, harras ja lämmin, ja kirkkokuoron laulu soi upeasti jylhässä kirkkosalissa.

Juhlan ruokailu toteutettiin vapaaehtoisvoimin. Parikymmentä Helsingin or-

< Uspenskin juhlaan osallistui myös nuoria seurakunnan jäseniä.

> Seurakunnan vapaaehtoiset tekivät merkittävän työn järjestäessään satojen henkien ruokailun katedraalin pihalla.

Kirkkoherra Markku Salminen luovutti Timo Lepistölle lahjaikonin.

Hiljentyishetki Jumalansynnyttäjän kuolonneen nukkumisen ikonin äärellä.

Juhlaliturgiassa jaettiin toimittaneille piispoille lahjaksi muistoepigonaatit. Vas. piispa Arseni, arkkipiispa Leo ja kirkkoherra Markku Salminen.

todoksien seurakunnan vapaaehtoisista vastasi pöytien kattamisesta ja ruokien tarjoilusta juhlaavalle. Kiireen keskelläkin vapaaehtoisten yhteishenki välittyi vieraille ja annokset tarjottiin ystävällisen hymyn ja ”Hyvää juhlaa!” -toivotuksen kera.

Päiväjuhlan tervetuloitovotuksen esitti Helsingin ortodoksien seurakunnan kirkkoherra **Markku Salminen**, mitä seurasi Uspenskin katedraalikuoron lauluryhmän esitys johtajanaan dir. cant. **Varvara Merras-Häyrynen**.

Juhlapuheen piti pappismunkki **Serafim Seppälä**, joka puhui innostavasti ja mukaansa tempaavasti kirkkojen merkityksestä kristityille.

TERVEHDYKSIÄ JA PALKITSEMISIA

Juhlassa kuultiin myös tervehdyksiä. Niistä ensimmäisen esitti Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan vs. kirkkoherra **Maija Kuoppala**, joka kiitti ortodoksiseurakuntaa hyvästä yhteistyöstä vuosien varrella, muun muassa Via Crucis -kulkueen yhteydessä.

Tervehdyksensä esittivät myös Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kirkkoherra **Marco Pasinato** sekä Moskovan patriarkaatin edustajana kirkkoherra **Viktor Ljutik**.

Tallinnan metropoliitta Stefanoksen tervehdyksen luki rovasti **Madis Palli**, joka samalla esitti kiitoksen Helsingin seurakunnan avusta Tallinnan pyhien Siimeonin ja Hannan kirkolle. Lisäksi kirkkoherra Salminen luki Lintulan luostarin tervehdyksen.

Juhlassa myönnettiin huomionosoituksia eri henkilöille. Piispallisen siunauskirjan saivat katedraalin hyväksi tehdystä työstä **Lea Aarnio**, **Tarja Hyryläinen** ja **Timo Hyttiäinen**. Luottamustehävissä ja kryptakappelissa vaikuttaneelle **Timo Lepistölle** luovutettiin Kristus kaikkivaltias -ikoni.

Korkea-arvoisimman huomionosoituksen, Pyhän Karitsan ritarikunnan komentajamerkin, sai ekumeenisessa ulottuvuudessa puolustusvoimien kenttäpiispa **Pekka Särkiö**.

—Särkiö puolustaa ortodoksien kirkon

länäoloa Suomen puolustusvoimissa, kuten myös kolttien ja muiden saamelaisvähemmistöjen. Hän on tehnyt monella tapaa kiitollisuutta herättävää työtä, jonka toivomme voimakkaana jatkuvan, arkkipiispa Leo kertoi perusteluista.

Huomionosoituksia seurasi ekumeenisen kvartetin musiikkiohjelma. Kokoonpanossa lauloivat Varvara Merras-Häyrynen, **Elisabet Petsalo**, **Tommi Niskala** ja **Matti Torhamo**.

Juhlan päätössanoissa arkkipiispa Leo onnitteli ja kiitti seurakuntaa juhlan järjestämisestä sekä toivotti siunauksensa katedraalille, seurakuntalaisille ja juhlaavalle.

Juhlallisuudet jatkuivat Uspenskissa 18.–19. elokuuta, jolloin vietettiin pyhän pappismarttyyri Aleksander Hotovitskin juhlaa. Ennen lauantain vigiliapalvelusta katedraalin kryptassa kuultiin **Sergei Pogreboffin** luento pyhän pappismarttyyri Aleksander Hotovitskin elämästä.

Sunnuntaina kryptakappelissa toimitettiin vedenpyhiys, jota seurasi praasniekkaliturgia kirkossa. ●

Arkkipiispa Leo kohtasi seurakuntalaisia Kouvolan Pyhän Ristin kirkossa. Vuorossa Lahja Wartainen, joka toimi aikoinaan ortodoksisen uskonnon opettajana seurakunnan alueella.

Käytännön asiat puhuttivat Haminassa

Parkkipaikkoja kirkon eteen, kellarista löytyneiden arkiston aarteiden järjestelymahdollisuudet ja nuorisotyö. Näistä seurakuntalaiset kertoivat kohdatessaan arkkipiispa Leon Haminassa ja Kouvolassa.

TEKSTI JA KUVAT ANNE KÄRKÄINEN

Tusinan verran seurakuntalaisia sekä Haminassa että Kouvolassa tuli tapaamaan arkkipiispa **Leo**a, kun hiippakunnan esipaimen teki tarkastusmatkan kesäkuussa Haminan seurakuntaan.

Lämmينhenkisessä kohtaamisessa Haminan kirkon nurkkauksessa seurakuntalaiset toivat esiin arkisia asioita.

Kirkon eteen toivottiin kirkossa kävi-

jöille muutamaa erikseen merkittyä parkkipaikkaa.

– Nyt joutuu ajelemaan ympäri monia näitä kehiä, sanoi eläkkeellä oleva rovasti **Martti Honkaselkä** ja viittasi historiallisen vanhan kaupungin ympyräkatuihin.

Arkkipiispa lupasi välittää pyynnön Haminan kaupungin päättäjille, joita hän kohtasi samana päivänä lounastapaamisessa.

NOKISIA ASIAKIRJOJA JÄRJESTYKSEEN

Tutkija, filosofian tohtori **Olga Sipola** toivoi, että Haminan seurakunnan vuokratalon kellarista löytyneiden asiakirjojen selvittelyyn voisi saada vielä lisärahoitusta työn loppuun saattamiseksi.

Sipola on puhdistanut ja luettellonut yli 400 erilaista asiakirjaa palovahingosta kärsineestä kellariarkistosta, jota tutkit-

Tutkija FT Olga Sipola on luettellonut yli 400 historiallista dokumenttia, jotka odottivat vanhan slaavintaitoista ymmärtäjää Haminassa seurakunnan vuokratalon kellarissa.

tiin viime vuonna kirkon 180-vuotisjuhlien valmistelujen yhteydessä.

Vanhimmat dokumentit ovat 1600-luvulta. Vanhan slaavin taitaja sai selville, että aineistoon kuuluu muun muassa nuotteja, Haminassa toimineen venäläisen koulun arkisto ja pappien käyttämiä jumalanpalveluskirjoja.

Tutkija toivoi, että historiallisesti arvokkaat asiakirjat siirrettäisiin turvaan Kansallisarkistoon tai Kuopion kirkkomuseoon. Lisäksi hän ehdotti, että aineistosta voisi tehdä näyttelyn ja julkaisun.

– Aloitetaan historiaprojekti, arkkipiispa sanoi.

Leo ilmaisi, että seurakunta voi käyttää arkiston loppuselvitykseen jäljellä olevaa rahaa, jota on säästynyt kirkollishallituksen 20 000 euron hanketta varten myöntämästä avustuksesta. Erityisesti arkkipiispa lämpeni ajatukselle, että aineistosta julkaistaisiin kirja.

MITÄ NUORILLE?

Haminassa kannettiin huolta seurakunnan tulevaisuudesta, lapsista, nuorista ja nuorista aikuisista.

Lapsikerhojen todettiin toimivan aktiivisesti, ja varsinkin maahanmuuttajaperheitä osallistuu niihin innokkaasti.

Seurakunnan aktiivit Olga Fokina-Karhunen ja Ljubov Pekuri-nen tulivat tapamaan arkkipiispaa.

Arkkipiispa tapasi seurakuntalaisia epämuodollisissa oloissa Haminan kirkossa. Vuorossa kiinteistö-lautakunnan puheenjohtaja Ulla Sivonen. Taustalla isännöitsijä Heikki Sivonen.

Haminan seurakunnassa on 32 prosenttia seurakuntalaisista muun kuin suomenkielisiä. Suurin maahanmuuttajaryhmä ovat venäjänkieliset.

– Seurakunnan pitäisi järjestää nuorille viikon leirejä ja antaa nuorille erilaisia tehtäviä kirkossa, kuten kellonsoittoa, ehdotti diakoniapiirin vapaaehtoinen **Ljubov Pekuri-nen**.

Kirkkoherra **Ville Kiiveri** vastasi, että jokaisen seurakunnan ei tarvitse järjestää leiriä, sillä nuoret voivat osallistua hiipakunnan muiden seurakuntien leirikeskusten leireille. Hän kertoi, että haminalaisille nuorille on suunnitelmassa jatkokristinoppikoulu yhdessä Lahden ja Kotkan seurakunnan kanssa. Lahden kanssa

olisi toiveissa järjestää venäjänkielinen perheleiri.

Haminan suomenkielisten nuorten aikuisten osallistumismahdollisuuksista oli huolestunut ikonimaalauspiirin vetäjä **Ritva Koverola**.

Viisastenkiveä ei nuorisokeskustelussa löytynyt, mutta siinä todettiin muuttotappioalueen tilanne.

Nuoret lähtevät armeijaan ja opiskelemaan muualle. Isä Ville kuitenkin huomautti, että kirkko alkaa kiinnostaa nuoria aikuisia siinä vaiheessa, kun he perustavat perheen, avioituvat, saavat lapsia ja tuovat näitä kasteelle.

Vaikutteet juontavat juurensa lapsuuden kirkossakäyntikokemuksiin.

Haminan seurakunta omistaa vanhan varuskuntakirkon. Kaikkien murheellisten ilon kirkko sijaitsee kaupungin liepeillä, ja sen nimi tulee ikonista.

– Olen erittäin iloinen, että vanhemmat tuovat lapsia palveluksiin, isä Ville sanoi.

Sotilaspappina pitkään toiminut pastori **Jukka Jauhiainen** puolestaan mietti, miten ortodoksisten varusmiesten uskonnonharjoitusta voisi edistää, kun armeijassa tieto tilaisuuksista kulkee heikosti eikä Puolustusvoimat järjestä kirkkoon kuljetuksia.

Arkkipiispa tarjosi ratkaisuksi varusmiesten omaa aktiivisuutta. Hän muisteli, miten hän aikanaan kokosi porukan ja vei sen sunnuntaiaamun liturgiaan.

SEURAKUNTAUUDISTUS ETENEE

Seurakunnan mahdollisesta yhdistämisestä Kotkan ja Lappeenrannan seurakuntiin kysyttiin pari kertaa.

– Juna etenee. Ei tule kovin isoja muutoksia, saatatte yllätyä. Saamme olla turvallisella mielellä, arkkipiispa sanoi.

Enempää hän ei halunnut kertoa Haminan seurakunnan tulevaisuudesta.

Arkkipiispa toi esille, että tuntee tarvoin piispainkokouksen, kirkollishallituksen ja -kokouksen näkemykset. Lisäksi hän sanoi, että monia asioita pitää vielä selvittää.

Koko Suomen ortodoksisen kirkon hallinnon uudistuksessa on kaavailtu suu-

Paikalla Haminassa oli myös pappeja: isät Jukka Jauhiainen ja Martti Honkaselkä sekä kuorossa laulava luterilainen pastori Lauri Vaalgamaa.

rempia seurakuntia ja hiippakuntien rajojen muutoksia, jotta seurakuntien toiminta olisi turvattua tulevaisuudessa. Suunnitelmissa on tullut esille Haminan, Kotkan, Lappeenrannan ja Imatran yhdistäminen yhdeksi kaakkoiseksi seurakunnaksi.

– Kirkolliskokous marraskuussa asian päättää, arkkipiispa sanoi.

Kouvolaan Pyhän Ristin kirkossa keskusteltiin osittain samoista asioista kuin Haminassakin, kuten seurakuntien hallinnon uudistuksesta ja myös diakonia-työstä.

Tilaisuuden päätteeksi arkkipiispa totesi saaneensa eri tapaamisissa Haminan

seurakunnan tilanteesta hyvän kuvan ja kiitti erityisesti isä Villeä asioiden hyvästä hoidosta. ●

”Saamme olla turvallisella mielellä.”

Tilaisuus esittää ajatuksia

SEURAKUNNANTARKASTUS on luonteeltaan pitkälti seurakunnan talouden ja hallinnon läpikäyntiä, mutta se on myös tilaisuus seurakuntalaisille esittää ajatuksiaan seurakunnan toiminnasta. Sitä varten piispa vierailee seurakunnassa ja keskustelee seurakuntalaisten kanssa.

Seurakunnantarkastuksessa ortodoksisen kirkon keskushallinnon asiantuntijat tarkastavat noin viiden vuoden välein seurakunnan toiminnan, talouden, kiinteistöt ja arkistojen hoidon. Tarkastusta

varten seurakunta valmistelee kertomuksen seurakunnan toiminnasta ja taloudesta. Tarkastuksessa puututaan mahdollisiin epäkohtiin niiden korjaamiseksi.

Tarkastuksessa piispa ja keskushallinnon asiantuntijat tapaavat myös luottamushenkilöitä ja työntekijöitä, ja he keskustelevat seurakunnan tilasta ja tulevaisuuden toiminnasta.

Piispan vierailuun kuuluu myös jumalanpalvelus ja muita kirkollisia tilaisuuksia.

Kotiseutumatkalaiset ihailevat Karjalan kunnaita. Kauempana siintää Punnusjärvi.

Missä he kulkivat kerran

Ortodoksikarjalaisia oli evakkojen joukossa yli 50 000, heidän joukossaan myös Kyyrölän evakkoja. Nykyään heidän sukulaisensa käyvät vuosittain Karjalankannaksella kotiseutumatkalla. Ortodoksiviesti lähti mukaan matkalle.

TEKSTI JA KUVAT SAARA KALLIO

Takana on reilut kolmesataa kilometriä bussissa istumista ja hotellissa Viipurissa nukuttu yö. Olemme saapuneet kohteeseen, jota moni odottaa innolla. Olemme Kyyrölässä, joka sijaitsee noin neljäkymmenen kilometrin päässä Viipurista.

— Kirkkoslaavinkielinen palvelus tekee kodin tunning, sanoo hämeenlinnalainen **Antonina Sosunov-Perälä**.

Hän katselee ympärilleen nykyisessä Kyyrölän ortodoksisessa kirkossa, joka on kaunis puukirkko. Vanha kirkko, jonka vihreät liekkikupolit kohosivat aikoinaan

ylväinä puiden latvusten ylle, tuhoutui talvisodassa.

Sosunov-Perälä on Kyyrölä-kerhon pitkäaikainen puheenjohtaja. Hän lähti Kyyrölästä evakkoon neljävuotiaana. Suurin osa evakkojen jälkeläisistä on ns. kertomuskarjalaisia eli vanhempiensa tarinoiden avulla Karjalaan juurtuneita.

— Minulla ei ole omia muistikuvia Kyyrölästä niiltä ajoilta, mutta täällä käydessäni mietin, millaista täällä on ennen ollut ja kuvittelen isäni kulkemassa kyläraittia pitkin. Rakkain paikka on isäni kotitalon vanha maakellari, joka on ainoa

säilynyt rakennelma niiltä ajoilta.

Sodan päätyttyä Kyyrölään siirrettiin ukrainalaista ja valkovenäläistä väestöä, ja nykyään kellari kuuluu **Sabuninin** perheelle. Perheen kanssa Sosunov-Perälä on ystäväystynyt niin hyvin, että kotiseutumatkalaiset ovat tervetulleita Sabuninin taloon päivälliselle aina käydessään Kyyrölässä. Pöytä on tälläkin kertaa koreana ja tunnelma katossa.

— Tämä kotiseutuporukka on niin mainio, että on kiva tulla kerran vuodessa mukaan tälle kotiseuturetkelle, vaikka minulla ja vaimollani **Jaanalla** ei juuria

Kyyrölän kirkon kattokruunu on Helsingin ortodoksisen seurakunnan ja seurakuntalaisten lahjoittama. Seurakuntalaiset keräsivät varoja kattokruunua varten.

Antonina Sosunov-Perälä hiljentyy Tihvinän Jumalanäidin ikonin äärellä. Kerho on lahjoittanut ikonin Kyyrölän nykyiseen ortodoksikirkkoon.

Kyyrölässä olekaan. Näimme aikoinaan ilmoituksen matkasta lehdessä. Soitin Antoninalle ja kysyin, voimmeko tulla mukaan. Se sopi kerholle ilman muuta, kertoo hämeenlinnalainen **Pekka Narmala** ja vakavoituu sitten.

– Sen on täytynyt olla aikoinaan todella kova paikka, kun 420 000 ihmistä on joutunut jättämään kotinsa.

KAUNIS JA PUNAINEN KYLÄ

Kyyrölä on yksi harvoja Karjalankannaksen kyliä, jolla on edelleen yhteys historialliseen nimeensä. Kylän väestö

koostui lähes kokonaan ortodoksisista venäläisistä, joiden esivanhemmat tuotiin maaorjina Jaroslavin kuvernementistä 1700-luvulla alueelle.

Heidät asutettiin neljään kylään, joista suurimman nimeksi annettiin Krasnoje selo eli kaunis kylä. Tuolloin krasnoje tarkoitti kaunista, nykyään venäjän kielessä sen merkitys on punainen. Kylän suomenkielinen nimi on Kyyrölä.

Kyyrölä oli itsenäinen kunta vuosina 1890–1934. Vuonna 1934 kunta liitettiin Muolaaseen.

Kirkonkylän lisäksi Kyyrölän kunta muodosti yhdessä Sudenojan, Parkkilan ja Kangaspellon kylien kanssa ortodoksisen ja venäjänkielisen alueen keskellä suomalaista ja luterilaista aluetta. Rinnakkaiselo oli sopuisaa, ja pääsiäisen yöpalvelus houkutteli uteliaita suomenkielisiä ja luterilaisista kylistä.

Suomenruotsalainen kirjailija **Olof Enckell** kertoo teoksessaan *Guldkedjan* pääsiäisyöstä Kyyrölässä näin:

Punaiset, vihreät ja keltaiset liekit valaisivat kulkueen tietä, lukemattomat vakakynntilät paloivat haudoilla ja kirkkotarhan portin takaa kuului kiväärinlaukauksia. Ison kellon kummaan ääneen bongbong sekaantui pienempien kellojen valoisampi ting-a-ting-ting. Soitto kuulosti melkein iloiselta, sillä sinä yönä maailman Vapahtaja oli noussut kuolleista.

Kyyrölän kirkonkylä oli tyypillinen venäläinen raittikylä, jossa useimpien talojen päädyt olivat maantielle päin. Kylän keskellä kohosi seurakunnan suuri pääkirkko, johon mahtui peräti 1 200 henkeä. Kristuksen temppeliintuomisen muistolle pyhitetty kirkko valmistui vuonna 1898.

Kyyrölän miehet taistelivat Suomen armeijassa ja heitä kaatui sodassa 47. Talvisodan aikaan 1939–1940 vuodenvaihteessa Kyyrölän kirkko oli jo vaurioitunut.

Kotiseuturetteen ohjelmaan kuuluu osallistuminen liturgiaan.

Kyörölän kirkko oli aikoinaan yksi Suomen suurimmista ortodoksikirkkoista.

Kylän miehet halusivat silti vaaraa uhmaten soittaa kirkonkelloja vuoden vaihtumisen kunniaksi osoittaakseen, että isännät olivat yhä paikalla. Vainolaiset eivät voineet estää kellojen soittoa.

Kun talvisota syttyi vuonna 1939, Kyörölän asukkaat evakuoitiin. Seuraavana vuonna Moskovan rauhassa alue luovutettiin Neuvostoliitolle. Suomi valtasi alueen takaisin jatkosodan alussa vuonna 1941 ja asukkaat pääsivät palaamaan.

– Jatkosodan aikana noin kaksi kolmasosaa väestöstä palasi. Loput jäivät lähinnä Turun saaristoon. Sodan jälkeen Hämeenlinnan ympäristön ohella kylien asukkaita asui Paraisilla, Kemiössä ja Dragsfjärdissä iso joukko, sanoo matkalla mukana oleva sukututkija **Elisabeth Uschanov**.

Jälleenrakennus keskeytyi vuonna 1944 Neuvostoliiton suurhyökkäyksen myötä, ja asukkaat joutuivat lähtemään uudelleen, tällä kertaa pysyvästi. Kyörölän asukkaat asutettiin pääasiassa Hämeenlinnan kaupunkiin, Hämeenlinnan maalaiskuntaan ja Vanajan kuntaan.

TEKEE SIELULLE HYVÄÄ

Sosunov-Perälä toimi pitkään Kyöröläkerhon kotiseutumatkojen matkanjohtajana. Nykyään vetovastuu on helsinkiläisellä **Pavel Uschanovilla**, jonka isä oli ko-

toisin Sudenojan kylästä ja äiti Kangaspellosta. Uschanov on osallistunut seuran matkalle kymmenisen kertaa ja tällä kertaa mukana on **Maija**-puolison lisäksi tytär **Nora**.

– Tekee sielulle hyvää käydä täällä ja kertoa näistä asioista eteenpäin seuraavalle polvelle, kertoo Pavel Uschanov.

Kangaspellon kirkko paloi perustuksiin myöten talvisodan alussa. Kukkien lasku Kangaspellon Kazanin Jumalanäidin ikonin kirkon muistoristille on tunteellinen hetki Nora Uschanoville.

*”On tunnettava
juurensa, jotta voi
tuntea itsensä.”*

Isä Aleksander Korelin ja kotiseutumatkalaiset Kangaspellossa vuonna 2013.

Kyyrölä-kerho tekee yhteistyötä Kyyrölän seurakunnan kanssa. Kirkkoherra isä Andrei toimitti muistolitanian sankarivainajien muistomerkillä.

– Eniten tunteita herättää babuskan kotitalon paikka. Kun bussi pysähtyi Kangaspellolle, kyneleet alkoivat valua silmistäni. Olen käynyt täällä aiemmin kymmenenvuotiaana, mutta eihän silloin ymmärtänyt asioita samalla tavalla kuin nyt aikuisena. Tulen varmasti uudelleen tänne ja haluan siirtää tätä perintöä ja tietoa eteenpäin omille lapsilleni.

Kangaspellon kylästä oli kotoisin myös kyyröläläisten oman papin, rovasti **Aleksander Korelinin** äiti. Isä Alexander siirtyi tuonilmaisiin kolme vuotta sitten. Hänen kotitalonsa sijaitsi aikoinaan Kyyrölän kirkonkylällä ja isä Aleksander oli monta kertaa mukana kotiseutumatkalla. Pavel Uschanov sanoo, että tietyllä tapaa Kyyrölä-kerholaiset jäivät orvoiksi isä Aleksanderin kuoltua.

– Muistan viimeisen kerran, kun hän oli matkallamme mukana. Meidän muidenjo odotellessa bussissa isä Aleksander teki ristinmerkin ja polvistui yksin Kangaspellon kirkon muistoristin eteen. Aavistin siitä, että hänen lähtönsä oli lähellä. Hän oli nöyrä ja vaatimaton pappi, joka halusi elää rauhassa itsensä, muiden ja maailman kanssa.

Kangaspellon kylältä bussi nytkahtaa liikkeelle ja jatkaa Sudenojan kylään. Kangaspellon tavoin entisistä asumuksista on jäljellä vain kiviä jalkoja, jos niitäkään. Sodassa käytetty poltetun maan taktiikka tuhosi rakkaat kotitalot ja asuin-sijat.

– Täältä Sudenojalta olen vienyt mansikantaimen kesämökkippe maahan, sanoo Pavel Uschanov ja osoittaa tienvarren pusikkoon, jossa mansikantaimet yhä puskevat sitkeästi ylös maasta muistut-taen menneistä ajoista.

Vaikka juuri mitään ei ole säilynyt entisistä asuinsijoista, kotiseutumatkalle tärkeää on tietoisuus siitä, että juuri tässä se koti oli.

– On tärkeää tietää, keitä me olemme ja mistä me tulemme. On tunnettava juuren-sa, jotta voi tuntea itsensä ja jotta voi viedä tietoa eteenpäin.

OSA SUOMEN HISTORIAA

Tätä nykyä espoolainen **Anneli Nordgren** syntyi Kemiössä, jonne hänen kyyröläläinen äitinsä asettui evakuoinnin myötä. Nordgren suosittelee matkaa

kaikille, jotka ovat kiinnostuneita juuristaan.

– Kun olin ensimmäistä kertaa matkal-la mukana, yllätyin siitä, kuinka lähellä Kyyrölä on Viipuria, ja miten kaunis Karjala onkaan. Sen takia täällä käydään, että tieto säilyisi jälkipolville. Voin kuvitella, miten ihanaa täällä on ollut, kun Kyyrölän kirkonkellot ovat soineet yli kylän.

Matka houkuttelee mukaan myös hei-tä, joilla ei ole juuria Kyyrölässä. Turku-lainen **Matias Säily** on kiinnostunut Suomen historiasta.

– Vaikka nämä alueet kuuluvat Venä-jään nykyään, tämä on osa meidän suoma-laisten historiaa. Jokaisen olisi hyvä käy-dä Karjalassa tiedostamassa, että se on jo-tain, joka on alun perin ollut osa meitä ja josta olemme joutuneet luopumaan. Myös matkaseura on erinomaista. Vanhemmil-la ihmisillä on viisautta, elämäkoke-musta ja kiinnostavaa tietoa jaettavaksi meille nuoremmille.

Kotiseutumatkalla on mukana vajaa kymmenkunta ensikertalaista. Pavel Uschanovin mukaan ilman heitä matkaa ei olisi saatu järjestettyä. Väki vanhenee, voimat hiipuvat ja rivit harvenevat. Nuoremmal-la polvella on vastuu siirtää tietoa juuris-ta eteenpäin.

Kotiseutumatka lähenee loppuaan ja bussi lähestyy Helsinkiä ja Mikonkadun tilausajopysäkkiä. Kyyröläläisten jälkeläiset suuntaavat uusille asuinsijoilleen.

– Toivon, että te ensikertalaiset olette saaneet sydämeenne jotakin sellaista, mitä siellä ei kenties ole ennen ollut, sanoo Pavel Uschanov vielä lopuksi. ●

Toimittajan kommentti

MUISTELEN tarinoita, joita olen kuullut evakoista omalla kotipaikkakunnallani. Suhtautuminen tulijoihin vaihteli ystävälisestä väheksymiseen. Ortodoksievakko-ja kohtaan oli erityisen paljon ennakkoluuloja eri puolilla Suomea. Asia käy ilmi myös FT **Heli Kanasen** väitöskirjasta. Hän on tutkinut väitöskirjassaan *Kontrolloitu sopeutuminen -ortodoksinen siirtoväki so-tien jälkeisessä Ylä-Savossa (1946–1959)* etenkin ortodoksikarjalaisten saamaa vastaanottoa uusilla asuinsijoilla.

Mitä matkasta jäi sydämeen? Aina-kin oivallus siitä, että Karjalan historia on erottamaton osa Suomen ja suoma-laisten historiaa. Kaikkien suomalaisten olisi hyvä perehtyä historiaan ja evakkojen kohtaloihin. Se lisää ymmär-rystä toisista kulttuureista tulevia ihmisiä kohtaan. Koti on ihmiselle rakas, eikä sitä jätetä kuin äärimmäisen hädän ja pakon edessä.

TEKSTI SAARA KALLIO

”Kieli ei saa olla muinaisjäänne”

Sotien jälkeen vaiennut karjalan kieli kiinnostaa jälleen, myös ortodoksisen kirkon piirissä.

TEKSTI JA KUVA ANU HEIKILÄ

Karjalan kieltä puhuttiin Laatokan pohjoispuolella Raja-Karjalassa, jonka väestöstä suuri osa oli ortodokseja. Nykyisin kieli on Suomessa vakavasti uhanalainen, mutta asema ei ollut hyvä ennen sotiakaan. Koulut käytiin suomen kielellä, eikä kansa kuullut äidinkieltään myöskään kirkoissa.

– Salmissa oikein taisteltiin siitä, pidettäisiinkö palvelukset suomeksi vai slaaviksi. Se ajan papeilla oli ajatus suomalaisen kirkon rakentamisesta ja siinä samalla tuli sivuutettua karjalaisuus. Oli halu pyrkiä venäläisestä ja slaavilaisesta traditiosta pois, kertoo Karjalan kielen seuran puheenjohtajana pitkään toiminut arkkipiispa Leo.

Järvenpään kirkkokuorossa laulava Mika Saatsi kuului mielellään karjalankielisiä tekstejä osana palveluksia.

Sotien jälkeen valtaväestöstä uskonoltaan sekä äidinkieleltään poikkeavat rajakarjalaiset kokivat suomalaistumisen paineen entistä vahvemmin. Venäläiseltä kalskahtavat nimet vaihdettiin, lapset kastettiin usein luterilaisiksi ja karjalan kieli jäi yhteisön puuttuessa kotien kieleksi.

– Monet peittivät identiteettinsä. Uskonto selvisi kieltä paremmin. Kiire ja yhteiskuntaan sopeutuminen eivät jättäneet enää voimia kielen eteen työskentelemiseksi, tuumii Pielavedellä karjalankielisessä kodissa kasvanut arkkipiispa.

Paineet tuntuivat myös kirkon piirissä. Vaikka karjalan kieltä taitavia pappeja olisi ollutkin, he eivät käyttäneet kieltä. Kieltä itsessään pidettiin yleisesti venäläisvaikutteilla saastuneena suomen murteena.

ARVOSTUS JÄLLEEN NOUSUSSA

Vuosikymmenien hiljenemiskehityksen jälkeen tietoisuus kotoperäisestä karjalan kielestämme sekä kielen arvostus on noussut. Kansanopistojen karjalan kielen peruskurssit täyttyvät innokkaista opiskelijoista, uutta kirjallisuutta julkaistaan ja käyttöä on elvytetty myös kirkon piirissä.

Kuluvana vuonna on käynnistynyt myös Karjalan kielen seuran valmisteleva karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshanke.

Vuosikymmenten kuluessa suomalais-tumisen paine on hellittänyt. Samalla siirtokarjalaisten jälkipolvet ovat löytämässä usein jo kertaalleen katkenneita juuriaan. Kielen lisäksi sen mukanaan kantama kulttuuri kiinnostaa.

Tietoisuus omista juurista on herättänyt myös sairaalakoulun rehtorina toimivan tuusulalaisen **Mika Saatsin** mielenkiinnon karjalan kielen opiskeluun.

– Isäni Suistamolta kotoisin olevat vanhemmat käyttivät karjalaa kotikielenä.

*”Pystyin pakisemaan
90-vuotiaan
karjalaismummon
kanssa”*

Omassa lapsuudenkodissani kielestä aktiivikäytössä oli ehkä viitisenkymmentä sanaa, muistelee Saatsi.

Vaikka kieli oli sivujuonteena säilynyt omassa perhepiirissä, antoi päätös opiskella ja käyttää kieltä odottaa itseään.

– Luin viime talvena **Anneli Sarhimaan** *Vaietut ja vaiennetut* -kirjan karjalan kielen asemasta Suomessa. Se oli selvää sytykettä kielen opiskelulle.

Jo aiemmin kielikärpäsen pureman oli saanut Saatsin veli, jonka suosituksesta hän haki viime kesänä opiskelemaan tverinkarjalaa Helsingin seudun kesäyliopistoon.

– Kieli ei saa olla muinaisjäännös, sitä pitäisi mahdollisuuksien mukaan ottaa myös käyttöön. Tämän takia perustin yhden hengen karjalankielisen Loimolan voima-yhtyeen, jolle veljeni on tehnyt sanoituksia useamman kappaleen verran, kertoo musiikkimiehenä tunnettu Saatsi.

Järvenpään kirkon kuorossa laulava Saatsi suhtautuu kielen käyttöön kirkon piirissä positiivisesti. Hänen mielestään olemassa olevia karjalankielisiä tekstejä voisi hyvin ottaa käyttöön osana palvelusta.

KIRKKOLAULUA KARJALAKSI

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kanttori **Kirsi-Maria Susuna** ei ole opiskellut kieltä kursseilla. Kielikorva kehittyi kotona sekä Lieksan mummolan naapurustossa. Vanhoista suojärveläisistä koostuva yhteisö takasi sen, että kieltä käytettiin.

Aiemmin vain perheen ja suvun piirissä käytetyn kielen osaamisesta oli yllättäen

iloa töiden viedessä vuonna 2007 lisälmeen.

– Lisalnessa on vahvan karjalaisidentiteetin omaava seurakunta, joka on pitänyt kieltä yllä. Huomasin ilokseni, että pystyin pakisemaan karjalaa 90-vuotiaan karjalaismummon kanssa!

Nyt oltiin tiellä, jolla Susuna pääsi hyödyntämään ja kehittämään osaamistaan.

– Otimme Evakon praasniekan myötä hiljalleen käyttöön karjalankielisiä käännöksiä, joita onneksi oli tuolloin jo olemassa. Suurin innostus karjalan kielen käyttöön lähti Lapinlahdelta, muistelee Susuna.

Paikkakunnalla toimi Lapinlahden karjalaiset -yhdistys, jonka aloitteesta kansanopistossa oli pitkään toiminut karjalan kielen ja kulttuurin kurssi. Yhteisö opiskeli kieltä, pyöritti yhdistystä ja kävi kirkossa. Tälle pohjalle syntyi Susunan vetämä karjalankielinen kirkkolaulupiiri.

Osaamisen karttuessa piiri lauloi Karjalan valistajien juhlassa koko liturgian karjalan kielellä. Lisalnessa vuonna 2016 televisioidussa pääsiäisyön palveluksessa työn hedelmistä päästiin nauttimaan laajemmin piiriin esittäessä useita veisuja karjalan kielellä.

Karjalan kielen osaamiselle on ollut käyttöä kirkollisissa yhteyksissä lisalimesta muuttamisen jälkeenkin. Tänä kesänä kielitaitoinen kanttori osallistui Suistamolla pidettyyn praasniekkaan. Kirkkolaulu kaikui komeasti osin karja-

laksi pidetyssä liturgiassa luovutettuun Karjalaan jääneen Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Paikassa, jossa ristiriitaista kylä, ei aikoinaan pidetty karjalankielisiä palveluksia.

ELVYTYSTÄ KIRKON PIIRISSÄ?

Kirkon piirissä elää tänäkin päivänä paljon aktiiveja, jotka ovat kasvaneet kokonaan tai osittain karjalankielisissä kodeissa, osin nykyisten rajojen sisäpuolella. Osa seurakuntalaisista myös opiskelee kieltä, vaikka juttukavereista onkin puuttetta.

Voisiko ortodoksisen kirkon piiristä löytyä se yhteisö, jossa kielen elvyttämisen olisi mahdollista Lapinlahden taapaan?

Edellytyksiä kielen elvyttämiselle kirkollisissa yhteyksissä parantaa julkaistu käännöskirjallisuus. Käytettävissä ovat käännökset liturgiasta (Jumalalline liturgii), kodinsiunauksesta (Koin Plahoslovindu) sekä panihidasta (Panihiidan Lituanii).

Myllypurossa kanttorina toimiva Susuna on kiinnostunut käynnistämään Helsingissä karjalankielistä kirkkolaulupiiriä. Aiheesta kiinnostuneet ovat tervetulleita Myllypuron kappelille sunnuntaina 16.9. liturgian jälkeen. •

Lähde: Anneli Sarhimaa: *Vaietut ja vaiennetut*. Karjalankieliset karjalaiset Suomessa. SKS 2017.

Kiinnostaako karjalan kieli?

- Lue lapsille karjalankielisiä satuja. Aloita esimerkiksi kaksikielisestä *Luondokuvat lapsih näh – Luontokuvia lapsille* -kirjasta.
- Tutustu Suojärven pitäjäseuran viime kesänä julkaisemaan karjalankieliseen aapiseen (Karjalan Bukvari).
- Kokeile lukea kirjallisuutta karjalaksi. Vaihtoehtoja löytyy Karjalan Kielen Seuran verkkokirjakaupasta (www.karjal.fi/kks/shop/).
- Kirkollisia toimituksia tulossa? Ehdota panihidan tai kodinpyhityksen pitämistä kokonaan tai osittain karjalan kielellä.
- Kuuntele äänikirjana psalmtaria (Psal-tiri), Uutta testamentti (Uuzi sana) tai vaikkapa Kuopion katedraalikuoron karjalaksi levyttämää liturgiaa.
- YLE:n toimittamia karjalankielisiä uutisia on voinut kuunnella jo yli kahden vuoden ajan.
- Tutustu Karjalan kielen ja kulttuurin kehittämishankkeen sivuilla toimintamuotoihin kielen elvyttämiseksi: www.karjalanelvytyks.fi/.

Структура церкви претерпит изменения

Административная реформа поменяет привычные границы епархий и приходов нашей церкви. Реформа вступит в силу с начала 2020 года.

Текст: Мирва Брола

В Финляндской православной церкви полным ходом идет подготовка масштабной реформы. Изменение административных границ поможет сохранить деятельность церкви в будущем. Значительная часть нынешних 21 приходов такие маленькие, что не смогут справляться без помощи Центрального управления церкви.

Приходы сильно различаются по размеру: так, в самом крупном, Хельсинском приходе, состоит около 20 000 прихожан – это около трети от общего количества прихожан нашей церкви в Финляндии; тогда как в самом маленьком приходе, Рауталампи, насчитывается лишь около 700 человек.

Епархии также находятся в неравном положении. Численность епархий Куопио и Карелии, а также Оулусской, постепенно уменьшается за счет старения населения и миграции, тогда как в Хельсинской епархии наблюдается прирост.

Эти предпосылки и легли в основу работы по подготовке реформы. Ей предшествовала начатая в Карельской епархии исследование приходских структур. Официально же о реформе было объявлено прошлой осенью, когда Поместный собор постановил Церковному управлению подготовить оценку границ и структуры приходов.

Кое-что уже было выполнено: в начале года архиепископская кафедра была перенесена из Куопио

В Финляндской православной церкви полным ходом идет подготовка масштабной реформы.

в Хельсинки. В июне Архиерейский собор представил новые границы епархий, а Церковное управление обнародовало предварительный план нового деления приходов. Для работы над проектом было назначено ответственное лицо.

Пока в структуры епархий планируется внести только одно изменение: приход г. Тампере перейдет из Хельсинской епархии в Оулусскую. Количество епархий останется неизменным.

Что же касается приходов, здесь планируются существенные перемены. В структуре Хельсинской епархии останется три прихода,

из которых только Хельсинский не изменит своих границ. Западный приход сформируют бывшие приходы Турку, Хямеэнлинны и Лахти. Восточный приход будет образован из нынешних приходов Лаппеенранты, Котки и Хамины.

В епархии Куопио и Карелии останется два прихода, восточный и западный, а в Оулусской епархии, аналогичным образом, южный и северный. Так, например, нынешний приход г. Тампере станет частью южного прихода Оулусской епархии наряду с приходом г. Вааса.

Реформа вступит в силу с начала 2020 года. ●

Nimi: Ilona Sidoroff**Ikä:** 32 vuotta**Asuu:** Lappeenrannassa**Ammatti:** asiakirjahallintopäällikkö**Harrastukset:** lukeminen, haaveilee viron kielen opinnoista**Perhe:** puoliso Ilja ja tytär Esteri

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

Feministi ortodoksi

"SUKUNI on vanhaa ortodoksisukua Raudusta, mutta minut kastettiin luterilaiseksi. Taustalla on tyypillinen tarina. Sodan jälkeen sukulaiseni menivät evakoon Karkkilaan ja sisarusarjan viidestä lapsesta vain yksi oli naimisissa ortodoksin kanssa. Muut avioituivat luterilaisten kanssa ja lapset kastettiin luterilaisiksi kiusaamisen pelossa. Kävin lapsena usein ortodoksisessa kirkossa. Esi-teininä sanoin, että haluan kääntyä ortodoksiksi. Äitini halusi, että käyn ensin rippikoulun, jotta tiedän mistä olen eroamassa. Rippikoulun käytyäni menin heti seuraavalla viikolla kirkkoherranvirastoon ja sanoin, että haluan kääntyä ortodoksiksi. Nykyään myös lapsuudenperheestäni suurin osa on liittynyt ortodoksisen kirkkoon.

Ortodoksisella kirkolla on paljon annettavaa nykyihmiselle, mutta haluaako ihminen ottaa sitä vastaan? Osittain kirkko voisi miettiä omaa rooliaan ja sitä, käperrymmekö liikaa itseemme. Historioitsijataustani takia ajattelen, että mikään aikakausi ei ole ollut kirkolle täydellinen. Nykyaika ei ole sen parempi tai huonompi kirkolle kuin mikään muukaan ajanjakso. Etenkin pakolaiskriisin aikoina kirkon pitäisi osoittaa arvojohtajuutta

*"Evangeliumin sanoma on
kauneinta mitä on"*

ja muistuttaa ihmisiä, että meillä on vastuu auttaa. Kirkon pitää muistuttaa, mikä on pohjimmainen sanomamme.

Olen feministi, vaikka aina ei ole helppoa olla feministi ja ortodoksi. Mielestäni ortodoksisuudessa ja feminismissä ei pohjimmiltaan ole ristiriitaa. Feminismissä pyritään ihmisten tasa-arvoon. Jos taas ortodokseina uskomme, että jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, miksi asettaisimme heidät eriarvoiseen asemaan? Kysymys naispappeudesta on kuitenkin vaikea. Nuorempana ajattelin, ettei meillä tarvita naispappeja. Jälkeenpäin pohtien oli itsekästä ajatella niin. Mielipiteeni perustui siihen, ettei itselläni ole kutsumusta pappeuteen.

Aloin miettiä asiaa odottaessani tyttärentäni. Haluaisin kasvattaa hänet niin, että hän tietää, että hänestä voi tulla mitä vain. En haluaisi sanoa lapselleni, ettei hänestä voi tulla esimerkiksi pappia, koska hän on tyttö. Olen opiskellut sivuaineena teologiaa, lähipiiriin kuuluu teologisesti opineita ihmisiä ja olen pohtinut paljon

naispappeusasiaa. Pappi on Kristuksen ikoni ja Kristus oli mies, mutta mielestäni se ei ole riittävä peruste. Onko olennaista se, että Kristus oli tosi Jumala ja tosi ihminen, vai se, että hän oli mies? Kun Jeesus tuli langenneeseen maailmaan, hänen piti ottaa jompikumpi sukupuoli. Olisiko Jeesus ottanut naisen sukupuolen tietäen naisen aseman sen ajan yhteiskunnassa? Olisiko hän naisena pystynyt tekemään mitään niistä asioista, joita teki?

En ajattele ortodoksisuutta uskontona vaan pikemminkin elämäntapana. Vierastan sitä, kun sanotaan, että on uskossa. Siitä tulee vaikutelma kuin usko olisi staattinen tila, jossa kaikki on kaunista ja hyvää. Uskooni kuuluvat vahvasti myös heikot kaudet. Usko on välillä räppimistä. Minulle ortodoksisuus on elämäntapa ja oma kulttuurini. Evangeliumin sanoma on kauneinta mitä on. Silloin kun pystymme kristittyinä elämään evangeliumin sanomaa todeksi, on se todella kaunista. Minulle hienoimpia kokemuksia on, kun pystyn erilaisten ihmisten kanssa jakamaan jotakin kaikille yhteistä ja osallistumaan yhdessä liturgiaan. Silloin ollaan kauneuden ytimessä. Kauneutta on kokea yhteyttä muiden ortodoksien kanssa. Ortodoksisuus kantaa myös ajan yli." ●

PYHÄNÄ

s. 25–36

Ylistämme, ylistämme Sinua, elämänantaja Kristus, ja kunnioitamme pyhää ristiäsi, jolla olet meidät pelastanut vihollisen orjuudesta. – *Pieni ylistysveisu*

Anne Kärkkäinen

”Kaikkien hyveiden täyttymys on rakkaus Jumalaa ja lähimmäisiä kohtaan.”

*Jarmo Hakkarainen
sivu 26*

Kouvolan ortodoksinen kirkko on pyhitetty ristin ylentämisen muistolle.

RISTIN JUHLA, SYKSYN PÄÄSIÄINEN

TEKSTI SAARA KALLIO

■ Kunniallisen ja eläväsitekevän ristin ylentäminen on kirkkovuoden toinen suuri juhla. Kirkko viettää juhlaa 14. syyskuuta. Miksi juhlan ajankohta on juuri silloin?

Perimätieto kertoo, että Herran risti löytyi 14.9. vuonna 335. Juhlan päätöspäivä on viikkoa myöhemmin 21. syyskuuta. Ristin juhlasta kuulee käytettävän myös nimitystä syksyn pääsiäinen. Juhlan veisuissa ylistetään Kristuksen ristin voittoa kuolemasta.

Juhlan nimi tulee Johanneksen evankeliumin jakeesta: ”Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän” (Joh. 3:14). Ristin ylentämisen juhla kirkkovuoden alussa antaa kristityille merkin siitä, mikä on kristillisen elämän ydin.

Historiallisesti juhlan juuret ovat 300-luvulla. Hurskas keisarinna Helena teetti tuolloin poikansa Konstantinos Suuren toiveesta Jerusalemissa kaivauksia. Heidän toiveenaan oli löytää Kristuksen risti.

Kaivauksissa löydettiin kolme ristiä. Patriarkka Makarios kosketti kullakin ristillä kuollutta, ja kun Herran risti kosketti ruumista, ruumis heräsi eloon. Näin tiedettiin eläväsitekevän ristin löytyneen. Tä-

tä ristiä kunnioittamaan saapui paljon väkeä, jonka vuoksi patriarkka kohotti ristin ylös kaikkien nähtäväksi.

ILON JA VOITON SYMBOLI

Jo Vanhan testamentin aikana risti suojeli. Tästä kerrotaan vertauskuvallisesti Ristin juhlan hymneissä. Esimerkiksi Punaisenmeren jakaminen ja Aaronin sauva ovat ennusmerkkejä tulevasta ristin voitosta.

Kristinuskossa risti on ennen kaikkea voiton ja ilon symboli. Tuskaa kuolemaa merkinneestä teloitusvälineestä tulikin kuolemasta saadun voiton tunnus.

Ristin ylentämisen juhlan vigiliassa tapahtuu toimitus, jossa pyhä risti kannetaan alttarista kirkkokansan kunnioitettavaksi keskelle kirkkoa paikalle, jolla se on koko juhla viikon ajan.

Kouvolan Pyhän Ristin kirkon praasniekka:
To 13.9. klo 17 vigilia, liturgia ja vedenpyhitys

Jumala, luomakunnan isä

Luomakunnan kriisi ilmaisee ihmiselämän sisäisen kriisin.

TEKSTI JARMO HAKKARAINEN KUVAT SAARA KALLIO

Ortodoksinen kirkko aloittaa bysanttilaisen perinteen mukaisesti uuden kirkkovuoden syyskuun 1. päivänä. Ekumeeninen patriarkka **Demetrios** julisti vuonna 1989 tämän kirkkovuoden alun päiväksi luomakunnan puolesta.

Nyky maailman erityishuolenaihe on ihmisen monin tavoin ongelmallinen suhtautuminen elinympäristöön. Vesistöjen ja ilman saastuminen, luonnonvarojen ehtyminen, taudit, nälänhätä ja monet muut luonnonilmiöt todistavat maailman ekologisesta kriisistä.

Luomakunta kapinoi tavan takaa katastrofeineen ihmisen omistamisen halua ja itsekkyyttä vastaan. Ihminen on monin tavoin syypää suureen muutokseen ympärillään.

Nykyajan niin sanottua ekologista kriisiä ei voi ymmärtää erillisenä tapah-

tumana, koska se liittyy ihmisen yksityisen ja yhteisöllisen elämän kokonaisuuteen. Se ilmaisee ihmiselämän sisäisen kriisin samoin kuin hänen käyttäytymisensä esikuvat.

Aikamme ihmisen mieltä saastuttavat ja vangitsevat maailmalliset ajatukset ja mielikuvat. Hänen keskeisenä kunnianhimonaan on taloudellisen hyödyn tavoittelu.

Maaailman eri yhteiskuntien välisen keskinäisen riippuvuuden ja yhteyksien lisääminen eli globalisaation kiihtymisen 1960-luvulta lähtien on tapahtunut yhä enemmän siihen vaikuttavien taloudellisten toimijoiden ehdoilla. Maailman talouden viime vuosien ongelmat ovat osoittaneet, että globalisaatio on hallitsematon ilmiö.

Kreikkalainen ortodoksisen etiikan emeritusprofessori **Georgios Mantzari-dis** (s. 1935) kutsuu rahaa globalisaation virukseksi, joka tekee ihmiselle helpoksi nautinnon. Raha ja tarkemmin sanottuna helppo taloudellinen hyöty luovat hallitsevan tilan, joka johtaa ihmisiä muun muassa elinympäristön väärinkäyttämiseen.

Teologisesti on paikallaan todeta, että jos ihmisten suhtautumisessa maailmaan ei tapahdu selkeän myönteistä suhtau-

tumista Jumalaan, ei myöskään talouselämässä ja ekologiassa tapahdu mitään olennaista muutosta parempaan.

Ortodoksisen kirkon opetuksessa taloudellinen ja ekologinen kriisi on ensisijaisesti hengellisen elämän kriisi, jota kuvastaa ihmisten itsekkyyks, itsekeskeisyys, pohjaton ahneus, kuluttaminen ja tuhlaaminen. Tätä kaikkea on paikallaan kutsua tuhoavien himojen täyttämäksi ihmiselämäksi.

Itserakkaus, nautinnonhalu ja kunnianhimo karkottavat ihmisestä Jumalan muistamisen. Ihminen on silloin sielullisesti kuollut. Hän ei tunne mitään pelkoa Jumalaa kohtaan, koska hänen jumalansa on nautinto, jota hän palvoo päivin ja öin.

Siksi on tärkeää, että ihminen voi vapautua nautinnonhalun tyranniasta. Ortodoksinen elämä edellyttää ennen muuta sielun himojen parantamista. Jumalallinen suru eli katumus tekee tyhjäksi ihmisen aistillisen nautinnon.

Jumala on kilvoittelijan rakkauden lähde. Siksi osallistuminen Jumalan elämään sisältää myös Hänen Rakkautensa.

RAKKAUS JA OIKEUDENMUKAISUUS

Pyhien isien teologiassa luomakunta nähdään Jumalan luomistyön tuloksena.

*Jumala on
kilvoittelijan
rakkauden lähde.*

Jumala loi ihmisen elämään sopusointuisesti koko maailmankaikkeuden kanssa.

Bysanttilaisessa teologiassa on kolme hyödyllistä tapaa lähestyä luomakunnan kirkastumista. Ne ovat ikonit, liturgia ja askeesi.

Ikonit osoittavat, miten ihmisen tulee käsittää Jumalan luomistyö, liturgia osoittaa tavan viettää kunnioituksella luomisen juhlaa ja askeesi ilmaisee, miten ihminen kunnioittaa elämässään Jumalan luomistyötä.

Kristus ilmaisi lukemattomilla parannusteillaan huolensa ihmisarvosta ja ihmiselämän kokonaisuudesta. Hän yhdisti ruumiillisen terveyden hengelliseen terveyteen. Tämä on syytä pitää mielessä myös ympäristökysymyksissä. Jos luomakunta erotetaan sen hengellisestä merkityksestä, se muuttuu aineellisten luonnonvarojen riistämiseksi.

Adamin ja Eevan synty merkitsi kapinaa kohtuullisuutta vastaan. Ihmisen syntiinlankeemusta seurasi kärsimys, tuska ja kuolema (1. Moos. 3:16).

Pyhittäjä Simeon Uusteologi (k. 1022) kiinnitti jo 900-luvun lopulla huomiota evankeliumin opetuksen vastaiseen ihmisten luomakunnan väärinkäyttämiseen. Hän osoitti sanansa aikansa rikkaille ihmisille, jotka olivat sokaistuneet ylellisestä elämäntavasta. Pyhittäjä opetti, että rikkailla on taipumus hallita mielivaltaisesti sosiaalista ja luonnollista ympäristöään.

Pyhä Johannes Krysostomos (k. 407) luonnehti sanoja "minun ja sinun" sydämettömiksi, koska näiden sanojen ensimmäiset käyttäjät aloittivat maailmassa lukemattomat sodat. Kirkkoisän mukaan

Pyhien isien teologiassa luomakunta nähdään Jumalan luomistyön tuloksena.

*Ihmisen tulee
huolehtia luonnosta.*

on julmaa, että joku ihminen elää rikkaina, kun samanaikaisesti hänen ympärillään on köyhiä ja nälkäisiä.

Kirkkoisä muistutti jatkuvasti rikkaita heidän velvollisuudestaan huolehtia köyhistä lähimmäisistään. Pyhän esipaimenen opetukset sosiaalisen muutoksen välttämättömyydestä kasvoivat kirkon pääsiäissanomasta. Koko kristityn elämä oli kirkkoisän mielestä tarkoitettu uudistettavaksi ja eheyttäväksi.

Kaikkien hyveiden täyttymys on rakkaus Jumalaa ja lähimmäisiä kohtaan. Rakkaus ja oikeudenmukaisuus ovat jumalallisia portteja Jumalan valtakuntaan.

Krysostomos ajoi munkkina ja piispana yhteiskunnassa köyhyyden ja omistamattomuuden ihannetta. Hänen sosiaalinen tietoisuutensa yhdistyi teologiseen käsitykseen Jumalan ja ihmisen suhteesta. Hänen mielestään köyhien kärsimys johtui paljossa rikkaiden ihmisten ahneudesta ja piittaamattomuudesta.

Krysostomos rakasti köyhää kansaa, joka kerjasi kirkkojen ulkopuolella ja kaupunkien toreilla. Kirkkoisä korosti, ettei kirkkorakennuksia pidä kaunistaa, kun samanaikaisesti köyhät elävät nälässä. Pyhälle kirkkoisälle köyhät muodostavat Kristuksen alttarin. Rakkauden osoittaminen köyhille lähimmäisille on tie Jumalan valtakuntaan.

TIE JUMALAN LUO

Bysantin kirkon eukaristiset rukoukset julistavat ihmisen vastuullisuutta luomakuntaa kohtaan. Vastuullisuus perustuu uskoon, että Jumala on luonnon ja kaiken siinä olevan Luoja. Jumala rakastaa luo-

Vesistöjen ja ilman saastuminen, nälänhätä ja monet muut luonnonilmiöt todistavat maailman ekologisesta kriisistä.

makuntaansa ja huolehtii siitä. Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, ja siksi hänen tulee huolehtia luonnosta.

Ihmisen tulee Jumalan työtoverina seurata Jumalaa luonnon rakastamisessa ja huolehtia kaikin myönteisin voimin siitä, että hän tuntee luontoa eikä hallitessaan tuhoa sitä.

Kirkon usko alkaa Jumalasta ja päättyy häneen. Jumala ei ole yksinkertaisesti vain meidän Luojamme, hän on myös koko ihmiskunnan Isä. Tie Jumalan luo käy lähimmäisten kautta.

Kirkollinen yhteisö, seurakunta tai luostari, on tarkoitettu terapeuttisiksi yhteisöiksi. Ortodoksisen kirkon terapeuttinen teologia merkitsee palvelemista eikä valtaa. Siellä, missä ihmisten kesken vallitsee sorto ja pakkovalta, poikeetaan kirkon pyhittävästä ja parantavasta menetelmästä.

Kirkon elämässä meillä on aihetta syvään katumukseen siitä, että naamioimme itsekkyytemme ja vallanhimomme usein valherakkaudeksi.

Pyhän Johannes Krysostomoksen mukaan Jumalan hyvyys läpäisee jokaisen sanan ja teon, jos ihminen on avoin Ju-

malan terapeuttiselle elämälle. Silloin ihminen ei näe lähimmäistään mielihyvän ja riiston kohteena, vaan Jumalan kuvana, jonka päämääränä on elämä Luojan yhteydessä.

Ortodoksisen askeesin tie on vapautumisen tie, jossa ihminen vapautuu luomakunnan ja lähimmäistensä hyväksikäyttämisestä.

Ortodoksinen askeesi merkitsee palvelemista. Ilman sitä kukaan meistä ei voi elää kirkollisesti. Askeesin toteuttaminen on kipeän ajankohtaista ortodoksisessa maailmassa.

Kun me luovumme ortodoksikristityinä mieleemme ja elämämme epäjärjestyksestä, kadumme tuhlailevaisuuttamme, me voimme suunnata elämämme Jumalan, lähimmäisen ja luomakunnan rakastamiseen ja kunnioittamiseen.

Ainoastaan ortodoksisen askeesin henki voi johtaa meitä kiittolisuuteen ja rakkauteen Jumalaa kohtaan eli löytämään uudelleen ihmisen ja maailman välisen jumalallisen kauneuden. ●

Kirjoittaja on rovasti ja Itä-Suomen yliopiston käytännöllisen teologian lehtori.

Raamattua käytetään jumalanpalveluksissa monin tavoin.

Raamattu

Pyhä kirja kertoo Jumalan ilmoituksesta ja sanomasta ihmisille.

Jumalan ilmoitus, jonka Pyhän Raamatun kirjat sisältävät, on kirjoitettu Pyhän Hengen innoituksesta. Kirkko pitää sekä Vanhaan että Uuteen testamenttiin valittuja kirjoja pyhinä ja kanonisina. Jumala innoitti Raamatun kirjoittaneet ihmiset, joiden hän antoi käyttää omia kykyjään ja voimiaan.

Jumalan vaikuttaessa heissä ja heidän kauttaan he toimivat Raamatun varsinaisina kirjoittajina merkiten muistiin kaiken sen ja ainoastaan sen, mitä Jumala tahtoi. Raamattu opettaa horjumattomasti, uskollisesti ja erehtymättömästi sen

totuuden, minkä Jumala on meidän pelastuksemme vuoksi tahtonut saada Raamatun kirjoitetuksi.

Raamattu on muodostunut vähitellen vuosisatojen kuluessa. Vanhimmat osat ajoitetaan ensimmäisen vuosituhannen alkupuolelle ennen Kristuksen syntymää. Vanhan testamentin sisältö vakiintui nykyiseen muotoonsa kuitenkin vasta vuoden 100 tienoilla jKr.

Uuden testamentin kokoaminen alkoi myös samoihin aikoihin. Vuonna 367 kirkkoisä Athanasios Aleksandrialainen mainitsee kirjeessään Uuden testamentin

27 kirjan kokonaisuuden nykyisessä muodossaan. Lopullisesti Uuden testamentin rakenne vakiinnutettiin 390-luvulla kirkolliskokouksissa.

JUMALAN ILMOITUSTA

Raamattu on kirjoitettu, jotta Jumalan ilmoitus opittaisiin ja muistettaisiin ja että se säilyisi muuttumattomana sukupolvelta toiselle.

Kristinuskon näkemyksen mukaan Raamattu on Jumalan ilmoitusta ja sisältää sanoman, jonka Jumala haluaa kertoa ihmiskunnalle. Jumala haluaa ilmoittaa

ihmiselle itsensä ja tiettyjä asioita maailman, Israelin ja muiden kansojen historiasta; ihmisen syntyisyydestä sekä pelastuksesta Jeesuksen kautta. Pelastus on tie pois kadotuksesta yhteyteen Jumalan kanssa.

Voidakseen ilmoittaa itsensä ihmisille Jumala on puhunut heille inhimillisin sanoin. Hän ilmoitti Israelin kansalle salaisen tiedon itsestään, maailman luomisesta ja olemassaolon tarkoituksesta. Muinaiset juutalaiset eivät tunteneet Jumalaa vain kirjoista tai älymystön järkeilyjen perusteella, vaan omasta vuosisataisesta kokemuksestaan.

Nooa, Abraham, Iisak, Jaakob, Mooses, Elia ja muut vanhurskaat ja profeetat eivät vain mietiskelleet Jumalaa, vaan he saivat nähdä hänet omin silmin ja puhua hänen kanssaan kasvoista kasvoihin. Kaikki tapaukset, joissa Jumala ilmestyy Vanhassa testamentissa, ovat luonteeltaan henkilökohtaisia.

Jumala ei ilmesty ihmisille abstraktina voimana, vaan elävänä olentona, joka puhuu, kuulee, näkee, ajattelee ja auttaa. Jumala myös osallistui Israelin kansan elämään hyvin aktiivisesti. Hän kulki itse Israelin kansan edessä tulisenä pylväänä, kun Mooses johdatti kansan Egyptistä luvattuun maahan.

Jumala pysyi kansan luona, oli tekemisissä sen kanssa ja asui temppelissä, jonka kansa hänelle rakensi. Uusi testamentti paljastaa lopullisen totuuden Jumalan ilmoituksesta. Kristus, Jumalan Sana on lihaksi tulleen Jumalan Poikana itse Vanhan testamentin profetioiden täyttymys, odotettu Messias.

VANHA TESTAMENTTI

Raamattu ei ole yksi kokonainen kirja, sillä se jakaantuu Vanhaan ja Uuteen testamenttiin. Vanhassa testamentissa on 46 kirjaa ja Uudessa testamentissa 27, jotka kaikki ovat myös itsenäisiä kokonaisuuksia.

Testamentti on Raamatun yhteydessä hieman harhaanjohtava sana, sillä testamentilla tarkoitetaan tässä tapauksessa

”liittoa”, sitovaa sopimusta ja molemminpuolista sidettä, joka on vahvistettu veren vuodatuksella. Testamentit kuvaavat siis vanhaa ja uutta liittoa, jotka Jumala on tehnyt ihmiskunnan kanssa.

Vanha liitto tehtiin juutalaisen kansan kanssa, ja sen merkinä olivat ympärileikkaus ja uhritoimitukset. Uusi liitto tehtiin koko ihmiskunnan kanssa, ja sen merkinä on ristiinnaulitun ja ylösnousseen Jeesuksen vastaanottaminen Vapautajaksi ja sen merkinä otettu kaste.

Vanha testamentti sisältää kertomuksen koko maailman luomisesta. Se kertoo, miten Jumala valitsi Israelin omaksi kansakseen muiden kansojen keskuudesta ja miten hän johdatti kansaansa.

Historiallisiksi kirjoiksi sanotaan tavallisesti Vanhan testamentin alkupuolen kirjoja 1. Mooseksen kirjasta Esterin kirjaan saakka. Tästä nimityksestä huolimatta ne sisältävät myös runoja, mietelmiä ja ylistyksiä sekä käskyjä ja ohjeita siitä, miten ihmisten tulisi elää, tärkeimpänä kymmenen käskyä.

Historiallisten kirjojen jälkeen Vanhassa testamentissa seuraa joukko viisauskirjoja, joista huomattavimpia ovat Psalmien-, Saarnaajan- ja Sananlaskujen kirja. Vanhan testamentin loppupuolen muodostavat profeettakirjat, joissa on muun muassa ennustuksia tulevasta Messiasista.

Profeettakirjat on koottu niiden profeettojen julistuksesta, jotka toimivat Israelin ja Juudan alueilla 700–500-luvuilla ennen Kristusta. Ortodoksisen kirkon käyttämään Vanhaan testamenttiin kuuluu joitakin sellaisia kirjoja, joita Suomen luterilaisen kirkon kustantamassa Raamatussa ei ole. Näitä tekstejä luetaan joidenkin suurten juhlien aattojen jumalanpalveluksissa.

UUSI TESTAMENTTI

Uusi testamentti käsittelee Vanhassa testamentissa luvattua Messiaan eli Jeesuksen, ja hänen lähimpien seuraajiensa elämää ja tekoja. Uuden testamentin neljässä evankeliumissa kerrotaan, miten Jeesus

*Jokaisessa liturgiassa
luetaan epistola ja
evankeliumi*

eli ja opetti ja miten hänet tuomittiin kuolemaan.

Evankeliumien lopussa kerrotaan siitä, miten Jeesuksen vihamiehet saattoivat hänet ristinkuolemaan sekä siitä, miten hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, ja kuinka hän ilmestyi opetuslapsilleen ennustusten mukaan. Lisäksi evankeliumeissa kerrotaan, miten Jeesus lähetti opetuslapsensa viemään ilosanaa hänestä kaikkialle maailmaan.

Evankeliumien lisäksi Uusi testamentti sisältää ensimmäisen kristillisen historiateoksen eli Apostolien teot, kolmetoista apostoli Paavalin kirjoittamaa kirjettä, kahdeksan niin sanottua yleistä kirjettä sekä Johanneksen ilmestyskirjan.

RAAMATTU PALVELUKSISSA

Raamattua käytetään jumalanpalveluksissa monin tavoin. Esimerkiksi jokaisessa liturgiassa ja pyhissä toimituksissa sekä rukouspalveluksissa luetaan epistola ja evankeliumi. Ehto- ja aamupalveluksissa luetaan lukujaksoihin eli katismoihin jaettua Psalmien kirjaa sekä yksittäisiä psalmeja.

Juhlien aattoina luetaan parimiateksleinä juhla-aiheeseen liittyviä Vanhan tai Uuden testamentin kohtia. Palveluksissa luettavat prokimenit ovat otteita psalmien jakeista. Useimpien jumalanpalvelusten tekstit sisältävät lyhyitä lainauksia tai viittauksia Raamatun teksteihin. ●

Lähde: Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan opintomateriaali

Kuka on lähimmäiseni?

JO antiikin Kreikan stoalaiset filosofit ajattelivat, että jokaisella ihmisellä on oikeuksia, jotka kuuluvat hänelle ihmisenä ja jotka on huomioitava myös silloin, kun valtiot käyvät sota. Nykyään melkein pä jokaisella mantereella käydään sota. Konfliktien monimutkaiset taustat ovat yhtä moninaiset kuin niiden määräkin. Jokaisen inhimillisen tragedian keskiössä on kuitenkin ihminen, jolla on tarinansa kerrottavana.

Erään tällaisen tarinan luin vastikään Lähi-idän alueelta.

Tammikuussa 2003 Israelin armeijan raivaustraktori jyräsi terroristeiksi oletetun palestiinalaisperheen talon. Sotilaat toimivat korostetun humanisti, he kantoivat jopa perheen huonekalut talosta ennen sen hävittämistä.

Lopulta, kun israelilainen sotilas lähti etsimään epäiltyä talosta, perheen äiti huusi pelokasta tytärtään nimeltä häntä rauhoittaakseen. Hämmennyt sotilas huomasi, että järkyttyneellä työllä oli sama nimi kuin hänen omalla tyttärellään. Tunteellisenä, ehkä osallistuen perheen tuskaankin, hän kaivoi pöytä-kustaan tyttärensä kuvan ja näytti sitä palestiinalaisäidille. Tämä tilannekuvaus – äidin (avun)huuto ja sotilaan reaktio – sai minut pohtimaan ihmisyyden kysymystä laajemmassa perspektiivissä. Neutralisoiko sotamiehen hyvän tahdon ele suoritettavan tehtävän vaikutusta – eli kodin riistämistä perheeltä? Tarina ei kerro, miten perheenäiti reagoi, mutta hän olisi hyvin voinut vastata sotilaille: ”Jos todella olet ihminen, niin kuin minäkin, miksi teet sitä, mitä juuri teet?”

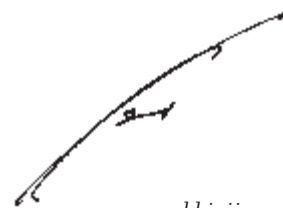
Myöhäiskeskiajalta lähtien ihmisyyden toimi kiltteyden, hyvän käyttäytymisen ja kohteliaisuuden synonyyminä. Valistusajattelijat korostivat sivistynyttä käyttäytymistä, koska se ilmaisi kunnioitusta muita ihmisiä kohtaan. Ihmisyyden ei ilmaissut vain sivistystä vaan sivilisaatiota. Näihin merkityksiin kietoutui läheisesti ajatus ihmisyydestä, joka osaltaan ilmaisi erityisesti ihmisen moraalisia ja eettisiä piirteitä. Tässä mielessä ihmisyyden ero si barbariasta.

Filosofiset teoriat tarjoavat kukin oman näkemyksensä ihmisyydestä. Köyttä vetävät keskenään ajatussuunnat, joiden mukaan ihmisyyden tekoja ja käsityksiä tarkastellaan ja arvostellaan

joko yksilön oman kulttuurin kautta, tai niihin sovelletaan käsitteitä ja oppeja, jotka soveltuvat kaikkiin ihmisiin aina ja kaikissa tilanteissa. Sopiikin kysyä, voiko ihmisen universaalia ulottuvuutta paikantaa myötätunnon ja ymmärryksen tuolle puolen.

Bysanttilainen mystikkoteologi Nikolaos Kabasilas on sanonut, ettei ”*ole mitään niin pyhää, kuin ihminen, jonka luonnon on Jumala itsekin omaksunut*”. Pyhyys on läsnä kaikkialla, mistä rakkaus, veljeys ja solidaarisuuskin löytyvät. Raamatun kuuluisa vertaus laupiaasta samarialaisesta kuvailee spontaania myötätuntoa kärsivää ihmistä kohtaan, huolimatta siitä, että tämä ihminen oli vierasmaalainen, vieläpä vihollisheimolainen. Toinen vaikuttava totuus tässä vertauksessa on Jeesuksen vastaus kysymykseen ”Kuka on lähimmäiseni?”. Kristukselle rakkauden totuus on siinä, että meidän on oltava lähimmäinen jokaiselle, joka tarvitsee apua ja tukea.

Ihmisoikeuksien kanssa käytävässä dialogissa kirkkoilla on mahdollisuus korostaa humanitaarisia ja filantrooppisia näkemyksiään sekä huomauttaa, että pelkkä oikeuksien julistaminen ei muodosta korkeinta eettistä järjestelmää, saati että vapauden historia alkaisi moderneista ihmisoikeuksista. Ortodoksinen kirkko painottaakin tässä yhteydessä vapaaehtoista luopumista yksilöllisistä oikeuksista rakkauden nimessä – rakkauden, joka ”ei tavoittele omaa etuaan”. Tätä tulkintaa alleviivasi myös Kreetalla 2016 kokoontunut suuri ja pyhä synodi: ”*Kirkko tarjoaa ristinnaulitun Herran uhrautuvan rakkauden ainoana tienä, joka johtaa maailman rauhaan, oikeudenmukaisuuteen, vapauteen ja solidaarisuuteen ihmisten ja kansojen välillä, joiden ainoana ja lopullisena mittana on aina maailman elämän edestä itsensä uhraannut Herra*”. Tähän perustaan, ikuisen ja muuttumattomaan, on hyvä tukeutua.

arkkipiispa Leo

Кто мой ближний?

УЖЕ философы-стоики в античной Греции считали, что каждый человек обладает правами, принадлежащими ему как человеку, которые необходимо соблюдать даже, если государства находятся в состоянии войны. Сегодня практически на всех континентах ведутся войны. Причины конфликтов столь же многочисленны, как велико число и самих конфликтов. Однако

в центре людской трагедии всегда сам человек, имеющий каждый свою историю. Недавно с одной из таких историй с Ближнего Востока довелось познакомиться и мне.

В 2003 году израильский армейский трактор снёс дом палестинской семьи, члены которой подозревались в терроризме. Солдаты действовали подчёркнуто-гуманно, они вынесли даже семейную мебель перед сносом дома.

В конце концов, когда израильский солдат стал искать подозреваемого в доме, мать семейства стала звать свою дочь по имени, чтобы успокоить её. Удивлённый солдат заметил, что испуганная девочка – тёзка его собственной дочери. Проникнувшись к горю семьи он достал из кармана фотографию дочери и показал её матери семейства. Эта ситуация: крик матери и реакция солдата подвигнули меня к размышлению о вопросе о человеке в более широкой перспективе. Мог ли жест доброй воли солдата нейтрализовать результаты задания: лишение семьи дома? История умалчивает, как отреагировала мать, но она вполне могла бы ответить солдату: «Если ты – человек, то и я тоже. Почему ты делаешь то, что делаешь?»

В Позднее Средневековье человечность считалось синонимом доброты, деликатности и вежливости. Просветители подчёркивали цивилизованное поведение, потому что оно свидетельствует об уважении к другому. Человечность – не только образованность, но принадлежность самой цивилизации. Очень близко к этим значениям строится мысль о человечности, которая, в свою очередь, совершенно особым образом являет моральные и этические черты человека. В этом человечность отличается от варварства.

Философские теории предлагали каждая своё видение человечности. Одну группу составляют те направления

мысли, в которых дела и представления человеческого индивидуума рассматриваются и оцениваются в контексте его собственной культуры, или же к ним применяются понятия и учения, имеющие отношение к человеку всегда и во всех ситуациях. Можно задаться вопросом, может ли универсальная перспектива человека быть выстроена по ту сторону сострадания и понимания.

Византийский мистик-богослов Николай Кавасила сказал, что *«нет ничего более святого, чем человек, природу которого воспринял и Сам Бог»*. Святость разлита повсюду, где присутствуют любовь, братство и солидарность. Известная библейская притча о Милосердном самарянине повествует о спонтанном чувстве сочувствия к страдающему человеку, независимо от того, что человек тот инородец из враждебного племени. Другая впечатляющая правда этой притчи в ответе Иисуса на вопрос: «Кто мой ближний?». Для Христа правда любви в том, что мы должны быть ближними для тех, кто нуждается в помощи и поддержке.

В диалоге относительно прав человека Церковь может подчёркивать свои гуманитарные и филантропические взгляды, а также возвышать голос о том, что одна лишь декларация прав человека ещё не создаёт высокой этической системы, не говоря уже о том, что началом истории свободы было положено отнюдь современными правами человека. Православная церковь в этой связи особо подчёркивает значение добровольного отречения от индивидуальных прав во имя любви. Любви, которая «не ищет своего». Это понимание было озвучено и Великим и Святым собором на Крите в 2016 году: *«Церковь предлагает жертвенную любовь распятого Господа в качестве единого пути, ведущего к миру во всём мире, справедливости, свободы и солидарности между всем людьми и народами, единой и окончательной мерой которых остаётся Господь принесший Себя в жертву за жизнь мира»*. На этом основании, вечное и неизменное, хорошо опираться.

Архиепископ Лев

Frivilligverksamhet är en nödvändighet

TEXT OCH FOTO RIKHARD DAHLSTRÖM

I skrivande stund badar vårt land i sällan skådad sommarvärme och platsen för författandet av denna text i hjärtat av den finländska naturen, som källa för inspiration, känns välvald. Men som myntet, har också värmeböljan en avigsida, inte endast mot bakgrunden av våra nordiska förhållanden.

Osökt styrs tankarna till dem, våra bröder och systrar i Kristus, som i andra länder lider av orubblig hetta och torka största delen av tiden. Låt oss i denna kolumn emellertid koncentrera oss på hur vi, som parallellt badar i ett överflöd av produkter och service, eventuellt frivilligt bemöter dem med sämre utgångsläge eller altruistiskt ställer upp för andra.

Samhället erbjuder diverse kanaler för att styra t.ex. ekonomiskt understöd till de behövande. Inom religiösa samfund finns välgörande organisationer. För eget vidkommande etablerades första kontakten med frivilligt bistånd via skolan under 1990-talet för offer av kriget i Bosnien. Lärarens initiativ var medryckande och det kollektiva humanitära insamlingsarbetet kändes naturligt. Kanske gav detta gnistan för det frivilliga intresset inom kretsen av församlingens missionsarbete idag.

Numera som verksam lärare i ortodox religion är tanken fascinerande. Den återkommande slutsatsen är att vuxna, vare sig lärare eller läkare, under inga omständigheter får ringakta själva rollen som förebild för en ungdom. Det bör naturligtvis varvas med lämpliga anvisningar och handledning i hopp om en näringsrik grogrund av kristna värderingar. Centralt är att föregå med exempel i vilja att hjälpa andra, också oavlönat. Tänk på t.ex. Saul, som efter mötet med Herren förstod att i stället göra gott. Efter omvändelse, sedermera som aposteln Paulus, skriver han åt Timotheos:

“Säg åt dem att göra gott, att skaffa sig en rikedom av goda gärningar, att vara frivilliga och dela med sig. Så kan de samla en skatt som är en god grund för den kom-

mande tiden och vinna det verkliga livet” (1 Tim 6:18-19).

Åt galaterna skiver han på motsvarande sätt: *“Låt oss inte tröttna på att göra det som är rätt. När tiden är inne får vi skörda, bara vi inte ger upp. Så länge det finns tid skall vi därför göra gott mot alla människor, framför allt mot våra trosfränder”* (Gal 6:9-10).

Sedan några år tillbaka erbjuder vår församling koordinerad sysselsättning för volontärer. Ändrade former i hela samhället med att förbinda sig har gett upphov till det strukturerade konceptet. Nätverket inkluderar redan glädjande många, där uppgifterna varierar från matlagning till städning, från organisering av kyrkkaffe till dekoration av helgedomar. Enligt koordinators **Kristiina Aminoff** är aktiviteten rentav avgörande för församlingens verksamhet.

För de deltagande erbjuds i sin tur både skolning och rekreation. För mötet mellan behovet av frivillig hjälp och verksamma församlingsmedlemmar lär framtiden erbjuda redskap även på digital plattform, då möjligheterna för utveckling exponentiellt utökas. Framförallt unga önskas välkomna med, exempelvis under

den filantropiska devisen “Hjälp oss att hjälpa”. Inför framtidens utmaningar efterlyser Aminoff mod för kyrkan att möta sin tid.

Inte långt borta från skribentens skrivbord hörs åskans dova muller. Det skvallrar om regn. Precis som den kruttorra marken här törstar efter vatten, fortsätter en otalig del människor ute i världen att längta efter all tänkbar hjälp. Tillåt ett lättrorikt avsnitt om abba Homai ur verket Gerontikon avrunda denna kolumn. Det berättas att han vid sin död sade åt sina söner: *“Bo inte med irrlärda, gör inte bekantskap med de regerande och använd inte era händer till att samla, utan sträck ut dem i stället för att ge.”* (fri övers.). ●

Det Heliga och livgivande korset (14.9) påminner oss om vår uppgift som kristna.

Skribenten studerar ortodox teologi vid universitetet i Östra Finland, är lärare i ortodox religion och grafisk formgivare.

TOIVON TEOLOGI

Pyhä apostoli ja evankelista Johannes Teologi (26.9.)

TEKSTI JA KUVA MATTI P. PULKKINEN

KUVITTELE, että katsot samalla kertaa aikojen alun, maailmanlopun ja tämän hetken tapahtumia seitsemässä paikassa. Ne näytetään sinulle, koska tehtävänäsi on kirjoittaa niistä kuvaus jälkipolville. Tällaiseenkin tilanteeseen Pyhä Johannes joutui.

Johannes, kalastaja Sebedeuksen ja Joosefin tyttären, Salomen, poika lähti veljensä Jakobin kanssa epäroimattä Jeesuksen mukaan, kun Vapahtaja kutsui. Johannes, opetuslapsista nuorin, oli Jeesukselle rakkain, ja yhtenä kolmesta Kristuksen seuraajasta hän koki Herran kirkastumisen Taborin vuorella. Johannes kilvoitteli koko pitkän ikänsä neitsyenä, koska halusi seurata Jeesusta ilman kompromisseja. Jeesus tiesi, kuinka luotettava nuorin apostoli oli, ja pyysi ristillä Johannesta pitämään huolta Mariasta, joka menetti Golgatala ainoan lapsensa.

Johannes piti huolta Mariasta aina tämän kuolonuneen nukkumiseen asti. Siksi hän lähti muita apostoleita myöhemmin, vasta 56-vuotiaana, julistamaan evankeliumiaan Vähän-Aasian vaikeille pakanaseuduille. Hän julisti, paransi ja teki ihmeitä sellaisella voimalla, että keisari Domitianus huolestui ja karkotti tuolloin 65-vuotiaan apostolin Patmoksen saarelle. Patmoksella Johannes kirjoitti evankeliuminsa ja näki ilmestyksen, josta hän kirjoitti kuuluisan ilmestyksensä (apokalypsis). Vietettyään saarella 15 vuotta hän sai palata Efesokseen Lähi-itään, jossa kuoli 105-vuotiaana. Johanneksen ruumiin kerrotaan hävinneen ihmeellisesti heti kuoleman jälkeen.

Johanneksen evankeliumi on kirjoitettu Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan evankeliumien jälkeen, minkä vuoksi se on Raamatussa viimeinen evankeliumeista. Johanneksen evan-

giumista on suomeksi saatavilla Johannes Krysostomoksen erinomainen kommentaari, mutta vaikeatajuisempaan Johanneksen ilmestykseen ei juuri tulkinta-apua ole. Sitä ei lueta jumalanpalveluksissa, koska se on synnyttänyt harhaoppisia tulkintoja kirkon alkua ajoista lähtien. Yritys tulkita Johanneksen ilmes-

tystä omin avuin johtaa aina ongelmiin, koska se on monikerroksinen ja käyttää pelottavan vahvoja tuhon ja kadotuksen vertauskuvia. Yksi tekstin ymmärtämisen avaimista on tunnis-

taa sen lukuisat viittaukset Vanhaan testamenttiin.

Kuten isä Athanasios Mytilinäinen on sanonut, Johanneksen profetia viittaa nykyisyyteen, tulevaisuuteen ja menneisyyteenkin. Tämä yhtäaikaisten aikatasojen kuvaus sekä voimakas symboliikka tekevät Ilmestyksestä erityisen vaikean. Esimerkiksi numero seitsemän, täydellisyyden luku, toistuu usein. Kuuluu pediton luku 666 viittaa ilmeisesti keisari Neroon ja tekstin Babylon viittaa Roomaan ja keisarien valtaan. Kun tällaiset tekstin syntyhetken liittyvät vertauskuvat lomittuvat lopun aikojen kuvaukseen, tarkkojen ja lopullisten tulkintojen tekeminen on mahdotonta.

Viimeisellä tuomiolla kaikkien teot punnitaan. Paatuneimmat, jotka eivät kaikista varoituksista huolimatta tehneet parannusta, joutuvat Saatanan tavoin kadotukseen. Monissa harhaoppisissa tulkinnoissa pää-

osan ottavat Gehennan kauhut. Silloin oleellisin unohtuu: Kristuksen omat pelastuvat ja saavat elää paratiisissa. Ulkopuolelle jääneet ovat valinneet osansa torjumalla Jumalan pitkämie-

lisen armon. Johanneksen ilmestyksen ydin onkin pelastus, ei kadotus. ●

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkon seinämaalauksessa Johannes Teologi kirjoittaa muistiin ilmoitusta. Vieressä istuva kotka on Johanneksen symboli. Hänen hymynsä muistuttaa siitä, että Johanneksen ilmestyksen sanoma on pelastus.

Lauràna

TULKAA, OTTAKAA VALO!

(TRO-2) 2018

Laurànan (Laura Huttu, nyk. Aho, s. 1978) ensimmäinen levy *Olkoon Herran kunnia ikuinen* miellytti levollisella toteutuksella ja musikaalisella laulullaan. Esikoislevyllään Lauràna lauloi yksinäisiä bysanttilaisia sävelmiä.

Uusi levy, *Tulkaa, ottakaa valo*, jatkaa samoilla linjoilla. Tällä kertaa levyllä on päätynyt bysanttilaisen sävelmiston mukaisesti laulettu pääsiäisen aamupalvelus kokonaisuudessaan, aina Pyhän Johannes Krysostomoksen pääsiäissaarna myöten, joka luetaan lapsen äänellä (lukijana Adam Aho).

Levyn taustalla on Laurànan pääsiäisenä 2017 Vaasan Pyhän Nikolaoksen kirkossa laulama pääsiäisyönpalvelus, joka myös radioitiin ja televisioitiin. Perinteen mukaisesti yksi-

äänistä laulua "säestää" pitkiä jaksoja paikallaan pysyvä ison-ääni. Levyn esittelylehdykä ei kerro jostakin syystä kuka tai ketkä tuota säestysääntä laulavat.

Levyn parasta antia ovat tekstien selkeys ja Laurànan konstailematon ja oman persoonansa taustalle tyylikkäästi jättävä laulutapa. Pääsiäisen sanoma ja pääsiäiskanonin riemullisuus välittyvät hillitysti ja turhaa riehakkuutta välttäen.

Tämän kaltaisella levyllä laulaja on erityisen tarkan luopin alla kaikkine hyveineen ja puutteineen. Laurànan tapauksessa hyveet voittavat moninkertaisesti puutteet. Silti tulevaisuudessa Laurànan kannattaa korjata jotkut suomen kielelle aivan liian kapeasti soivat vokaalit. Samoin pari pontevasti sihahtavaa sanojen lopussa olevaa t-kirjainta olisi tehnyt terää.

RISTO NORDELL

Latvian radiokuoro, joht. Sigvards Klava.

GREGORI SVIRIDOV: CANTICLES AND PRAYERS

(Ondine ODE – 1322-2) 2018

Sigvards Klavan johtama Latvian radiokuoro on paitsi yksi Pohjois-Euroopan merkittävimmistä kamarikuoroista, myös tärkeä ortodoksisen kirkkomusiikin tunnetuksi tekijä ja levyttäjä. Kuoron levytykset Sergei Rachmaninovin *Vigiliasta* ja Pjotr Tšaikovskin *Liturgias-*

ta kuuluvat näiden teosten parhaisiin levytyksiin.

Uusin levy vie venäläisen Gregori Sviridovin (1915–1998) ortodoksisen kirkkomusiikin ytimeen. Levyn ohjelmisto koostuu kokoelmasta Ylistysvirsiä ja rukouksia. Siihen säveltäjä keräsi ennen kuolemaansa joukon uransa varrella säveltämänsä ortodoksista musiikkia, joka on ryhmitelty erilaisiin teemoihin.

Musiikin taustalla löytyy monesti vanhoja venäläisiä znamenie-sävelmiä. Ne säveltäjä on pukeut hapeilemättömän vuolaaseen ja romanttiseen sointiasuun, Tšaikovskin ja Tsesnokovin tyyliin. Veisut ja rukoukset soivat rauhoittavana, humisevana vuona.

Kuoron miesäänit hyrisevät ison Mercedes-Benzin tavoin ja sopraanot liitelevät helposti enkelimäisiin korkeuksiin. Joku saattaa närkästyä kuoron "maallisesta" laulutavasta. Totta on, että Latvian radiokuoron esitykset eivät tuo mieleen sydäimestään rukoukseen heittäytyvää kirkkokuoroa, vaan huippuunsa viritetyn eurooppalaisen kamarikuoroinstrumentin. Mutta väliäkös tuolla – niin hyvältä latviaalaisten laulu kuulostaa!

RISTO NORDELL

SEURAKUNNAN KIRJASTO
Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma–ti klo 10–15,
ke–to 15–19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET
Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån–ti 10–15, on–to 15–19

PARISH LIBRARY
Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon–Tue 10–15, Wed–Thu 15–19

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч, по средам и
четвергам в 15–19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

Kesätauan jälkeen kirjallisuuspiiri
kokoontuu lauantaina 15.9. klo 11–13.
Piirissä vierailevat kirjailija Ida Lindström
ja Airi Immonen, jotka esittelevät uutta
kirjaa «Viaporin näkymättömät: tyhjä
kansa keskellämme».
13.10. piirin vieraana on TT Pekka Metso,
joka esitelmöi aiheesta Ortodoksinen
«naisten rukouskirja» 80 vuoden takaa.

Ida Lindström

VIAPORIN NÄKYMÄTTÖMÄT: TYHJÄ KANSA KESKELLÄMME

Helsinki 2018

Taiteilija Ida Lindström on jälleen kerran tarttunut kohtaloihin. Uunituoreessa kirjassaan hän jatkaa vuonna 2016 ilmestyneen *Kohtalona Suomenlinna: historian salatut elämät* -teoksen avaamaa aihetta uudesta perspektiivistä. Siinä "aika kulkee limittäin ja lomittain" ja "menneet tapahtumat näyttäytyvät välähdyksinä joillekin".

Suomenlinnassa kummittelee. Menneisyyden haamut ilmenevät nykypäivänäkin ihmisten kummallisina kokemuksina, joiden todellisuutta ei voi todistaa mutta ei myöskään kumota. Linnoitussaaren raa'an historian heijastuksia seurataan näkijänaisen kuvaamina ja arkisto-aineistojen vahvistamina. Oikeat henkilöt traagisin kohtaloin heräävät henkiin.

Tarina toisensa jälkeen muuttuu rajummaksi ja todentuntuisemmaksi. Näkijän ja kirjailijan äänet sekä historialliset faktat kietoutuvat yhteen mieleenpainuvaksi kokonaisuudeksi. Teos avaa

jännittävällä tavalla historian sivutettuja kansia, joissa on kiehtovaa tietoa paitsi tuntemattomasta ulottuvuudesta myös entisajan tavoista.

Lindström siivittää mielikuvituksellisesti näkijänaisen kokemuksia rekonstruoidakseen, ei ainoastaan tapahtumien kulkua, vaan myös niiden tunnelmaa. Näin lukijakin pääsee lähemmäksi sitä maailmaa, jota ihmiset ovat ennen nähneet ja kokeneet.

Tarinoita on monenlaisia; sattumasta, johdattuksesta ja teoista, joilla on omat motiivinsa ja seuraamuksensa. Niitä yhdistää kuitenkin kohtalokkuus ja traagisuus, joka on kätkeyty Viaporin ahtaiden muurien sisälle ja josta myös rauhattoimien sielujen vaellus johtunee.

Näkijän mielestä "kummitus syntyy vain murhaajan ajatuksista ja häiriköi estääkseen tekonsa paljastumisen". Tällaiset ajatukset muuttuvat joskus karmallisiksi, eikä niistä pääse vapaaksi ilman anteeksiantoa. Lähisaarella on ilmeisesti tapahtunut paljon anteeksiantamatonta.

Kirjan lopussa oleviin termien selostuksiin kannattaa tutustua ensimmäisenä, jotta pääsee heti Viaporin jännittävään historialliseen näyttämöön.

CHRISTINA KONTKANEN

Leena Säppi, Ilona Pelgö

RUUSUJA JA UNIKOITA

Valamon luostari 2018

Suomalaisille käspaikat ovat tulleet tutuksi ikonien koristajina niin kirkoissa kuin kodeissakin. Meillä käsityöperinne mielletään ensisijaisesti karjalaiseksi, vaikka käspaikat ovat osa laajempaa itäeurooppalaista perinnettä. Tätä näkymää Valamon luostarin julkaisema *Ruusuja ja unikoita* -kirja avaa hyvin. Kyseessä on jo kolmas luostarin julkaisema käspaikkoja käsittelevä kirja.

Teoksen keskiöön ovat päässeet luostarin yli 300 käspaikkaa sisältävästä kokoelmasta ukrainalaiset käspaikat. Tämän kulttuuripiirin tuntemusta kirjaan on hankittu julkaisemalla sen osana tekstejä aiemmin ilmestyneestä *Ukrainan Dneprin alueen käspaikat* -kirjasta.

Satojen vuosien päähän ulottuva käsityöperinne kantaa mukanaan myös kulttuurisia ulottuvuuksia. Kirjan mielenkiintoisinta antia

onkin ukrainalaisiin käspaikkoihin liittyvien perinteiden ja uskomusten esittely. Rikas kuviointi avautuu erilaisina symboleina. Ruusu esimerkiksi symbolisoi Neitsyt Mariaa, viiniköynnös suvun jatkamista ja humala nuoruutta.

Kirja sisältää valtavan määrän hyvälaatuisia kuvia luostarin kokoelmasta. Monet kuvat jäävät kuitenkin taustoittamatta, jolloin lukija jää kaipaamaan niitä kehystävää tarinaa. Kauniisti taitettu kirja palvelee parhaiten ehkä aihepiiriin jo hieman perehtynyttä ja käspaikkojen monipuolisista kirjontatekniikoista kiinnostunutta lukijaa.

Ruusuja ja unikoita -kirjaan liittyy myös tammikuun loppuun luostarissa esillä oleva Valamon kätkeistä – käspaikat ja metalli-ikonit -näyttely. Kirjan, näyttelyn sekä ne mahdollistavan käspaikkakokoelmansa kautta Valamon luostari jatkaa ansiokkaasti luostarien perinnettä paitsi uskonnollisina, myös kulttuurisina keskuksina.

ANU HEIKILÄ

Imatralla alkaa perinnepukukurssi. Ompele sarafaanit perheen pienimmille! sivu 49

Aleksi Savelljeff

*Opettele
soittamaan
kirkonkelloja
ammattiopettajan
johdolla!*

sivut 47 ja 49

Ortodoksiakerho
avaa kirkollisen
elämän eri osa-
alueita.

USKO TUTUKSI ORTODOKSIAKERHOSSA

TEKSTI MIRVA BROLA

■ Syksyn tullen seurakuntien erilaiset toimintapiirit pyörähtävät jälleen käyntiin. Yksi aikuisille suunnattu toimintamuoto ovat ortodoksiakerhot, joissa perehdytään ortodoksisen uskon saloihin.

Ortodoksiakerhossa voi syventää tietämystään ortodoksisesta uskosta ja kirkosta. Kerhot tarjoavat valmiuksia keskustella omasta uskosta oikeaan tietoon perustuen, minkä lisäksi ne tukevat ortodoksisista identiteettiä.

Ortodoksiakerhoihin voivat osallistua myös ortodoksisesta uskonnosta kiinnostuneet, sillä ne ovat avoimia kaikille. Kerhossa voi käydä joko koko toimintakauden tai poimia ohjelmasta vain itseä kiinnostavat aiheet.

Vantaan Tikkurilassa ortodoksiakerho kokoontuu syyskaudella parillisten viikkojen keskiviikkoina kello 17.30 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen. Kerho alkaa kello 18 ja tapaaminen kestää noin tunnin. Aluksi juodaan tiistaiseuran keittämät teet.

Syksyn aikana perehdytään vuorokerron Raamattuun ja erilaisiin yleisempiin teemoihin. Syyskauden toisella tapaamisella 19. syyskuuta teemana on ”Miksi ortodoksinen kirkko on niin tylsä?”. Onko näin, rovasti **Mikael Sundkvist**?

– Minun mielestäni ei ole. Tätä pitäisi kysyä isä **Kimmo Kalliselta**, joka vetää puolet kerhoilloista. Ehkä hän ajattelee, ettei ortodoksinen

kirkko muutu niin paljoa tai yritä kosiskella, isä Mikael naurahtaa.

Myös lokakuun tapaaminen on otsikoitu mielenkiintoa herätellen ”Mitä iloa on pyhäinjäännöksistä?”.

– Se on erittäin hyvä kysymys. Pyhäinjäännösten kunnioitus on kirkossamme joskus jäänyt vähälle. Se johtuu ehkä ympäristön vaikutuksesta, sillä evankelisluterilaisella puolella niitä ei ole.

Tikkurilassa ortodoksiakerhon tapaamisiin osallistuu yleensä 10–20 henkeä. Kerhoon voi tulla ilmoittautumatta eikä se velvoita mihinkään. Osallistujien oletetaan jo tietävän jotain ortodoksisesta uskosta, mutta mikään akateeminen jatkokurssi se ei ole, isä Mikael kuvailee.

– Tasona on perustaso. Esimerkiksi raamattukerroilla luemme Jeremian kirjaa ja mietimme sitä yhdessä, hän sanoo.

– Suosittelen lämpimästi ortodoksiakerhoa. On tärkeää, että on vertaisryhmä, jossa voi pohtia kirkollista elämää turvallisessa ympäristössä ja jossa voi esittää kysymyksiä. On tärkeää tietää, mihin kirkko uskoo.

Toimintaa järjestetään eri alueilla ja seurakunnissa ortodoksiakerhon, -piirin ja -iltojen nimellä. Ainakin Helsingissä kokoontuu myös venäjänkielinen ortodoksiakerho. Oman alueesi tapahtumatiedot löydät seuraavien sivujen toimintakalenterista.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Lastenkerhot

Helsingin seurakunnan alueella järjestetään useita lastenkerhoja. Kerhot on suunnattu 3–10-vuotiaille.

Kirkkokerho on liturgian aikana järjestettävä kerho, jossa lapset pääsevät jumalanpalvelukseen osallistumisen lisäksi tutustumaan omaan kirkkoon esimerkiksi askartelujen, pelien ja leikkien kautta. Ponomarkerhossa yli 6-vuotiaat pojat pääsevät tutustumaan alttariapulaisen tehtäviin käytännössä.

Liturgian yhteydessä järjestettävien kerhojen lisäksi kasvatustoimen kerhotilassa järjestetään torstaisin lasten iltakerho klo 17–19.

Iltakerhossa tutustutaan omaan kirkkoon erilaisten aktiviteettien kautta. Ota mukaan pienet eväät ja tossut.

Kaikkien kerhojen ajat ja paikat löytyvät seurakunnan nettisivujen tapahtuma- ja toimintakalenterista.

Lapsikuoro

Torstaisin 7-vuotiaille ja sitä vanhemmille klo 17–18. Lisätiedot: kasvatuksen kanttori Joakim Pietarinen, p. 044 331 1995

Perhekerho ja muskari

Perjantaisin klo 11–14.

Lasten iltakerho, lapsikuoro, perhekerho ja muskari kokoontuvat kasvatustoimen kerhotilassa, os. Unioninkatu 39 A 1.

Lasten ja nuorten naamiaispäivä

La 27.10. klo 15–17.30 seurakuntakodilla (Matti Alangon katu 11 A) vietetään naamiaiset. Voit pukeutua ihan miksi haluat tai lainata seurakunnan ”puvustosta” itsellesi sopivan. Naamiaisten aikana on tarjolla pientä naposteltavaa ja ryhmäleikkejä. Tervetuloa viihtymään!

Lasten ja nuorten ikonikerho

Lapsille ja nuorille tarkoitettu ikonimaalauskerho kokoontuu kerran kuukaudessa lauantaan klo 10–12 seurakuntakodilla seuraavasti: 15.9., 6.10., 10.11. ja 8.12. Kerhoon tulee ilmoittautua Leena-kanttorille (040 7076715, leena.lomu@ort.fi), jotta osataan varautua materiaalihankinnoissa. Tervetuloa tutustumaan ikonimaailmaan!

Lusiakuoro

Syyskaudella kokoontuva Lusiakuoro on tarkoitettu kaikille kouluikäisille lapsille ja nuorille. Kuorossa on äänenmuodostusta ja siellä käydään läpi kirkkolaulujen sisältöä. Pääpaino tällä kuorolla on Pyhän Lucian tapahtuma 13.12. ja puurojuhlassa. Kuoro kokoontuu syyskaudella seurakuntakodilla kerran kuukaudessa seuraavasti: su 16.9., 7.10., 18.11. ja 9.12. klo 17.

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17, alkaen 9.9. Lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457.

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

Kulmakivifestarit Oulussa 28.–30.9.

Ortodoksisen nuorten liiton 75-vuotisjuhlatapahtuma. Ohjelma on suunnattu 12-vuotiaista ylöspäin ja vanhempien seurassa myös pienemmille. <https://onl.fi/kulmakivi/>

TAPAHTUU KOTKASSA

Äiti-lapsi-kerho Nikolaossalilla

Kokoontumiset maanantaisin kello 15–17. Ohjaajana Kati-kanttori. Kerho aloittaa 3.9.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaossalissa kello 17–18. Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823.

Piirustuskerho ”Pikkumaalari”

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille, kokoontumiset keskiviikkoisin Nikolaossalin alakerran kerhotilassa kello 16.30–18. Lisätietoja opettaja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerho toimii pääasiassa venäjäksi, myös suomenkieliset tervetulleita. Etukäteisilmoittautumiset Innalle.

Lastenkerho ”Uskon säteet”

Kokoonnumme sunnuntaisin kello 10–11 liturgian aikana Kotkan kirkon toiseen kerrokseen keskustelemaan uskonnollisista aiheista ja askartelemaan. Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa! Kerho pidetään samanaikaisesti kahdella kielellä, sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lapset tervetulleita!

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580

Kaarina Lyhykäinen, uskonnonopetus- ja aikuiskasvatustavastaava 040 512 5825

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, nuorisokanttori 044 331 1995

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapsityö, 0400 531 896

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja nuoret aikuiset, 040 825 8230

Iida Lonkila, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja varhaisnuoret 040 350 2431

Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perhetyö 040 725 5713

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalousisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonmies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

Kokki/siivooja Tarja Friman

040 761 8604

TAPAHTUU LAHDESSA

Kirkkokerho

2–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka kuukauden toisena ja kolmantena sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Kerho alkaa 9.9.

Perhekerhot

0–3-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille. Kerhossa voi tavata muita aikuisia ja lapsia, saada uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on hartaushetki, lauluja, leikkejä ja askartelua. Kerho kokoontuu kirkon kerhotilassa tiistaisin klo 9.30–12. Kerho alkaa 11.9.

Ponomarikerho

6-vuotiaista eteenpäin pojille. Kerhossa tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtäviin kirkon jumalanpalveluksissa käytännön kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana klo 9.50–11.15. Kerho alkaa 9.9.

Kokkikerho

8–11-vuotiaille lapsille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan ruoanlaittoa. Kerhossa ei valitettavasti voida huomioida erityisruokavaliota tai vaativia allergialistoja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Ensimmäinen tapaaminen 18.9. Syksyn kokoontumiskerrat 2.10., 16.10., 30.10., 13.11., 27.11 ja 11.12. Ryhmään mahtuu 10 osallistujaa, kerhopaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilm.9.9. mennessä: marina.salokangas@ort.fi.

Ympäristökerho

5–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa tutustutaan luontoon ja ympäristöön, tehdään retkiä, pohditaan ympäristöasioita sekä leikitään. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Ensimmäinen tapaaminen on 11.9. Syksyn kokoontumiskerrat 25.9, 9.10., 23.10., 6.11., 20.11., 4.12. ja 18.12. Kerhot ovat maksuttomia. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p.040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Hyvinkään kirkkokerho

4–13-vuotiaille. Kerho kokoontuu joka kuukauden neljäntenä sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Kerho alkaa 30.9. Kerho on maksuton ja siihen ei tarvitse ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p.040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Lastenkuoro ja askartelukerho

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho. Kerho aloittaa toimintansa 3.9.

Musiikkikerho ja askartelukerho

Imatran seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lasten musiikkikerho ja klo 18 askartelukerho. Kerho aloittaa toimintansa 4.9.

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лаппеенранта по понедельникам в 17 детский хор и в 18 кружок рукоделия. Первое занятие 3.9.

В Иматра по вторникам 17 детский музыкальный кружок и в 18 кружок рукоделия. Первое занятие 4.9.

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Lastenkerho 3–7-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Nikolaintalon kerhohuoneessa perjantaisin (huom. päivä muutettu!) klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuuttila, puh. 045 317 2390. Lapsilla olisi hyvä olla mukana tossut tai tarrasukat, sillä lattiat ovat liukkaat.

Lapsiparkki 5–10-vuotiaille

Kerhohuoneessa joka toisena sunnuntaina (parittomina) klo 12–13 toimii lapsiparkki. Ohjaajana Rita, Mykola ja Vanja. Lapsiparkkiin ei tarvitse etukäteen ilmoittautua.

Maalauskerho 7–11-vuotiaille

Maalauskerho kokoontuu kerhohuoneessa keskiviikkoisin klo 17–19. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikitään. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk@gmail.com, puh. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

Poikien puuha- ja retkeilykerho 9–12-vuotiaille

Kerho kokoontuu kirkkomäellä ja tekee retkiä Tampereen kaupungin alueella ja lähiympäristöön ennakoon sovittuina päivinä. Kaikki toiminasta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä: Juho Varpukoski, juhovarpukoski@gmail.com, puh. 040 0203154.

Lasten kuoro

Joka toinen sunnuntai (parillisina) liturgian jälkeen klo 12.30 lasten kuoron harjoitukset kerhohuoneessa. Lasten kuorosta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä kanttoreihin: Jenni Hakkarainen, puh. 044 3010974, jenni.hakkarainen@ort.fi, Kerttu Halonen, puh. 050 5570051, kerttu.halonen@ort.fi.

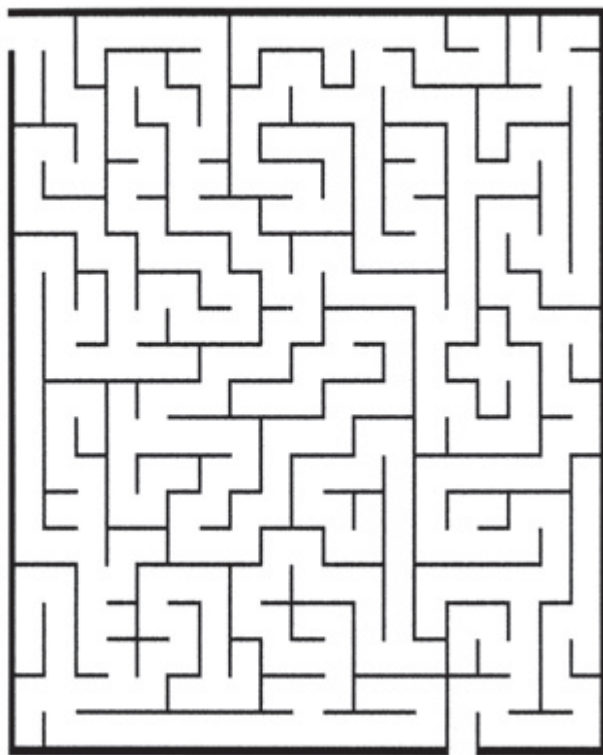

Heikki Santasalo

Isä Jelisei siunasi sunnuntaina 12.8. koululaisia liturgian lopuksi Tampereen kirkossa. Koululaisia siunattiin näin lukuvuoden alkaessa myös Porin kirkossa.

Auta Tyttiä löytämään tie hänen seurakunnan kerhossa tekemänsä ikonin luo.

Tehtävät: Ortoboxi

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

KIRKOLLISET JUHLAT 7.9.–14.10.

***8.9. Jumalansyntyttäjän Neitse Marian syntymä**

***14.9. Kunniallisen ja eläväsitekevän ristin ylentäminen**

1.10. Jumalansyntyttäjän suojeleminen, pokrova

ARKKIPIISPÄ LEON PALVELUKSIA

Ma 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja Jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Pokrovan kirkko, Kirkkonummi

Ti 2.10. klo 9.30 jumalallinen liturgia, Pyhien Pietarin ja Paavalin tsasouna, Orimattila
La 13.10. klo 17 vigilia, Uspenskin katedraali

RADIO & TV

Su 16.9. klo 11 Yle Radio 1

Liturgia Ristin ylentämisen kirkosta Kouvolasta. Palveluksen toimittaa Haminan seurakunnan kirkkoherra Ville Kiiveri ja kuoroa johtaa kanttori Kari Päivinen.

Su 16.9. klo 10 Yle TV 1

Liturgia Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkosta Tampereelta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Aleksej Sjöberg.

Su 30.9. klo 11 Yle Radio 1

Liturgia Pyhän Kolminaisuuden katedraalista Oulusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Marko Patronen.

Su 14.10. klo 11 Yle Radio 1

Liturgia Kristuksen ylösnousemisen kirkosta Jyväskylästä. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Timo Mäkirinta.

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER i Radio Vega

26.9. Aftonandakt kl. 19.15, fader Mikael Sundkvist
12.10. Aftonandakt kl. 19.15, fader Mikael Sundkvist
14.10. Aftonandakt kl. 19.15, fader Joosef Vola

AAMUHARTAUDET

22.9. Kanttori Jooa Sotejeff-Wilson
13.10. Professori Serafim Seppälä

ILTAHARTAUDET

18.9. Teologian maisteri Ari Koponen

Mo'lidva sluuzb da ceerkavlaaulid, Yle Sääpi

15.10. Yle Sääpi klo 10, Erkki Lumisalmi

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoimaa ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoimaa ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras,
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla),

Larissa Qvintus-Petsalo (sij. 31.7.2019 asti)
p. 040 828 2283

Kirsi-Maria Susuna, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.)
p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.),
p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.) p. 040
5920 684, veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

Uspenskin katedraali

**Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1,
Katajanokka, p. (09) 85 646 200,
sähköposti: uspenski@ort.fi.**

Isännöitsijä nunnä Elisabet, p. 050 585 3870

Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko
Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara
Merras-Häyrynen (työvapaalla), kanttorin sij. Larissa
Qvintus-Petsalo, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia

***La 8.9. klo 10 liturgia**

La 8.9. klo 17 vigilia

Su 9.9. klo 10 liturgia

To 13.9. klo 17 vigilia

***Pe 14.9. klo 9 liturgia**

La 15.9. klo 17 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia

Ke 19.9. klo 18 yleinen rukouspalvelus (Jumalan-
syntyttäjän Kozelshtshanin ikonin kunniaksi)

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

La 29.9. klo 17 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

Su 30.9. klo 17 vigilia

Ma 1.10. klo 9 liturgia

La 6.10. klo 17 vigilia

Su 7.10. klo 10 liturgia

La 13.10. klo 17 vigilia

Su 14.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
ponomarkerho yli 6-vuotiaille pojille klo 10
alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

La 8.9. klo 17 ehtoopalvelus, en

Su 9.9. klo 10 liturgia, en

Su 9.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 10.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 11.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 12.9. klo 8 liturgia

Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

La 15.9. klo 16 ehtoopalvelus, rom

Su 16.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr

Su 16.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 17.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 18.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 19.9. klo 8 liturgia

Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 20.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 23.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 24.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 25.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 26.9. klo 8 liturgia

Ke 26.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 27.9. klo 17 ehtoopalvelus
Su 30.9. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 1.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 2.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 3.10. klo 8 liturgia
Ke 3.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 4.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 6.10. klo 17 vigilia, sv
Su 7.10. klo 10 liturgia, sv
Su 7.10. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 8.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 9.10. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 10.10. klo 8 liturgia
Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 11.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 13.10. klo 17 ehtoopalvelus, en
Su 14.10. klo 10 liturgia, en
Su 14.10. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 parastaasi
La 8.9. klo 10 liturgia
Pe 14.9. klo 17 yleinen panihida
*La 15.9. klo 10 liturgia
Pe 21.9. klo 17 yleinen panihida
La 22.9. klo 10 liturgia
Pe 28.9. klo 10 liturgia (ja ristisaatto)
Pe 28.9. klo 17 yleinen panihida
La 29.9. klo 10 liturgia
Pe 5.10. klo 17 yleinen panihida
La 6.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 12.10. klo 17 yleinen panihida
La 13.10. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2

Pappi Joosef Vola
Kanttori Kirsi-Maria Susuna

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia
*La 8.9. klo 10 liturgia
Su 9.9. klo 10 liturgia
Ti 11.9. klo 8 liturgia (Pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolaiset)
Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 13.9. klo 17 vigilia
Pe 14.9. klo 8 liturgia
La 15.9. 17 vigilia
Su 16.9. klo 10 liturgia
Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.9. klo 17 vigilia
Su 23.9. klo 10 liturgia
Ke 26.9. klo 17 yleinen rukouspalvelus (ap. Johannes Teologille)
La 29.9. klo 17 vigilia
Su 30.9. klo 10 liturgia
Su 30.9. klo 17 vigilia
Ma 1.10. klo 8 liturgia
Ke 3.10. klo 17 akatistos (Jumalansynnyttäjälle)
La 6.10. klo 17 vigilia
Su 7.10. klo 10 liturgia
Ma 8.10. klo 9 koululaisliturgia
Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 13.10. klo 17 vigilia
Su 14.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntain liturgian aikana kirkkokerho yli 3-vuotiaille klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio, p. 040 5922 066

Papit Juhani Härkin, Raimo Pores
ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

La 22.9. klo 10 jumalallinen liturgia
La 6.10. klo 10 jumalallinen liturgia
La 27.10. klo 10 jumalallinen liturgia

Helenakoti

M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä Sofian
kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

Su 16.9 klo 17.30 vigilia (praasniekka)
Ma 17.9 klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia (praasniekka)

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimittaan arkisin 5.45 aamurukoukset, puoliyöpalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla 18.30 Jeesuksen rukous-palvelus tai akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,
Kallvikinniementie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30–9.
Ehtoopalvelus klo 17–17.30. Lauantaisin -liturgia klo 10.30.
Myös muita palveluksia tapahtumien yhteydessä, ks. www.sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335
Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579
Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

*La 8.9. klo 10 liturgia
La 8.9. klo 17 vigilia
La 8.9. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 9.9. klo 10 liturgia
Ke 12.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 13.9. klo 9 liturgia
To 13.9. klo 17 vigilia
*Pe 14.9. klo 9 liturgia

La 15.9. klo 17 vigilia
La 15.9. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 16.9. klo 10 liturgia
Ke 19.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 20.9. klo 9 liturgia
La 22.9. klo 17 vigilia
La 22.9. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 23.9. klo 10 liturgia
Ke 26.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 26.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 27.9. klo 9 liturgia
La 29.9. klo 17 vigilia
La 29.9. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 30.9. klo 10 liturgia
Ma 1.10. klo 9 liturgia
Ke 3.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 3.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 4.10. klo 9 liturgia
La 6.10. klo 17 vigilia
La 6.10. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 7.10. klo 10 liturgia
Ke 10.10. klo 9 aamupalvelus
Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus
To 11.10. klo 9 liturgia
La 13.10. klo 17 vigilia
La 13.10. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 14.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana kirkkokerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1
(Espoon juna-asema, 2. krs.), Espoo

Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Su 23.9. klo 10 liturgia
(pappina i Teemu Toivonen)
Su 14.10 klo 10 liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Marian
ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 9.9. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 26.9. klo 18 ehtoopalvelus (ja kuoroharjoitus)
Ke 10.10. klo 18 ehtoopalvelus (ja kuoroharjoitus)

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana kirkkokerho yli 3-vuotiaille.

Metsolan hautausmaan tsasouna

Kaikkien pyhien tsasouna,
Myyrintie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

To 13.9. klo 17 vigilia
*Pe 14.9. klo 10 liturgia
La 6.10. klo 17 vigilia
Su 7.10. klo 10 liturgia

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone,
Naaranpajuntie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia

*La 8.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
(praasniekka, liturgian jälkeen lounas)

Ke 12.9. klo 18 maallikkopalvelus

La 22.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 23.9. klo 10 liturgia

Ma 1.10. klo 10 koululaisliturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana kirkkokerho yli 3-vuotiaille.

Tammisaari

Tammisaaren ev. lut. kirkko,
Iso Kirkkokatu 18

JUMALANPALVELUKSET

La 15.9. klo 10 liturgia (kirkkokahvit motellilla)

La 20.10. klo 10 liturgia (kirkkokahvit motellilla)

Karjaa

Karjaan evl. srk-talo,
Keskuskatu 23

JUMALANPALVELUKSET

Su 30.9. klo 10 liturgia

Karkkila

Karkkilan evl. srk-talo, Huhdintie 9

JUMALANPALVELUKSET

Su 16.9. klo 10 liturgia

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas
p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja pappismunkki
Foma

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia

*La 8.9. klo 8 liturgia

Su 9.9. klo 10 liturgia

To 13.9. klo 17 vigilia

*Pe 14.9. klo 8 liturgia

Su 16.9. klo 10 liturgia

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

Pe 28.9. klo 8 aamupalvelus ja liturgia

Su 30.9. klo 17 vigilia

Ma 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

La 6.10. klo 17 ehtoopalvelus

Su 7.10. klo 10 aamupalvelus ja liturgia

La 13.10. klo 17 ehtoopalvelus

Su 14.10. klo 10 aamupalvelus ja liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356

Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339

Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733

Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi

Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757

Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081

Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää

Diakoni Erkki Toivanen, Järvenpää

Diakoni Sergei Podschivalow
p. 040 749 1560, Tikkurila

Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila

Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila

Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo

Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähdeentie 48

Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

*La 8.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

La 8.9. klo 17 vigilia

Su 9.9. klo 10 liturgia

Ke 12.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

To 13.9. klo 17.30 vigilia

*Pe 14.9. klo 9 liturgia

La 15.9. klo 17 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia

Ke 19.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

Ke 26.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

La 29.9. klo 17 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

Ma 1.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Ke 3.10. klo 17.30 ehtoopalvelus

La 6.10. klo 17 ehtoopalvelus

Su 7.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Ke 10.10. klo 17.30 ehtoopalvelus

La 13.10. klo 17 vigilia

Su 14.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille liturgian aikana. Kirkkokerho yli 3-vuotiaille klo 11.30–13. Kerho järjestetään liturgian jälkeen. Kerho aloitetaan eväiden syönnillä.

Myyrmäki

Pyhän Martinin ev.-lut. kappeli,
Uomatie 1, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 6.10. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin
kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550

Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17.30 vigilia

La 15.9. klo 17 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia

Ti 18.9. klo 17 akatistos

La 22.9. klo 10 liturgia

La 29.9. klo 17 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

Ti 2.10. klo 17 akatistos

La 6.10. klo 17 vigilia

Su 7.10. klo 10 liturgia

Ke 10.10. klo 17.30 ehtoopalvelus

La 13.10. klo 10 liturgia

Ti 16.10. klo 17 akatistos

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille, ja ponomarikerho
yli 6-vuotiaille pojille liturgian aikana.

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 9.9. klo 10 liturgia

Su 23.9. klo 10 liturgia

Su 14.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille liturgian aikana.

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,

Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 8.9. klo 17 vigilia

Su 9.9. klo 10 liturgia

To 13.9. klo 17.30 vigilia

*Pe 14.9. klo 9 liturgia

To 20.9. klo 17.30 akatistos

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

To 4.10. klo 17.30 akatistos

La 13.10. klo 17 vigilia

Su 14.10. klo 10 liturgia

To 18.10. klo 17.30 akatistos

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana kirkkokerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,

Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
yliakoni Gennadij Stolbow, diakoni Ioann
Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

Pe 7.9. klo 17 vigilia

*La 8.9. klo 10 liturgia

La 8.9. klo 16.30 yleinen panihida

La 8.9. klo 17 vigilia

Su 9.9. klo 10 liturgia

Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 13.9. klo 17 vigilia
 *Pe 14.9. klo 10 liturgia
 La 15.9. klo 16.30 yleinen panihida
 La 15.9. klo 17 vigilia
 Su 16.9. klo 10 liturgia
 Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus
 La 22.9. klo 16.30 yleinen panihida
 La 22.9. klo 17 vigilia
 Su 23.9. klo 10 liturgia
 Ke 26.9. klo 17 ehtoopalvelus
 La 29.9. klo 16.30 yleinen panihida
 La 29.9. klo 17 vigilia
 Su 30.9. klo 10 liturgia
Su 30.9. klo 17 vigilia
Ma 1.10. klo 10 liturgia
 Ke 3.10. klo 17 ehtoopalvelus
 La 6.10. klo 16.30 yleinen panihida
 La 6.10. klo 17 vigilia
 Su 7.10. klo 10 liturgia
 Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus
 La 13.10. klo 16.30 yleinen panihida
 La 13.10. klo 17 vigilia
 Su 14.10. klo 10 liturgia

МУУТА ТОИМINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
 Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo 10–12.30. Perhekerho ti klo 11–13.

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen, Maria Mörkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUdSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 6.10. kl 17 vigilia
 Sön 7.10. kl 10 liturgi

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruununhaka),
 Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sat 8.9. at 17 vespers
 Sun 9.9. at 10 liturgy
 Sat 13.10 at 17 vespers
 Sun 14.10. at 10 liturgy

Στο παρεκκλήσιο του

Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
 Teemu Toivonen, 040 511 3846
 Κυριακή 16.9. στις 9.00 ὁρθρος και Θεία
 Λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода

Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
 markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник
 Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
 vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси,
 тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в
 -сторожке Свято-Троицкого храма
 каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210
 Священник Вячеслав Скопец

Регент Ирина Червинский–Матси
 Внештатное священство
 Священник Александр Бьёрклунд
 Протоиерей Геннадий Столбов
 Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Пт 7.9. в 17 Всенощное бдение

*Сб 8.9. в 10 литurgia

Сб 8.9. в 16.30 Панихида

Сб 8.9. в 17 Всенощное бдение

Вс 9.9. в 10 литurgia

Ср 12.9. в 17 вечерня

чт 13.9. в 17 Всенощное бдение

*Пт 14.9. в 10 литurgia

Сб 15.9. в 16.30 Панихида

Сб 15.9. в 17 Всенощное бдение

Вс 16.9. в 10 литurgia

Ср 19.9. в 17 вечерня

Сб 22.9. в 16.30 Панихида

Сб 22.9. в 17 Всенощное бдение

Вс 23.9. в 10 литurgia

Ср 26.9. в 17 вечерня

Сб 29.9. в 16.30 Панихида

Сб 29.9. в 17 Всенощное бдение

Вс 30.9. в 10 литurgia

Вс 30.9. в 17 Всенощное бдение

Пн 1.10. в 10 литurgia

Ср 3.10. в 17 вечерня

Сб 6.10. в 16.30 Панихида

Сб 6.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 7.10. в 10 литurgia

Ср 10.10. в 17 вечерня

Сб 13.10. в 16.30 Панихида

Сб 13.10. в 17 Всенощное бдение

Вс 14.10. в 10 литurgia

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
 Любви и матери их Софии

Hämeentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Вс 16.9. в 17.30 Всенощное бдение

Пн 17.9. в 9.30 водосвятие и литurgia

Приходской центр в Мюлльпуро

Часовня прп. Александра Свирского

Myllypurontie 1, 00920 Helsinki,
 тел. 09 85 646 206.

Священник Иосиф Вола,
 тел. 0405452250

Богослужения совершаются на финском
 языке, но при необходимости используется и
 церковнославянский язык.

• Чаепитие по воскресеньям после Литургии

• Воскресная школа для детей по
 воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости
 Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki,
 тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo

тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646
 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на
 финском и русском языках.

Интернациональный
 центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-
 мироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и
 частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie 48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646
 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов,
 тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца
 литurgia на финском и славянском языках.

Чаепитие по воскресеньям после литургии.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin tiistaiseura

Kokoontuu seurakuntasalilla joka toinen tiistai
 klo 16 (ohjelmassa ilmoitettuja poikkeuksia lu-
 kuun ottamatta).

11.9. Syyskauden avaus

25.9. Vladimir Sokratilin: "Luostarit kirkon aarre-
 aittana"

9.10. Talkooilta

23.10. Retki Myllypuron Pyhittäjä Aleksanteri Sy-
 väriäläisen kappeliin

6.11. Kirkkoveisuilta, kanttori Joakim Pietarinen
 opastaa ja laulattaa

20.11. Vierailu Uspenskin katedraaliin, isä Juha
 Lampinen esittelee kirkon esineistöä, mahdolli-
 suus osallistua vigiliapalvelukseen

4.12. Talkooilta

18.12. Joulupuuro ja joululauluja, esiintymässä
 kvartetti kanttori Larissa Qvintus-Petsalon joh-
 dolla

Jumalansynnyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimit-
 taan arkisin 5.45 aamurukoukset, puoliyöpalvelus/
 paraklesis, aamupalvelus ja illalla 18.30 Jeesuksen
 rukous-palvelus tai akatistos. Keskustelutarja jat-
 kuu torstaisin 20.9., 4.10., 11.10 aiheesta "usko ar-
 jessa" klo 16–18. Olohuone-lafka on auki torstaista
 lauantaihin kello 13–16. Mahdollisuus opetella ru-
 kousnauhojen solmimista ja tehdä käsitoita, lukea
 tai muuten vain viettää hetki kanssamme keskus-
 tellen kahvikupin ääressä. Myynnissä mm. Lintu-
 lan tuohuksia, yrttisuolet, hunajaa ja kirjoja. Mah-
 dollisuus ostaa lukemista "kirjakirpputorilta". Osoi-
 te: Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kap-
 peli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös muutok-
 set viikko-ohjelmassa: theotokos.fi

KirjaKrypta

KirjaKrypta kokontuu taas tulevana syksynä
 kolmesti, perinteisesti kuukauden kolmas
 keskiviikko Kozelshtshinin rukouspalveluk-
 sen jälkeen, siis noin klo 18.45.

Ohjelma:

19.9. vieraana valokuvaaja Hanna Hentinen
 ja aiheena ristisaatto. Hanna Hentinen on ol-
 lut mukana toimittamassa vasta ilmestynyttä
 kirjaa Vaellus pyhiin.

17.10. vieraana FT Hanna Kemppi ja aiheena
 hänen väitöskirjansa Kielletty kupoli, avattu
 alttari

21.11. vieraana toimittaja Risto Nordell ja ai-
 heena uutuuskirja Riston valinta

Raamattupiiri

Tiistaisin klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen seurakunnan kirjastossa, os. Liisankatu 29 A (2.krs.).

Ortodoksiapiiri

Syksy 2018: Elämän etiikka
Maanantaisin klo 17 ehtoopalvelus Kotikirkossa, jonka jälkeen klo 18 kerho seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha).
10.9. Ortodoksisen etiikan perusteet. (i Teemu Toivonen)
17.9. Naisia maailman kaivoilla – Filantropiaa arjen helpottamiseksi. (vt. toiminnanjohtaja Minna Rasku, Filantropia)
24.9. Työn etiikka. (Elena Gorschkow, yhteiskuntasuhteiden vastaava, PAM)
1.10. Seksuaalisuuden etiikka. (i Petri Korhonen)
8.10. Elämän rajallisuuden etiikka. (i Vaslav Skopets)
15.10. Syysloma. Ei kerhoa.

ITÄ-HELSINKI

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro

Harjoittelee kappelilla keskiviikkoisin ehtoopalveluksen jälkeen n. klo 17.30.

Karjalankielinen kirkkolaulu

Karjalankielisestä kirkkolaulusta kiinnostuneiden kokoontuminen Myllypuron kappelilla su 16.9. liturgian jälkeen.

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi kulttuurikeskus Sofiassa maanantaisin ehtoopalveluksen jälkeen n. klo 17.30.

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Valikoituja töitä isä Ambrosiuksen taidekokoelmasta.
Rosa Liksom in Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi, esillä toistaiseksi.
Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

Kurssit ja tapahtumat

Mosaikkitaiteen jatkokurssi

Ma-pe 10.-14.9. Mosaikkitaiteen jatkokurssi on suunnattu niille, jotka ovat jo oppineet mosaikinvalmistuksen perusasiat. Opettajana nuoren polven johtava mosaikkitaiteilija Mirko Cetkovic Belgradista. Opetus tapahtuu englanniksi. Kursin hinta 300 €, sis. opetuksen, normaalit tarvittavat perusmateriaalit sekä lounaan ja päiväkahvin päivittäin.

Terapeuttinen ateljee

Pe-su 7.-9.9. Kuvataiteellinen viikonlopputyöpaja on suunnattu taideterapian ryhmäkokeumusta jo entuudestaan omaaville. Vetäjänä taideterapeutti Meri-Helga Mantere. Hinta 134€, sis. ohjelman, ateriat ja materiaalit. Ilmoittautuminen: mantere.mh@gmail.com.

Parantavat liikkeet -kurssi

Su 30.9. klo 10-17. Kurssilla harjoitellaan rentouttavia liikkeitä, jotka avaavat uusia yhteyksiä kehon eri osien ja aivojen välille. Opettajina Antti Palokangas ja Damu Joshi. Hinta 40 €, sis. opetuksen ja lounaan.

Vuorovaikutustaidot parisuhteessa -kurssi

Pe-su 5.-7.10. Kurssilla opetellaan puhumiseen, kuuntelemiseen ja ristiriitojen ratkaisemiseen liittyviä taitoja. Ei sovellu kriisissä oleville suhteille. Ohjaajina vertaisohjaajat Veera ja Vesa. Yhteistyössä Kataja Parisuhdepalveluiden kanssa. Hinta 195 €/hlö, sis. opetuksen ja ateriat.

Sofian syystalkoot

La 6.10. klo 12-16 Perinteiset syksyn pihataalkoot

yhteistyössä Sofian ystävät ry:n kanssa. Tarjoamme lounaan ja päätöskahvit sekä saunan ja uiminnin. Mahdollisuus osallistua liturgiaan klo 10.30. Tervetuloa!

Lehtityön kurssi

Pe-su 12.-14.10. Kurssilla tutustutaan eri lehtityyppeihin ja lehtityön prosesseihin sekä harjoitellaan henkilöä rakennusta, haastattelun tekoa, eri juttutyyppeihin ja artikkelien kirjoitusta. Opettajana toimittaja Mari Vainio. Hinta 150 €, sis. opetuksen ja ateriat.

Vapaus ja demokratia -seminaari

La 13.10. klo 13-17. Alustajina mm. valtio-opin emeritusprofessori Kari Palonen sekä metropoliittia Ambrosius. Seminaari järjestetään yhteistyössä Filosofiklubin ja Kriittisen korkeakoulun kanssa. Hinta 25 €, sis. välipalan ja iltapäiväkahvit.
Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikin niementie 35, 00980 Hki

LÄNTINEN ALUE

Tapiolan kirkko, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Keskiviikkokerho

Ke 12.9. klo 17-20 vierailijana musiikkitoimittaja Risto Nordell. Risto Nordellin suosittu radio-ohjelma Riston Valinta on kerännyt suuren joukon kuulijoita radioiden äärelle jo 12 vuoden ajan. Nyt Riston valinnoista pääsee nauttimaan myös kirjallisessa muodossa. Teos "Parasta mahdollista musiikkia vuoden matkalle" esittelee vuoden jokaiselle kuukaudelle neljä kirkkomusiikkiteosta. Kirjallisia musiikkielämyksiä sävyttävät pohdiskellut vuodenvierokierrosta ja pyhän ja arjen eroista sekä tekijän muistot työuransa varrelta sekä tiestä ortodoksisen kirkon jäseneksi. Lukija pääsee myös osalliseksi kirjoittajalle rakkaista harrastuksista purjehduksesta ja kalastuksesta – parhaita kalareseptejä unohtamatta. Teoksen visuaalisen vaikutelman viimeistelevät Liisa Väisäsen esittelemät taidekuvat kullekin kuukaudelle.

Espoon miestenpiiri Hermaninjengi

Kokoontuu joka kuukauden kolmas keskiviikko klo 18. Kokoontumispaikka vaihtelee.
Lisätietoja: puheenjohtaja Juhani Mustila, puh. 0400 472 623 (juhani.mustila@iki.fi).
Tarvittaessa lisätietoja antaa myös isä Petri Korhonen.

Käsityökerho

Monikulttuurinen käsityökerho kokoontuu kirkolla torstaisin 6.9. alkaen klo 10-13. Kaikki käsityöistä kiinnostuneet tervetuloa mukaan.

Nuorten ikonimaalauskerho

Nuorten ikonimaalauskerho yli 13-vuotiaille tiistaisin 4.9. alkaen Tapiolan kirkolla klo 18-19.30. Lisätietoja: Katarina Koskivaara-Ilmonen, katarinakoski-vaara@gmail.com

Lasten iltakerho

Tiistaisin klo 17-19.30 yli 3-vuotiaille. Yli 4-vuotiaat pääsevät osallistumaan myös kokkikerhoon.

Lapsikuoro

Tiistaisin klo 17-18 yli 7-vuotiaille. Kuoroa johtaa kanttori Stiina Hakonen.

Perhekerho ja muskari

Keskiviikkoisin klo 10.30-13.

Tapahtuu Trapesassa (Espoon asema, 2.krs)

Maahanmuuttajien neuvontaa suomeksi, englanniksi ja venäjäksi
Trapesa mukana Naisten pankin hyväntekeväisyyskävelyllä Suvelassa 9.9. Klo 15
Syksyn ohjelmassa kaikille avoimet laulu-, kirjallisuus- ja taideklubit. Luontoretket, kieliryhmät ja ystävyysillat.
Muutamia paikkoja vapaana bussimatkalta Pietariin pe-su 26.-28.10. Matkanjohtajana isä Heikki Huttunen. Lisätietoja: Raisa.lindroos@trapesa.com
Käy tykkäämässä Trapesan FB-sivuilla. Uusimmat tapahtumat ja tiedot myös kotisivuiltamme www.trapesa.com
Tietoa toiminnasta: info@trapesa.com

Lohjan kirkko, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus klo 18-20 keskiviikkoisin 12.9., 26.9., 3.10., 10.10., 17.10., 24.10., 7.11., 14.11., 28.11. ja 12.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi torstaisin klo 18-20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho klo 14-16 torstaisin 27.9., 11.10., 25.10., 8.11., 22.11. ja 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Länsi-Uudenmaan ortodoksin seurakuntaillat, lisätietoja puheenjohtaja Urpo Uotila 044 314 5210.

Ikonipiiri klo 10-13.30 maanantaisin 10.9., 17.9., 8.10., 22.10., 29.10., 5.11., 12.11., 19.11. ja 26.11. Lisätietoja: Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri kokoontuu erikseen sovittuna ajan-kohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri kokoontuu erikseen sovittuna ajan-kohtina. Lisätietoja Pirkko Siili 0400 782 144.

Lastenkerho liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

Nummela rukoushuone, Naaranpajuntie 7

Perjantapiiri klo 12-14 perjantaisin 7.9., 21.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11. ja 7.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri tiistaisin klo 10-14 alkaen 4.9. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Ikonipiiri torstaisin klo 16-19 alkaen 6.9. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Hangon ortodoksinen kirkko, Täktomintie 5

Kuoroharjoitus klo 14-16 sunnuntaisin 2.9., 30.9., 7.10., 21.10., 18.11., 25.11. ja 16.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Torstaikerho klo 18–20 torstaisin 27.9., 25.10., 8.11., 29.11. ja 13.12. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Karkkila, ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta klo 18–20 perjantaisin 14.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11. ja 7.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri klo 12–15.30 torstaisin 13.9., 20.9., 11.10., 25.10., 1.11., 8.11., 15.11., 22.11. ja 29.11. Lisätietoja Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Kirkkonummi, ev. lut. seurakuntatalo, Seurakunnantie 1

Seurakuntailta klo 18–20 torstaisin 27.9., 18.10., 8.11., 29.11. ja 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Tammisaaren kirkkokahvit

Liturgiapalvelukset toimitetaan lauantaisin 15.9., 20.10., 17.11. ja 15.12. klo 10 Tammisaaren ev.lut. kirkossa, Iso Kirkkokatu 1. Liturgian jälkeen kokoonnumme kirkkokahveille Tammisaaren motelille. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

ITÄINEN ALUE

Toimintaa Tikkurilassa

Ortodoksiakerho

Ortodoksiakerho kokoontuu parillisten viikkojen keskiviikkoiltoina. Kokoontuminen Tikkurilan kirkolla Arseni-salissa ehtoopalveluksen jälkeen klo 18. Syksyn aikana teemoina profeetta Jeremian kirja, pyhäinjäännösten kunnioittaminen, avioliiton merkitys, ym. Ortodoksiakerhon tarkoitus on perehdyttää ortodoksisen perinteen eri aiheisiin. Osallistua voi oman mielenkiinnon mukaan myös yksittäisiin iltoihin. Opettajina isät Mikael Sundkvist ja Kimmo Kallinen.

19.9. Miksi ortodoksinen kirkko on niin tylsä?
3.10. Jeremian kirja: profeetan sanoma
17.10. Mitä iloa on pyhäinjäännöksistä?

Miesten piiri

kokoontuu diakoni Risto Ikäheimon johdolla, p. 050 1505.

Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyön saralla on tarjolla erilaisia tehtäviä, kuten kirkkotekstiilien huolto, monikulttuurisen työn yhteyshenkilönä toimiminen jne. Vapaaehtoistyön yhteyshenkilö Tikkurilan kirkolla on Liisa Karlsson, p. 050 384 7723.

Liturgian jälkeen on mukava kokoontua kirkkokahville. Muodosta jonkun kanssa kahvitiimi ja tarjoudu keittämään kerran syksyllä!

Venäjänkielinen ortodoksiakerho

Kahtena lauantaina syksyn aikana kokoontuu venäjänkielinen ortodoksiakerho Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkon diakonin, Ioann Markolaisen johdolla. Kerho alkaa klo 14 ja sisältää isä Ioannin esitelmät ja keskustelua teekupin äärellä. Syksyllä:

15.9. klo 14 ”Ihmisen syntyisyys ja ehtoollisen pyhyys – miten tulisi osallistua liturgiaan?” (Греховность человека и святость причастия – как следует принимать участие в Литургии?)

24.11. klo 14 ”Yksi alue, yksi piispa – ortodoksisen kirkon läsnäolo paikallisesti” (Один регион-один епископ: поместное присутствие Православной Церкви).

Avoimet ovet

Vantaan kirkolla pidetään avoimet ovet lauantaina 22.9. klo 10–16. Päivän aikana tarjolla myös seuraavat ohjelmakohdat: klo 13 rovasti Mikael Sundkvistin alustus ”Suomen ortodoksit tänään”, klo 15 ikonimaalari Liisa Holstin alustus ”Ikonit ortodoksisessa kirkossa” ja klo 16 Tikkurilan kirkon kuoro esiintyy. Seurakuntasalin puolella tiistaiseura pitää pientä kahvilaa päivän aikana.

Kirkkokuoro

Harjoitukset torstaisin klo 18–20. Kanttori: Olga Soldatova, 040 1930 733, olga.soldatova@ort.fi

Toimintaa Järvenpäässä

Kirkkokuoro

Kuoro harjoittelee Järvenpään kirkolla keskiviikkoisin klo 17.30. Ensimmäiset harjoitukset 10.10. Lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, p. 050 5358 7339

Ortodoksisuus tutuksi

Lauantaisin toimitettavien liturgioiden jälkeen pidetään ortodoksisuuden perusteita esittelevä alustus- ja keskustelutuokio. Lisätietoja Kimmo Kallinen, puh. 040 707 9609.

Järvenpään Ystäväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen tiistaina klo 18 kirkon alasilassa. Ensimmäinen kokoontuminen on 18.9., jolloin keskustelua johdattelee isä Johannes Lahtela. Lisätietoja Anja Lindström, puh. 040 741 4577.

Toimintaa Klaukkalassa

Lastenkerho

kokoontuu liturgian aikana klo 10 alkaen.

Kuoro

Kiinnostaako ortodoksinen kirkkolaulu? Ota yhteyttä kanttori Minna Jokiseen, puh 050 358 7339.

Toimintaa Porvoossa

Kristuksen kirkastumisen kirkko, Vanha Helsingintie 2, 06100 Porvoo

Tiistaiseura

Porvoon Tiistaiseurassa isä Tapio Rautamäki alustaa pappeuden sakramentista tiistaina 11.9. klo 18. Seuraavassa kokoontumisessa tiistaina 9.10. klo 18 toimittaja Risto Nordell esittelee äsken julkaistua kirjaansa Riston valinta. Kaikki ovat tervetulleita! Lisätietoja Mikael Shemeikka, puh. 040 359 5013.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoimna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri
p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka,
p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi

Seurakuntasihtööri Liisa Eerola,
p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com

Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com

Pastori Jukka Jauhiainen
p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

Pastori Aleksi Saveljeff, p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi (monikulttuurinen työ)

Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyrätatu 20, Hamina

Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isöympyrätatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

Kirkon ja trapesan vahtimestari pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

Pe 14.9. klo 19 ehtoopalvelus (Valojen yö)

Pe 14.9. klo 20.20 akatistos

Pe 14.9. klo 21 puoliyöpalvelus

La 15.9. klo 10 liturgia

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

Su 30.9. klo 17 vigilia ja liturgia

Pe 5.10. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

La 13.10 klo 17 vigilia

Su 14.10 klo 10 liturgia

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

***To 13.9. klo 17 vigilia, liturgia ja vedenpyhitys**

La 15.9. klo 17 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia (radiopalvelus)

Ti 18.9. klo 17 ehtoopalvelus, su, sl

Ke 26.9. klo 9 liturgia

Ti 2.10. klo 17 ehtoopalvelus, su, sl

Pe 5.10. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

La 6.10 klo 17 vigilia (su/sl)

Su 7.10 klo 10 liturgia (su/sl)

Ti 16.10 klo 17 ehtoopalvelus, su, sl

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

La 8.9. klo 17 vigilia

Su 9.9. klo 10 liturgia

La 29.9. klo 17 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

Seurakuntavierailu Kausalan rukoushuoneelle

Jumalanäidin syntymän juhla

***La 8.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia**

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18 Ortodoksiakeskus Sypressissä. Lisätietoja kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Venäjänkielinen kerho

Ti 18.9. ja 2.10. Pyhän Ristin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus, klo 17.30 venäjänkielinen kerho. Lisätiedot pastori Aleks Saveljeff puh. 040 683 8050

Venäjänkielinen kerho

Ti 11.9. Pietarin ja Paavalin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus, klo 17.30 venäjänkielinen kerho. Lisätiedot pastori Aleks Saveljeff puh. 040 683 8050

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa keskiviikkoisin rukoushetken jälkeen; katso ajat nettisivuiltamme. Seuraava kokoontuminen 12.9. klo 17.30 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa, lisätietoja isä Ville p. 040 962 0063

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukauden ensimmäinen ja kolmas keskiviikko klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa 19.9. alkaen. Lisätietoja Tiina Toikka puh. 040 5800 907

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17, alkaen 9.9. Lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457

Kirkkokatekstiilikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin klo 10–13 alkaen 19.9. Lisätietoja Irma Leimulahti p. 040 587 8798

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa lauantaisin klo 10–15 ja keskiviikkoisin klo 17–20.30, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

Ikonipiiri Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 10–15, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

TAPAHTUMIA

Pagina pertti

Pe 7.9. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti–pe klo 9–13.

Valojen yö Haminassa

Pe 14.9. klo 18–22 Haminan Pietarin ja Paavalin kirkossa. Ehtoopalvelus ja kirkon esittely klo 19. Akatistos ja seurakuntamme esittely klo 20.20. Puoliyöpalvelus klo 21.

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi
Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu

p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markku Aroma, p. 044 244 9298

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272

Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326

Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistönhoitaja Markku Seljänne p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes Krysostomoksen kirkko
Erottajakatu 2, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia

*La 8.9. klo 10 liturgia

Su 9.9. klo 10 liturgia

To 13.9. klo 17 vigilia

*Pe 14.9. klo 10 liturgia

La 15.9. klo 17 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia, praasniekka,

ateria srk-kodilla

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

La 6.10. klo 17 vigilia

Su 7.10. klo 10 liturgia, sinapinsiemenkerho

La 13.10. klo 17 vigilia

Su 14.10. klo 10 liturgia

Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 26.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 3.10. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus

Forssan toimintakeskus

Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Su 30.9. klo 10 liturgia

Lammi

Athos-säätiön toimintakeskus,
Panagian puistotie 39 A, Lammi

JUMALANPALVELUKSET

La 29.9. klo 10 liturgia (huom. kellonaika!)

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, 050 560 4318. Tietoa diakoniaseuran toiminnasta yhteyshenkilöiltä tai srk:n nettisivuilta, www.hmlortodoksinen.fi

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, 050 331 8905 Voit lukea Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, 040 7218436, antonina@pp.inet.fi. Varapj ja sihteeri Lidia Jaskari, 040 588 5185, lidia.jaskari@gmail.com

Syyskokous 21.10 klo 13 Hämeenlinnassa, seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A
Kirkkokahvit 21.10. liturgian jälkeen. Tervetuloa!

Vahvana muisteissamme: Venäjänkieliset ortodoksikylät Kyyrölä-Kangaspelto-Parkkila-Sudenoja -kirja ilmestynyt. Hinta 30 e. Kirjaa voi tilata seuraavilta henkilöiltä: antonina@pp.inet.fi (Hämeenlinna), p. 040 7218436 mirja.juvonen-usvola@pp.inet.fi (Järvenpää), p. 0400 207574

elisabeth.uschanov@gmail.com (Turku)

viktor.krykov@elisanet.fi (Helsinki)

mmalanin@hotmail.com (Vantaa)

Myös Muolaa -Äyräpää vv.1870–1944 kirjaa saatavilla Antoninalta hintaan 15 euroa.

Katekumeenikurssi

Katekumeenikurssi kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen. Seuraava kokoontuminen on 3.10. Lisätietoja: isä Taisto Rikkonen, 050 3716475.

Ikonipiiri Hämeenlinnassa

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A. Opettaja Pasi-Mikael Huovinen, 041 576 6143. Päiväryhmä klo 12.30–15.30, iltaryhmä klo 16.30–19.30. Pe 14.9., ma 24.9., ma 1.10., pe 12.10., ma 29.10. ja pe 9.11.

Ikonimaalaus, Loppi

Ikonimaalauksen intensiivisesti I. Kurssi kokoontuu kahtena viikonloppuna 13.–14.10. ja 17.–18.11. Ikonimaalauksen monatempereatekniikalla ortodoksien perinteen mukaan sekä yhteisesti ikonografiaa ja teologiaa Jumalanäiti ikoneista. Pidempään maallaneet voivat maalata vaativamman Jumalanäiti ikonin puolivartalomallin, Jumalanäiti Palavapensas tai Jumalanäiti Elävöittävä lähde. Vasta-alkajat maalaavat jonkin Jumalanäiti ikonin hartiamallin. Aloitteijat voivat osata materiaalit opettajalta. Aloituspaketti maksaa

n. 60 euroa. Näyttely Fallesmannissa huhtikuussa 2019. Ilmoittautuminen: Lopen Opisto Opetuspaikka: Läyliäisten koulu, Koulutie 3, 12600 LÄYLIÄINEN Päivä ja kello: La 9.00-17.30 Su 9.00-17.30 Kurssimaksu: 65 euroa.

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wessman@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin mainita. Tiistaiseuraillat alkavat klo 17 alkuhartaudella ja kahvituksella. Kirkkoillat, vigiliat ja liturgiat pääkirkossa, Erottajakatu 2.

Syyskausi 2018

Ti 11.9. klo 17 Innostava Itä-Afrikka – ortodoksisen kirkon lähetys- ja diakoniatyön hedelmiä, toiminnanjohtaja Riina Nguyen, Filantropia
Ti 25.9. klo 17 Isä meidän -rukous, isä Taisto Rikkinen

Ti 9.10. klo 17 Koraanin kuva Jeesuksesta, TT, isä Mikael Sundkvist

Ti 23.10 klo 17 Vaellus Pyhiin – ristisaattoja idän ja lännen rajalla, valokuvaaja, taiteen maisteri Hanna Hentinen ja professori Elina Vuola

Ti 6.11. klo 17 Luostarielämä on maailmassa elävien valo, TM Heikki Alex Saulamo

Ti 20.11. klo 17 Kirkkoilta, Neitseen Marian tempeliin tuominen

Ti 4.12. klo 17 Aihe avoin, isä Heikki Honkamäki
Tervetuloa mukaan uudet ja vanhat!

Kirkkokoulu

Kirkkokouluharjoitukset pidetään seurakuntakodilla keskiviikkoisin klo 17 ehtoopalveluksen jälkeen seurakuntakodilla. Mikäli kirkkokourossa laulaminen kiinnostaa, ke 12.9. klo 16 seurakuntakodilla on laulukoe, jonka myötä voi päästä kuoroon. Mikäli et pääse tuolloin paikalle, ääni voidaan tarkastaa sovittuna aikana. Uudet kuorolaiset ovat lämpimästi tervetulleita.

Lusiakuoro

Syyskaudella kokoontuva Lusiakuoro on tarkoitettu kaikille kouluikäisille lapsille ja nuorille. Kuorossa on äänenmuodostusta ja siellä käydään läpi kirkkolaulujen sisältöä. Pääpaino tällä kuorolla on Pyhän Lucian tapahtuma 13.12. ja puurojuhla. Kuoro kokoontuu syyskaudella seurakuntakodilla kerran kuukaudessa seuraavasti: su 16.9., 7.10., 18.11. ja 9.12. klo 17.

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356. Kerho kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjantaina joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka toinen Hyvinkäällä. Seuraava kokoontuminen on Hml ort. seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, pe 5.10. klo 10–16. Osallistumismaksu 5 euroa/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka

Avoimna maanantaisin klo 15–17
p. (05) 212 490
kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sij. Timo Tynkkynen
0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)
Pastori Aleks Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi (monikulttuurinen työ)

Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Isopuisto, p. (05) 212 767

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 juhlayvigilia

*La 8.9. klo 10 liturgia

La 8.9. klo 17 vigilia

Ke 12.9. klo 17 ehtoopalvelus (su/sl)

To 13.9. klo 17 juhlayvigilia

*Pe 14.9. klo 10 liturgia

La 15.9. klo 17 vigilia (su/sl)

Su 16.9. klo 10 liturgia (su/sl)

La 22.9. klo 17 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia

La 29.9. klo 17 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

La 6.10. klo 17 vigilia

Ke 10.10. klo 17 ehtoopalvelus(su/sl)

La 13.10. klo 17 vigilia

Su 14.10. klo 10 liturgia

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasanlaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17

Isännöitsijä Margarita Yukhevich, p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 9.9. klo 10 liturgia

Su 7.10. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Venäjänkieliset illat Kotkassa

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkko

Klo 16 Papin päivystys kirkossa, klo 16.30 yleinen panihida, klo 17 ehtoopalvelus ja klo 17.30–18.30 venäjänkielinen kerho. Kokoontumiset: 12.9., 24.10., 14.11. ja 28.11.
Lisätietoja: www.kotkaort.fi

Свято-Никольский храм города Котка

Священник дежурит в храме с 16:00. В 16:30 общая панихида, в 17:00 вечерня и с 17:30 до 18:30 беседа на русском языке. Дни проведения вечеров: 12.9., 24.10, 14.11, 28.11. Дополнительная информация www.kotkaort.fi

Kotkan kirkon kuoron harjoittelee

Keskiviikkoisin Nikolaossalissa kello 17–18.30. Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823. Slaavinkieliset kuoroharjoitukset keskiviikkoisin aina ennen slaavinkielisiä jumalanpalveluksia klo 17-18.

Ponomarikerho

Kerho on tarkoitettu kaikille kuusi vuotta täyttäneille seurakuntamme pojille, ja se pidetään sunnuntaisin liturgian aikana. Pojat pääsevät kokemaan käytännön kautta alttariapulaisen tehtäviä.

Tiistaiseura

Tiistaiseuran toimintakausi alkaa ti 18.9. kello 17. Vt. kirkkoherra Timo Tynkkynen kertoo Ristin Ylentämisen juhlasta. Seuraava kokoontuminen 2.10. klo 17, jolloin Katarine Lehtomäki kertoo syksyn Neitsyt Marian juhlista. Tervetuloa!

Kultaist kädet –käsityökerho

Käsistöistä pitävät ihmiset! Tervetuloa perjantaisin kello 17-19 Nikolaossaliin. Toiminnan järjestäjänä ovat Vera, puh. 040 722 7279 ja Elena, puh. 044 546 0251, kerho on kaksikielinen.

Nikolaoksen ukkokerho

Kokoontuu torstaisin pääasiassa kirkolla, lisätietoja Esa Terviöltä, puh. p. 044 0837 846.

Karhulan ortodoksit

Kokoontuvat kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona kello 15.

Ikonikerho

Aloittaa syyskauden kerhohuoneessa maanantaina 10.9. klo 17.

Suomen kielen keskustelukerho

Aloittaa la 15.9. kello 15.

TAPAHTUMIA

Hautausmaan kappelin siunaaminen uudelleen käyttöön

Kesän aikana hautausmaan kappelia on kunnostettu ja lauontaina 6.10. kello 10 kappelissa toimitetaan vedenpyhitys ja tila siunataan uudelleen käyttöön. Pyynnöstä haudoilla toimitetaan litanioita.

Oletko kiinnostunut kirkonkellojen soitosta?

Keräämme lähiseurakunnista ryhmää, joka alkaa harjoitella kellojensoittoa ammattiopettajan johdolla. Ajatuksenamme on, että opettelemme ryhmänä ja sitten kukin soittaja vastaa oman kotikirkkonsa kellojen soitosta. Tervetuloa kaikki kellojensoitosta kiinnostuneet! Lisätietoja: isä Timo Tynkkynen, timo.tynkkynen@ort.fi tai 0400 654 883.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 040 359 4846

Avoimna ma-to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Aleks Saveljeff,
p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi
(monikulttuurinen työ)

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Kasvatustyöntekijä Marina Salokangas,
p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi
Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 8.9. klo 17 vigilia
Su 9.9. klo 10 liturgia
To 13.9. klo 17 vigilia
***Pe 14.9. klo 10 liturgia**
Ke 19.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.9. klo 17 vigilia
Su 23.9. klo 10 liturgia
La 29.9. klo 17 vigilia
Su 30.9. klo 10 liturgia
Ke 3.10. klo 10 liturgia
Ke 3.10. klo 17 ehtoopalvelus
La 13.10. klo 17 vigilia
Su 14.10. klo 10 liturgia

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1

Puh. 040 359 4846 (ma-to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 22.9. klo 17 vigilia
Su 23.9. klo 10 liturgia
Ti 25.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 13.10. klo 17 vigilia
Su 14.10. klo 10 liturgia

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 15.9. klo 17 vigilia
Su 16.9. klo 10 liturgia
La 6.10. klo 17 vigilia
Su 7.10. klo 10 liturgia
Ma, ti ja to iltaisin toimitetaan lisäksi maallikkokurkouspalvelus klo 20.

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna, Keskikatu 4

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 vigilia
***La 8.9. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia**
La 6.10. klo 10 liturgia

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Venäjänkieliset illat Lahdessa ja Hyvinkäällä
Pyhän Kolminaisuuden kirkko (Harjukatu 5, Lahti)

Klo 16 Papin päivystys kirkossa, klo 16.30 yleinen panihida, klo 17 ehtoopalvelus ja klo 17.30–18.30 venäjänkielinen kerho. Kokoontumiset: 5.9., 19.9., 3.10., 17.10., 7.11. ja 21.11.

Karjalan valistajien kirkko (Tsasounankuja 1, Hyvinkää)

klo 16 Papin päivystys kirkossa, klo 16.30 yleinen panihida, klo 17 ehtoopalvelus ja klo 17.30–18.30 venäjänkielinen kerho. Kokoontumiset: 11.9., 25.9., 23.10., 13.11. ja 27.11.

Lisätietoja: www.lahdenort.fi

Русскоязычные вечера в Лахти и Хювинкя
Свято-Троицкий храм города Лахти (адрес: Harjukatu 5, Lahti)

Священник дежурит в храме с 16 (таинство покаяния (исповедь на русском языке), в 16.30) Общая панихида, в 17.00 Вечерня и с 17.30 до 18.30 Беседа на русском языке. Дни проведения вечеров: 19.9, 3.10, 17.10, 7.11, 21.11.

Храм Просветителей Карельских в Хювинкя (адрес: Tsasounankuja, Hyvinkää)

Священник дежурит в храме с 16:00 (таинство покаяния (исповедь на русском языке) 16:30) Общая панихида на финском и славянском языке 17:00 Вечерня на финском и славянском языке 17:30–18.30 Беседа на русском языке. Дни проведения вечеров: 11.9., 25.9., 23.10., 13.11., 27.11.

Дополнительная информация: www.lahdenort.fi

Tiistaiseura

Hyvinkään tiistaiseura kokoontuu aina kuukauden toisena tiistaina klo 16 Hyvinkään ort. kirkon seurakuntatalissa. Syksyn ensimmäinen tapaaminen ti 11.9. Lisätiedot: Raila Hokkanen, p. 050 543 5957.

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356 Kerho kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjantaina klo 10–16 joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka toinen Hyvinkäällä. Syksyn ensimmäinen kokoontuminen on pe 5.10. Hämeenlinnan ort. seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A. Marraskuussa kerho kokoontuu pe 2.11. Hyvinkään ort. kirkon seurakuntatalissa, Tsasounakuja 1. Osallistumismaksu 5 euroa/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

Kirjallisuuspiiri

Kirjallisuuspiiri Lahdessa kokoontuu kuukauden kolmantena tiistaina klo 17–19.30 seuraavasti: 18.9.18 Ortodoksinen tie / Sisäinen valtakunta, Kallistos Ware
16.10.18 Vaeltajan kertomukset
20.11.18 Parhain päin, Eero Huovinen
18.12.18 Kirkkaus, Riitta Jalonen ja Naisruno, Henna Paasonen

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN-VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, p. 040 0414792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14 Lappeenrannan ja ti klo 10–12 Imatran seurakuntatalolla. Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin. Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat to-pe.

lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen, p. 040 0654883

Kanttori Jarmo Huttu, p. 040 7521 793

Kanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 17 juhlayvigilia
***La 8.9. klo 10 liturgia**
La 8.9. klo 17 vigilia
Su 9.9. klo 10 liturgia
To 13.9. klo 17 juhlayvigilia ja Ristin esiinkanto
***Pe 14.9. klo 10 liturgia**
La 15.9. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
Su 16.9. klo 10 liturgia
La 29.9. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi
Su 30.9. klo 10 slaavinkielinen liturgia
Su 30.9. klo 17 juhlayvigilia
Ma 1.10. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys
La 6.10. klo 17 vigilia
Su 7.10. klo 10 liturgia
La 13.10. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
Su 14.10. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

La 8.9. klo 17 vigilia, su, sl
Su 9.9. klo 10 liturgia, sl
To 13.9. klo 17 juhlayvigilia ja Ristin esiinkanto
***Pe 14.9. klo 10 liturgia**
Su 16.9. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
La 22.9. klo 17 vigilia
Su 23.9. klo 10 liturgia
La 6.10. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi
Su 7.10. klo 10 slaavinkielinen liturgia
Su 14.10. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

La 22.9. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА ЦЕРКОВНО-СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Никольская церковь в Иматра

Сб 8.9. в 17 всенощная
Вск 9.9. в 10 литургия
Сб 6.10. в 17 всенощная на финском и славянском языках
Вск 7.10. в 10 литургия на славянском языке

Покровская церковь в Лappeenranta

Сб 29.9. в 17 всенощная на финском и славянском языках
Вск 30.9. в 10 литургия на славянском языке

Uukuniemi

Pyhän Perheen tsasouna, Uukuniementie 1043

JUMALANPALVELUKSET

***La 8.9. klo 10 liturgia**

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

LAPPEENRANTA

Ortodoksiaillat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksisen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Aloitamme kirkkoon liittymistä harkitseville oman Ortodoksiaillat-sarjan. Ensimmäinen kokoontuminen Lappeenrannan kirkossa keskiviikkona 19.9. kello 18.

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin kello 12. Tule mukaan! Syksyn ensimmäiset kokoontumiset 12.9. ja 10.10.

Tiistaiseura

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu Linnoituksen seurakuntasalilla klo 14. Ti 11.9. klo 14 rukoushetki kirkossa. Kirkon ja seurakunnan ajankohtaisia kuulumisia. Ti 9.10. Tarkempi ohjelma myöhemmin.

Valamon ystävät

Su 9.9. klo 12 kirkkokahvit ja FM Maria Ylä-Jussilan esitelmä suurmarttyyri Barbarasta. La 6.10. klo 14 vieraana nunna Elisabet (lääkintöneuvos Liisa Toppila), joka pitää esitelmän aiheesta "Katastrofityön työpaja".

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatianalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Лаппеенранта по понедельникам после репетиции финского хора. Приглашаем новых певцов!!!

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всеобщая совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Sarafaanit perheen pienimmille

Tule ompelemaan näyttävä perinnekukki perheen nuorille. Ensimmäisellä kerralla pe 7.9. klo 17 Imatran seurakuntasalilla tutustumme malleihin ja materiaaliarpeisiin. Myöhemmät kerrat sovimme yhdessä.

Ortodoksiaillat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksisen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Aloitamme kirkkoon liittymistä harkitseville oman Ortodoksiaillat-sarjan. Ensimmäinen kokoontuminen Imatran kirkossa keskiviikkona 26.9. kello 18.

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan!
Seuraavat kokoontumiset:
18.9. Ikonin syntyyprosessi. Liisa Tynkkynen kertoo, kuinka käsinmaalattu ikoni syntyy monivaiheisen työskentelyn tuloksena.
2.10. Keskustelunaiheena Lähimmäinen.

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmäellä. Kokoontumiset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 12. Seuraavat kokoontumiset 19.9. ja 24.10. Tervetuloa mukaan!

Kirkkokuoro

Aloitaa toimintakautensa maanantaina 10.9. klo 18 Imatran seurakuntatalolla. Tarkemmat tiedot kanttori Jarmo Hutulta.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Иматра по вторникам в 18 часов.

Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 6858 592 или 040 846 2899

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всеобщая совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

Simpeleen-Parikkalan tiistaiseura

Aloitus ti 18.9. klo 18 Erkki Lemetyisellä, Suntionkatu 6 as. 1, Parikkala.

TAPAHTUMIA SEURAKUNNAN ALUEELLA

Pokrovan kirkon praasniekka

Sunnuntai-iltana 30.9. klo 17 juhlagigilia kirkossa. Maanantaina 1.10. kello 10 liturgia ja vedenpyhitys. Jumalanpalveluksen jälkeen kirkkokahvit.

Pyhittäjä Serafim Vyrtsalainen -valokuvanäyttely

Lappeenrannan seurakuntasalissa avataan pe 28.9. klo 17 näyttely, joka kertoo pyhittäjä Serafim Vyrtsalaisen elämäntiestä (1866–1949) jaroslavilaisesta talonpojasta rikkaaksi turkiskauppiaksi ja skeemapappismunkiksi. Näyttely avaa pyhittäjä Serafimin lapsenlapsen lapsi, Gennadij Muravev.

Oletko kiinnostunut kirkonkellojen soitosta?

Keräämme lähiseurakunnista ryhmää, joka alkaa harjoitella kellojensoittoa ammattiopettajan johdolla. Ajatuksenamme on, että opettelemme ryhmänä ja sitten kukin soittaja vastaa oman kotikirkonsa kellojen soitosta. Tervetuloa kaikki kellojensoitosta kiinnostuneet! Lisätietoja: isä Timo Tynkkynen, timo.tynkkynen@ort.fi tai 0400 654 883.

Retki kirkkomuseoon ja Valamoon

Lauantaina 17.11. päivän retki uusittuun ortodoksisen kirkkomuseoon Riisaan. Käynti myös Valamossa, jossa tutustutaan mm. käsipaikka- ja metalli-ikoninäyttelyyn. Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä.

Aikuisväen ortodoksialeiri

Leiri järjestetään Joutsenon Kesärannassa 21.–23.9. Leirillä on tarjolla tutustumista ortodoksisuuteen ja yhdessäoloon. Leirin hinta on 95 euroa sisältäen majoituksen ja ruuan sekä ohjelman. Ilmoittautumiset 10.9. mennessä kirkkoherranvirstoon puhelimitse ma 10–13, puh. 0400 414 792 tai sähköpostilla lappeenranta@ort.fi.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere

Virasto avoinna ti–pe klo 9–13
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten kansliassa tiistaisin klo 9–12
2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057

Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, jelisei.rotko@ort.fi

KANTTORIT

Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 044 301 0974
Kanttori 31.12.2018 saakka Kerttu Halonen,
p. 050 5570051

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčin,
p. 040 1781633
Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056
Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053
Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punjala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com
Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723
Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniaityön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27,
p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

Pe 7.9. klo 18 vigilia

*La 8.9. klo 10 liturgia

Su 9.9. klo 10 liturgia

Ke 12.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

To 13.9. klo 18 vigilia

*Pe 14.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

La 15.9. klo 18 vigilia

Su 16.9. klo 10 liturgia

Ti 18.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

To 20.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

La 22.9. klo 18 vigilia

Su 23.9. klo 10 liturgia (slaavi)

Ti 25.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 26.9. klo 8 liturgia

La 29.9. klo 18 vigilia

Su 30.9. klo 10 liturgia

Su 30.9. klo 18 vigilia

Ma 1.10. klo 9 liturgia (koululaiset)

La 6.10. klo 18 vigilia

Su 7.10. klo 10 liturgia

Ti 9.10. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 10.10. klo 8 liturgia

La 13.10. klo 18 vigilia
Su 14.10. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46
Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

Su 9.9. klo 10 liturgia
La 22.9. klo 10 liturgia, rom
To 27.9. klo 18 Jeesus-rukous
La 29.9. klo 18 vigilia
Su 30.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Su 14.10. klo 10 liturgia

Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho
Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 16.9. klo 10 liturgia
La 3.11. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Ke 26.12. klo 10 liturgia

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 23.9. klo 10 liturgia
Su 11.11. klo 10 liturgia
Su 23.12. klo 10 liturgia

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu
Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Su 16.9. klo 10 liturgia
Su 14.10. klo 10 liturgia
Su 18.11. klo 10 liturgia
To 6.12. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Ma 24.12. klo 14 ehtoopalvelus

Ylöjärvi

Viljakalan tsasouna, Nopanperäntie 586

JUMALANPALVELUKSET

La 22.9. klo 9 liturgia (Huom! AIKA)

Akaa

Ev. lut. seurakuntatalon alasali, Sontulantie 1

JUMALANPALVELUKSET

La 3.11. klo 10 liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Lastenkerho / perhekerho 3–7 vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Nikolaintalon kerho-huoneessa perjantaisin (huom. päivä muutettu!) klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuuttila, puh. 045 317 2390. Lapsilla olisi hyvä olla mukana tossut tai tarrasukat, sillä lattiat ovat liukkaat.

Lapsiparkki 5–10-vuotiaille

Kerho-huoneessa joka toisena sunnuntaina (paritominä) klo 12–13 toimii lapsiparkki. Ohjaajana Rita, Mykola ja Vanja. Lapsiparkkiin ei tarvitse etukäteen ilmoittautua.

Maalauskerho 7–11-vuotiaille

Maalauskerho kokoontuu kerho-huoneessa keski-viikkoisin klo 17–19. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikittään. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk@gmail.com, puh. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä). Poikien puuha- ja retkeilykerho 9–12-vuotiaille Kerho kokoontuu kirkkomäellä ja tekee retkiä Tampereen kaupungin alueella ja lähiympäristöön ennakoon sovittuina päivinä. Kaikki toiminnasta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä: Juho Varpukoski, juhovarpukoski@gmail.com, puh. 040 0203154.

Lasten kuoro

Joka toinen sunnuntai (parillisina) liturgian jälkeen klo 12.30 on lasten kuoron harjoitukset kerho-huoneessa. Lasten kuorosta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä kanttoreihin: Jenniin Hakkarainen, puh. 044 3010974, jenni.hakkarainen@ort.fi; Kerttu Halonen, puh. 050 5570051, kerttu.halonen@ort.fi.

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro

Harjoittelee 15.8. alkaen Nikolainsalissa keskiviikkoisin klo 18–19.40. Lisätietoja: jenni.hakkarainen@ort.fi tai p. 044 3010974

Yksiääninen kuoro

Harjoittelee Nikolainsalissa keskiviikkoisin klo 16–17.15 alkaen 5.9. Lisätietoja: kerttu.halonen@ort.fi tai p. 050 557 0051

Kaikille avoimet lauluharjoitukset

Kaikille avoimet lauluharjoitukset, joissa lauletaan kirkkolauluja, Valtajan ja Pyhiinvaeltajan lauluja. Kerran kuukaudessa tiistaisin klo 18.10–19.30, seuravan kerran 18.9. ja 6.11. Lokakuussa PSHV:n tapahtuman yhteydessä pe 12.10. klo 19.45, la 13.10. klo 16.30 ja su kansan laulama liturgia klo 10. Tervetuloa! Harjoitukset vetää kanttori Jenni Hakkarainen.

TAPAHTUMIA

Kirkko kutsuu kaikkia

PSHV:n vuosijuhlat Tampereella pe-su 12.–14.10. Tule mukaan rukoilemaan, keskustelemaan ja olemaan yhdessä! Ohjelmassa on hengellistä ja tietopuolista antia ja se sivuaa kirkon järjestöjen yhteistä teemaa "Juuret ja monikulttuurisuus". Kuulemme viime aikoina maahamme asettuneiden ortodoksien puheenvuoroja. Lisäksi FT Sari Hirvonen kertoo, miten voi huolehtia muistojen hyvästä säilyttämisestä: kuvat ja asiakirjat kuuluvat juurikenteseimme! Sunnuntain päiväjuhlassa FT Paula Tuomikoski puhuu pappismunkki Paavalista Aamun Koiton päätoimittajana. Tapahtuma on kaikille avoin. Osallistumismaksua ei peritä, mutta tarjoilujen vuoksi ilmoittautuminen on tarpeen. Ilmoittautumiset pe 5.10. mennessä Tampereen ortodoksisen seurakunnan virastoon p. 040 034 6089 tai tampere@ort.fi. Kirkkoherranvirasto on avoinna ti–pe kello 9–13. Kirkon ja seurakuntasalin osoite on Tuomiokirkonkatu 27, Tampere. Kirkon lähellä on useita majoitusliikkeitä. Varmistatathan huonevarauksenne ajoissa! Tapahtuman järjestävät yhdessä Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ja Tampereen ortodoksinen seurakunta.

Avoin arkku -seminaarisarja syksyllä 2018

Tampereen ortodoksinen seurakunta järjestää syksyllä yhdessä Tampereen evankelis-luterilaisen hiippakunnan kanssa kolmiosaisen seminaarisarjan, jossa käsitellään laajasti kuolemaa kristinuskon näkökulmasta. Puhujina kuullaan sekä saatohoidon että teologian asiantuntijoita. Seminaari-

rin ensimmäinen osa oli elokuussa. Toisessa osassa (25.10.) käsitellään eksistentiaalista ja hengellistä saattohoitoa ja kolmannessa (29.11.) suru-prosessia. Kaikki seminaarit järjestetään Tampereen ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalilla. Osallistumismaksu 40 euroa / seminaari. Lisätietoa: <https://tampereenhiippakunta.fi/koulutusta-avoin-arkku-seminaarit/>

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671. Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063. Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm. tietoja tulevista tapahtumista. Osoite on www.porinseuduntiistaiseura.fi.

Tiistaiseurailat ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi pidetään rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, Jenni, Kerttu ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa on tarjolla maittava kahvipöytä sekä piristykseksi miniarpajaiset. Syyskauden aloitus on ti 11.9. klo 18. Paikalla isä Aleksej Sjöberg.

Kirkkokahvit

Tarjotaan liturgijumalanpalvelusten jälkeen Teologialin puolella.

Lukupiiri

Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Sunnuntaina 7.10. klo 16 aiheena on Anna Bondestam: Urhea nuoruus.

Ortodoksiapiiri

Ortodoksiapiiri kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltain klo 18. Vetäjänä on Jyri Luonila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä. Syyskauden kokoontumispäivät ovat ti 4.9., ti 2.10. ja ti 13.11.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia taitoja. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

DIAKONIATOIMISTON PUHELINPÄIVYSTYSAJAT
ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160
Teemme koti- ja laitoskäyntejä koko seurakunnan
alueella. Henkilökohtaiset tapaamiset sovitaan
ensisijaisesti oman alueen työntekijän kanssa.

SÄHKÖPOSTI

diakonia.helsinki@ort.fi
Kaikilla työntekijöillä on oma sähköposti-
osoite muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi

DIAKONIATYÖSTÄ VASTAAVA PAPPI

isä Teo Merras p. (09) 85646120, 040 540 3200

TIIMIESIMIES

ylidiakoni Juha Lampinen
p. (09) 85646130, 040 527 9580

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Helsinki

Kari Hartikka p. (09) 8564 6162, 040 703 4616
Elina Pale, p. 040 723 7632

Vantaa

Johanna Jomppanen p. (09) 8564 6166,
050 404 9404

ITÄ- JA KESKI-UUSIMAA

Jaana Björninen p. (09) 8564 6164,
0400 304 361

Espoo, Kauniainen

Taisia Pohjola p. (09) 856 46163, 040 583 2915

Länsi-Uusimaa

Sarianne Karulinna p. (09) 8564 6165,
0400 531 308

HELSINKI

Diakoniaruokailu

Joka tiistai seurakuntasalilla (Unioninkatu 39,
sisäpiha) klo 12. Ateria maksaa yhden euron.
Tervetuloa! Tiedustelut: Sarianne Karulinna.

Horse

Helsingin ortodoksisen seurakunnan ompelu-
seura HORSE kokoontuu torstaisin diakoniatoi-
men kerhotoiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha).
Halutessasi voit aloittaa illan Kotikirkossa (Li-
sankatu 29 A, 4. krs) klo 17 alkaen toimitettaval-
la ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme
kerhotiloihin noin klo 17.30. Horsessa voit tehdä
erilaisia käsitöitä tai vain istuskella ja nauttia
hyvästä seurasta. Maksuttomaan toimintaan ei
tarvitse ilmoittautua etukäteen. Tervetuloa
mukaan! Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina

Klubb, kristiina.klubb@ort.fi, 040 725 5713,
diakoniatyöntekijä Elina Pale

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakunta-
salilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten
viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Seuraavat
tapaamiset 20.9. ja 4.10. Seniorikäisille suunna-
tussa kerhossa on tarjolla luentoja, esityksiä ja
keskusteluja sekä kahden euron lounas.
Tervetuloa! Lisätietoja: Kari Hartikka.

Sofia-kerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella
asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisil-
leen. Seuraavan kerran kerho kokoontuu to
25.10. klo 13–14.30 Pt. Aleksanteri Syvätiläisen
kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki.
Lisätietoja: Taisia Pohjola.

JÄRVENPÄÄ

Järvenpään iltaapäiväseura

Kokoontuu Järvenpään kirkon kryptassa (Karta-
nontie 45) kerran kuussa to klo 12–14.30. Senio-
rikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai
vuorotyötä tekeville suunnatussa iltaapäiväseu-
rassa on mm. ortodoksisuuteen liittyviä esityk-
siä sekä mahdollisuus keskusteluun diakonia-
työntekijän kanssa. Ei ilmoittautumista, kaikille
avoimessa tilaisuudessa kahvi- ja teetarjoilu.
4.10 ohjelma ilmoitetaan seurakunnan netti-
sivuilla ja kirkon ilmoitustaululla. Lämpimästi
tervetuloa! Lisätietoja: Jaana Björninen.

PORVOO

Porvoon iltaapäiväseura

Porvoon iltaapäiväseura kokoontuu Porvoon
kirkon salissa (Vanha Helsingintie 2, Porvoo)
kerran kuukaudessa torstaina klo 13–15.30.
Seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville
tai vuorotyötä tekeville suunnatussa iltaapäivä-
seurassa on mm. ortodoksisuuteen ja kirkon
elämään liittyviä esityksiä sekä mahdollisuus
keskusteluun diakoniatyöntekijän kanssa. Ei
ilmoittautumista, kaikille avoimessa tilaisuudes-
sa kahvi- ja teetarjoilu. 13.9. vieraana isä Kimmo
Kallinen. 11.10. ohjelma seurakunnan netti-
sivuilla ja kirkon ilmoitustaululla. Lämpimästi
tervetuloa! Lisätietoja: Jaana Björninen.

ESPOO

Kahvitreffit

Kahvitreffit on suunnattu Espoon ja Kauniaisten
alueen seurakuntalaisille. Kokoonnumme Es-
poon torin, Tapiolan ja Pikkulaivan kahviloissa.
Tule juttelemaan tai piipahda ohikulkumatalla-
si ja samalla voit nauttia seurassamme kuppoo-

sen kahvia tai teetä. Maksuton, kaikille avoin
eikä tarvitse ilmoittautua. Seuraavat kahvitreffit
ti 2.10. klo 14–15 Kan Cafe Kauppakeskus
Espoon tori Kamreerintie 3, Espoon keskus.
Ke 3.10. klo 14–15 Cafe Ciao Kauppakeskus
Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti. To 18.10.
klo 14–15 Kaisan Cafe Kauppakeskus Ainoa 1.
krs. Tapionaukio 4, Tapiola. Lisätietoja: Taisia
Pohjola.

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola on tavattavissa
ti 2.10. klo 12–13. Voit myös erikseen sopia
kanssani ajanvarauksen Trapesaan puh. 040 583
2915 tai sähköpostiosoite: taisia.pohjola@ort.fi
Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asema asema-
silta 2. krs. Espoon keskus.

OLETKO KIINNOSTUNUT VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordi-
naattori Kristiina Aminoff p. 040 350 1951.

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakoniatyöntekijän käyvän
sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa,
ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin
puhelinnumero (09) 856 46105 (arkisin klo
9–14) tai alueesi diakoniatyöntekijään.

HILJAISUUDEN RETRIITTI KAUNISNIEMESSÄ 15.–18.11.

Hiljaisuuden retriitti on torstaista sunnuntaihin
kestävä vetäytyminen hiljaisuuteen pois arjen
rutiineista ja kiireistä. Retriitin ohjelma koostuu
jumalanpalveluksista ja yhteisistä aterioista.
Hinta täysihoidolla yhden hengen huoneessa
on Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenil-
le 75 euroa, muille 120 euroa. Yhteiskuljetus
Helsingistä leirikeskukseen maksaa 25 euroa.
Ilmoittautumiset: Diakonian päivystys
p.(09)8564 6160

Perheutisia

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon (09) 85 646 100.

Helsingin seurakunta

VIHITYT

Sari Helinä Poutanen (os. Hannelius) ja
Antti Juhani Poutanen, 11.8.2018

KASTETUT

Isabella Hoffman, 21.1.2018
Armi Linda Haikonen, 25.3.2018
Ebbe Isak Hirvonen, 8.4.2018
Adessa Viola Tuulia Kannisto, 28.4.2018
Iisa Aili Emilia Rautio, 19.5.2018
Artur Henrik Miettinen, 1.7.2018
Alvar Nooa Oskari Lunetta, 7.7.2018
Monica Johanna Silvia Korpelainen, 12.8.2018

IKUINEN MUISTO

Pauli Ukkonen, s. 1960, Helsinki
Larissa Salminen (os. Sinisalo), s. 1925, Salmi

Kiitokset

Sydämelliset kiitokset Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle, Pyhän Kolminaisuuden kirkon ystävät ry:lle, sukulaisille ja ystäville muistaessanne minua viettäessäni 70-vuotishuilaani pyhittäjäisien Sergein ja Hermannin juhlapäivänä.

Herman Merras, Helsingin Pyhän kolminaisuuden kirkon isännöitsijä

Sydämellinen kiitos isä Petri Hakoselle ja kanttori Stiina Hakoselle. Oli niin ihana kodinsiunaustilaisuus. Ortodoksinen seurakunta on antanut minulle paljon tukea vuosien varrella.

Marja-Kerttu Virtanen

Haluan kiittää Helsingin ortodoksista seurakuntaa ja kirkkoherra Markku Salmista muistamisesta merkkipäivänäni.

Martti Miekkoniemi

Helsingin ortodoksinen seurakunta

AUTTAVA PUHELIN

09-8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18 – 22

Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:

www.hos.fi

”Pelastus on lahja Jumalalta ja Jumalan rakkaudenosoitus meitä kohtaan. Se on ihmiselle annettu tehtävä ja mahdollisuus, jota ihmisen on mahdotonta saavuttaa pelkästään omin teoin ja ajatuksin.”

Pastori Jukka Jauhiainen, Kouvolan Sanomat 12.8.

”Yksinkertainen kysymys lähimmäiselle voi olla merkitykseltään suuri: Miten sinä voit? Se on eräänlainen ujo tapa sanoa: Sinä olet tärkeä, minä rakastan sinua.”

Munkki Nasari, Seurakuntalainen 1.8.

”Nykyään ollaan kovasti huolissaan toivon katoamisesta ja liitetään se moraalin rappioon ja itsekkyyden lisääntymiseen. Hyvinvoinnista ilman toivoa on tullut useille itsetarkoitus ja ihmisyyden kehitys on unohdettu taka-alalle. Uskonnon vapaus on myös toivon vapautta, mutta uskonnotomuuden vapaus on toivon kieltämistä.”

Pastori Reijo Marjamaa, Ylä-Kainuu 26.7.

”Ihminen on arvokas. Jumala loi hänet omaksi kuvakseen, joten ihmistä ei saa eriarvoistaa taustan, sukupuolen, iän tai minkään muunkaan tekijän vuoksi.”

Kirkkoherra Marko Patronen, Raahan Seutu 23.7.

”Tulin luostariin, koska koin rakkautta jumalanpalveluksia kohtaan. Minulle ei enää riittänyt, että pääsin vain sunnuntaisin jumalanpalveluksiin. Halusin täyttää niillä arkenikin.”

Nunna Ksenia, Karjalainen 19.6.

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoitten kirjeitä, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.

Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

LUKIJALTA

Moria Hattunen

Siunaa, Herra, luostareitamme!

Brittiläinen Beowulf Mining ajaa grafiitti-kaivoshanketta Heinävedelle, missä sijaitsevat myös Lintula ja Valamo. Aitolammen esiintymän koekairaukset on tehty, ja tulokset ovat kuulemma kaivostoiminnan kannalta lupaavia. Pian viidentoista kilometrin säteellä luostareitamme saatetaan louhia grafiittia täydellä teholla akkuteollisuuden tarpeisiin.

Suosittelen, että kaikki ne, joille Lintulalla ja Valamolla on merkitystä, tutustuvat alueen karttaan ja miettivät, mitä avokaivos kymmenen minuutin ajomatkan päässä tarkoittaa. Louhinta tuottaa runsaasti laajalle leviävää pölyä, jonka haitta-alue ulottuu niin Lintulaan kuin Valamoon. Rekkaralli ja Saimaan vaarantavat kaivosteollisuuden jätevedet muuttavat vääjäämättä paikan hengen.

Kirjoitin aiheesta Helsingin Sanomien Mielipide-palstalle 22.7.2018 otsikolla

”Avokaivos uhkaa luostareidemme rauhaa”. Kirjoitukseni on kirjoittanut netissä keskustelua, josta osa on asiallisen ymmärtävää, mutta osa pilkallista ortodoksisten arvojen teilaamista sekä kovaa rummutusta kaivosten puolesta.

Nunnien ja munkkien tyyliin ei kuulune barrikadeille kiipeäminen. He harjoittavat jumalanpalvelus- ja rukouselämää ja kilvoittelevat. Jos maa luostareidemme lähettyvillä ollaan aikeissa tappaa – sillä sen avokaivos todella tekee – meidän kaikkien on koottava rukouksemme ja voimamme luostarirauhan pelastamiseksi. Toivon, että etenkin piispamme ja pappimme perehtyvät asiaan ja ottavat väkevästi kantaa Heinäveden puhtaan luonnon ja myrkyttömän veden puolesta.

PIPSA TULIKIVI
HELSINKI

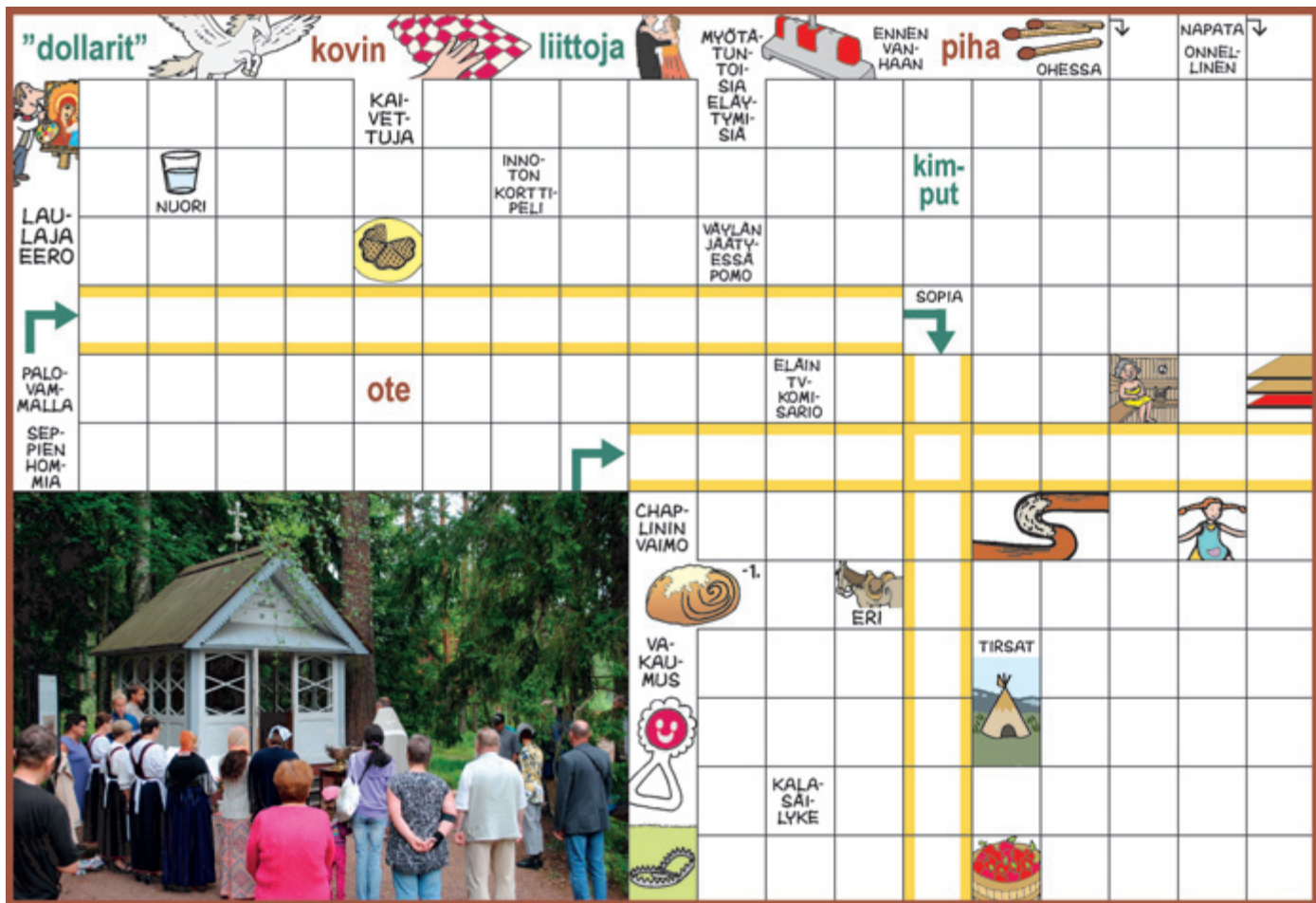
Hoiva- ja palvelukoti Helena on voittoa tavoittelematon, venäläisen ortodoksin perinteen säilyttämiseen erikoistunut asumispalveluyksikkö, joka on tarkoitettu ikäihmisille.

Tarjoamme pitkäaikaista hoivaa ja asumista ympärivuorokautisessa hoivapaikassa, kun kotona asuminen ei ole enää turvallista. Myös palveluasumista on tarjolla.

Mahdollisia vapaita paikkoja voi tiedustella p. 040 0244 987 tai olga.heiskanen@helenakoti.fi

Hoivakotimme sijaitsee vain parin kilometrin päässä Helsingin keskustasta, osoitteessa Hämeentie 55.

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 5/18

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 4/18 RATKAISU

Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki. Vastausten tulee olla perillä 20. syyskuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 6/18-lehdessä 12.10.

Edelliseen tehtävään saimme runsain mitoin vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Tuula Ivakkoa Helsingistä**. Hänelle postitimme *Kiitosakatistos*-levyn, ja **Tuija Pyhärannan**, **Joona Raudaskosken** ja **Olli Seppälän** teoksen *Adventista ramadaniin. Uskonnolliset juhlat Suomessa*. Onnittelumme!

Tule, koe, opi!

VALAMON OPISTON SYKSYN KURSSIVINKIT:

- Kirkon isännöitsijät ja ponomarit 21.–23.9.
- Venäjänkielisten seurakunta-aktiivien tietojenvaihtopäivät 21.–23.9.
- Liturgiikkaa ipodiakoneille, diakoneille ja papeille III: piispalliset jumalanpalvelukset 12.–14.10.
- Itkuvirsikurssi 1.–4.11.
- Diakonian ja lähetyksen tietojenvaihtopäivät 23.–25.11.
- Elävät kuvat 10 vuotta Valamossa 30.11.–2.12.

LISÄÄ KURSSEJA:
www.valamo.fi/valamon-opisto

Ilmoittautumiset ja lisätietoja:
kurssit@valamo.fi,
puh. 017 570 1401 (ma-pe klo 9-15)

Ristin ylentäminen 14.9.

*Pelasta, Herra, Sinun kansasi / ja siunaa Sinun
perintöäsi. / Anna seurakunnallesi voitto vihollisista
/ ja suojele ristilläsi Sinun valtakuntaasi.*

Tropari